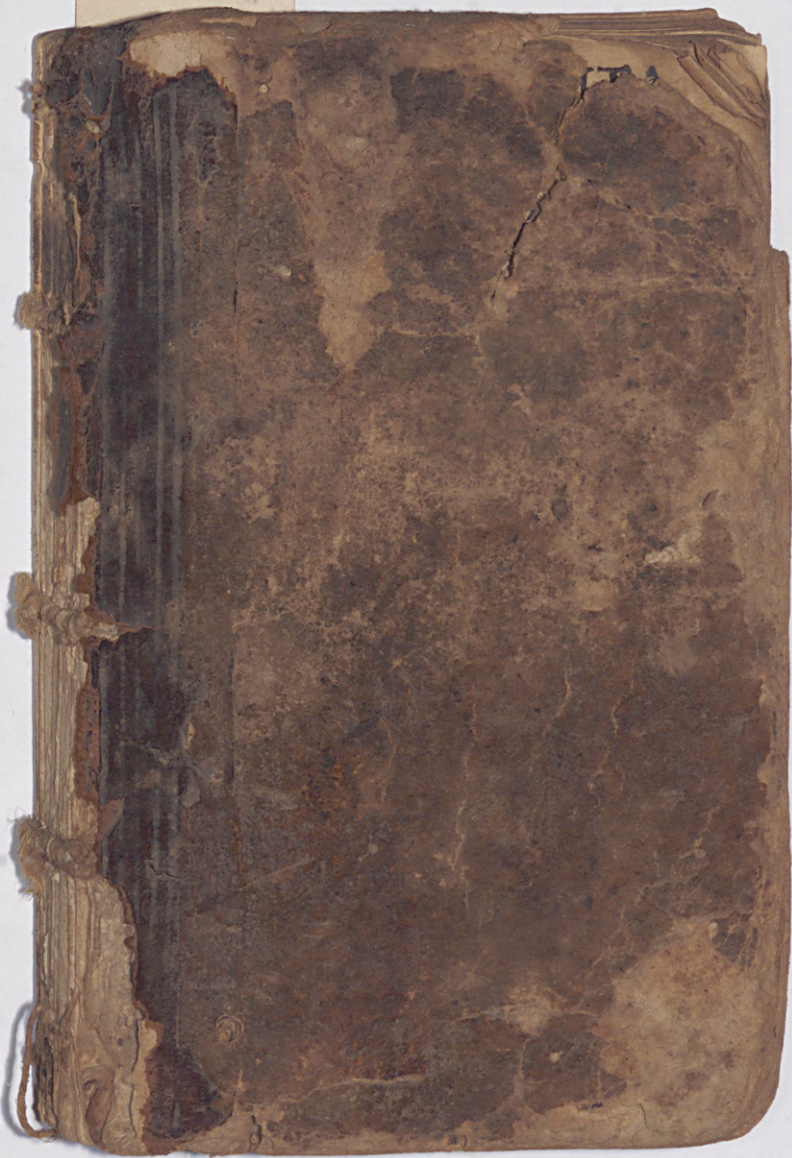

701521

701521

701521

HANGOS TROMBITA.

Avagy.

Olly terhes s' menydörgő Tanítás, mellyben
a' Fölséges Istennek a' Részegeskedésnek
meg-büntetésében ki-tetsző B. öi igazsága,
emberi bótüvel le-iratik s' vil'g eleiben ter-
jesztetik amaz erős fegy. nek pedig a'
Részegeskedést öltalmazó fegyve-
rének éli ki-vonatik.

Mellyet a' Profeták, Apostolok, és Evan-
gelisták irásokból vött és szedegetett

SZENT-PETERI ISTVAN.

A' Jeſus Christus alázatos tanítványa,
és a' SZENT MIHALYI Ekklesiának
akkori Tanítója.

Esa. 58. v. I. *Kiálts torockal, ne ked-
vezz, mint a' TROMBITA emeld-fel a' te
szódat, és mond-meg az én népemnek az ő véskét,
és a' Jákob házának az ő bünét.*

DEBRECZENBEN.

Nyomtat: VINTZE GYÖRGY, által, 1698.

Chrysoft. Homil. 26. ad Pop. Antioch.

Scio quòd multi, ait, nos ridebunt: sed melius nunc hìc rideri, quàm tunc lugere. Ridebunt n. quotquet insaniunt. Quis enim, quæso, mente non carens mandatum servari ridebit? Quòd si ridebunt, hujusmodi non nos, sed Christum ridebunt.

Approbatio Opusculi.

Reverendus, Clarissimus, ac præclaræ æruditionis Vir, Dominus STEPHANUS Sz: PETERI, Minister Ecclesiæ Sz: Mihályiensis: Sciens Ministrum in Sacra sua functione non tantum vivâ voce & eloquiô; verùm & scriptis, sibi & suæ fidei commissos docere, ut & sera posteritas inde documentum, & sanctæ vitæ studium, institutionem ac profectum haurire posset. Hinc omnem operam & studium huic rei sequendæ addixit, à primordio Sacri sui Ministerii. Nam quæ vivô eloquiô inter Auditores docuit, ea & scriptis calamô consignavit, ut tractû temporis evulgando posteritati etiam prodesse posset. In cujus rei testimonium hoc opusculum prælo subijcere ac edere voluit: in quo ebrietas & ebriosi ex scripturæ rivulis, ritè, doctè, & solidè taxantur ac damnantur. Ebrietate

enim frequentativâ, omnia præcepta Dei-violantur, luxui, turpi inflammationi, adulterio, & cœdibus fenestra aperitur. *Mola Diavoli* erigitur ac impellitur, Musica ut vocalis, ita instrumentalis in abusum, Scil: lasciviam, proter-viam, & scurrarum cantilenas ac melodias convertitur. Omni pudore, rubore, & ratione miser homo destituitur, & bruto similis redditur. Evulgando ergò dignum judico, & maximè approbo. In hoc enim exulcerato, & omni malitiæ addicto seculo, homines, à vita sancta, & pia sobrietate nimiùm degenerarunt & abalienati sunt, ita ut in cœnum & volutabrum ebrietatis in inmensum demersi, planè ad ostium barathri ac orci de lapsi videantur. Opus ergo est, ut tali scripto & opere moniti sibi & animæ suæ consulant, ac ad Deum vivum se convertant, pietatem, ac divinam sobrietatem sectentur: abstinendo se ab execrabili & damnabili vitio ebrietatis. Faxit Divina Majestas, ut hœc opusculô multi exsusitati in studio pietatis et praxi sobrietatis proficere possint! Ita vovet

JOHANNES K. DEBRECINUS, *Ecclesiastes*
Polgariensis, F. T. D. S.
Anno 1698. 13. Martij.

Chri.

CHRISTUSBAN kedves A-
tyám fiainak.

A'

SZENT MIHALYI

Tanács-béli embereknek.

Es az egész

Keresztyén Gyülekezetnek.

A' Christusban meg-szenteltetett hivek-
nek, az Istentől a' mi Atyánktól, és az
Ur Jésus Christustól kegyelmet, békeséget, és
Isten jószágiban végiglen való megmaradást. I-
stenben szerelmes Atyám-fiai! im Isten engedel-
meből és segítségéből, e' gonofságban meg-rög-
zötte s' meg-aggott világnak utólsó részében
leg-ki-váltabb-képpen Királykodó epidemia pe-Matth. 24.
stis-ről iratott conceptus-kámat világ eleibe bo-[†] 38. 39.
csátom. Nem az én híremnek, nevemnek mind- 49. 50.
azon-által (jó lelki isméréssel irom) terjedésé-
re; mert arra nem vágyok, elég az énnékem;
hogy az én nevem bé vagyon iratva az életnek Lnk. 10.
könyvében, melly felől az én lelkemben bizonyos [†] 20.
vagyok. En ezért e' világtúl angvina merregnél 2.Tim. 1.
egyebet jutalmúl nem-is várok, tudván e' vi- [†] 12.
lágnak természetit, és az Apostolnak is am a' sza- Jan. 3. [†]
vait: Ellenségekké löttem e nektek; hogy nektek i- Gal. 4. [†] 15
gazat szóllok? De jól vagyon, tudom én ezi-
ránt-is az én Uramnak tanítását: Jáy, úgy Luk. 6. [†]
mon dtinektek mikor minden emberek jót monda- 26.

*Jan. 7. 7. n*ak ti felöletek. Az Urat is gyűlölie e' Világ; mert
7. 7. bizonyfágot téfszen vala rolla; hogy az ő tselekedeti
Matth. 10. 24. 25. gonofzok: mit várhat tehát a' szolga? Indított an-
Pet. 3. 7. 21. na' okáért ennek ki-adására engemet im ez.
 Mert én mindgyárt az én keresztségemben az én
 Istenemnek hűségére solenniter megesküdtem,
 ő Felségének háltságig való engedelmeffegemet ígér-
 tem, az Ördögnek pedig, a' testnek és e' vilá-
 gnak ellene mondtam. Melly fogadásomat
 újokban iteráltam s' meg dupláltam akkor, a'
Matth. 9. 38. mikor az aratásnak Ura az ö gabonájának aratá-
Jer. 1. 7. 10. sára engemet ki bortsáta; hogy az Ördög orszá-
Zhe s 2. 7. 15. gát rontanám; a' Christusnak pedig országát ne-
 velnem és gyámolitanám, melly nem tsak
 szóval való hirdetés, hanem irás által is léfszen;
 mivel a' tsak mondatott és hallatot szóval enyé-
 szik és el-vész; de a' le-iratott meg-marad. Lá-
Eph. 2. 7. 2. tván az ért; hogy a' Sátán nagy birodalmat fo-
 gott ez utolsó világban élő emberekben ő magá-
 nak, s' a' Részegekedésnek sürü sárjával szíveit
 be borította, melly miatt e' Világ a' bortó!
 el nyomattatván kedvére nyúytozik, s' fejek a'
 Részegekedésnek bagymázzától meg-kámporodott.
De ut. 23. 7. 21. ez én Istenemnek tött bokros fogadásomról kez-
 dek meg-emlekezni, s' a' Setegek Urának ar-
Marc. 16. mamentariumából, a' kételő fegyvert elől-vévén,
Sid. 4. 7. 12 az Ördög országa ellen ki-kelék, remélvén;
7. 20. Aet hogy talám (az Ur velem edgyütt, munkálkod-
26. 7. 18. ván) valakiket az ördög országából a' Christus or-
 szágában által hozhatnék. Oh bár tsak egy lét-
Peld. 11. 7. 30. ket nyerhetnék én ez által Istenem számára! mert
 egy léleknek meg-nyerése többet téfszen Indiának
 minden kintsének meg-nyerésénél. Irtam azoknak
 kedvekért-is, a' kik még meg-nem-vesztegettet-
 tek a' dorbezőlőknek rosz társalkodásoktól: hogy
 azoknak társalkodásokat vélek inkább még-útál-
 tásom;

endm; mert az igazán le-vayzoltatott véték által-
 zattyá-meg a' véték mi velünk. Minek okáért,
 engemet ezért sem éltében, semkóltom után
 meltán senki nem gyalázhat, ha ki gyaláz lássa,
 tsak vala-hogy a' IX parantsolatot által ne hágja,
 és az Istennek kemény itéletit érette magára ne
 vonnya. Nem fog, tudom mindeneknek tetfze-
 nié; hogy nyilván szóllok é világnak, mivel
 gyűlölséges é világ előtt igazat mondani; de ezt Kir. 22. 7. 8.
 nem inémü-képpen kételenségből kellett tsele- Vide. P.
 kednem; hol-ott sokaknak botránkozató éle- Martyr. im
 tek, másoknak a' kegyesség gyakorlásban nagy a- h. 1.
 kadék és meg-botlató Czövek. En a' féle jó feje- Cur non au-
 köttötteknek a' mint-hogy ditsirettyeket nem ki- diant aures
 vánom; úgy gyalázattyokat-is femminek tar- quod omni-
 tom. Nemellyek pedig, el-láttam, fogják um oculi vi-
 ez kitsiny iráskámat meg-útálnia ezért; hogy dent.
 ezt nem valamelly Theologia heros, authorita-
 tivus nagy s' meszse ki-terjedett hirü; hanem
 kitsiny, homályos, egy ügyü csecsemő fogadta és
 szülté; de a' kegyes, s' Christus országának ter-
 jedéset kívánó s' ohaytó hívek, az ő tsetsemő és
 kitsinyded aprodinak szájok által az ő ditsirettit Solt. 8. 9. 2.
 eleitől fogva végben vivő s' vibető Iftent ezért
 ditsöiteni fogják. En mégeddig erről a' matériá-
 vól tsak ilyen iráskát is (távuł légyen én töllem
 az ambitio; az olvasótól pedig a' sinistra suspici-
 cio) nem láttam; hogy valaki vagy Magyaról;
 vagy Deákúl, irt vólna, mert egyéb-ként en
 ebben talám nem múnkálodtam vólna. A'
 melly Ellen-vetések pedig itt olvastatnak, én
 azokat nem az újomból szoptam; hanem többire
 mind hallomásból tanúltam, némellyeket azok
 közzül némelly profanus s' Epicureus Idiotak,
 némellyeket valami sciolus literatus-kák némel-
 lyeket pedig hol-mi Cbnistus nevében profétálók;

Matth. 7. de a' Christustól s'oha (talám) nem is mértettek,
9. 22. 23. hol egyszer s' hol másszor; hol itt s' hol amott,
objiciáltanak; egyebként magamtól én mind
azokat fel-nem-találhattam; ha, azoknak üszö-
jökön nem Szántottam, volna: Született nyel-
vünkön irám; hogy a' kik a' Római nyelvben
nem annyira tudósok, azok is olvasván vehe-
senek e' böi magoknak lelki tanúságot és épülte-
zet. Hogy pedig kegyelmeteknek ajánlom ez e-
gyügyü munkácskám (mint a' Táncz Pestisét is,)
okai im ezek. 1. Mert én ezt jóllehet nem itt
fogadtam; de mind-azon-által itt szültem. 2.
Mert néhány esztendőök alatt ezen materiát,
hol ex-én-textusból; hol ismét más locusból (az
alkalmatosfág úgy kívánván) itt-is ottan-ot-
tan urge áltam. 3. Mert ez én jószándékomnak
kegyelmetek lött elő-segélői. Vegyé azért ke-
gyelmetek, olly szível, minéművel én ajánlom.
Végezetre az Ur az ő Lelkének ragyogó világá-
Pbil. 1. 7. 10. val tündököllyek mindenkor a' ti szívetekben; hogy
az Józanfágnak ösvényénn minden tántorgás-
nélkül futhassatok a' Christusnak országáig. A-
men! Amen!

Irtam Szent-Mihályon a' magam Tá-
nulóházacskámban.

Anno Domini 1698.

A' Jésus Christus. együgyü
szolgája, Es kegyelmeteknek
lelki javát kívánó Lelki Pa-
sztora.

SZENT-PETERI ISTVAN.

Lectos

Lectori

Benevolo, Solidam Salutem.

Malevolo, helleborum Salubrem.

IM holjöv (a' *TANTZ PESTIS*
után) Isten kegyelmességéből
az *HANGOS TROMBITA*-is
nap-fényre, mellynek mivolta fe-
lől egyebbel nem akarlak *Kegyes*
Olvasó, itt mindgyárt, miglen
bellyebb lépnel, az első küszöbben
tudósítónia, hanem tsak a' mit az
Ajánló levélben ki-adtam Kérem az
UR Istent; hogy önnön maga Sz. 2. Cor. 9.
9. 6. 7.
Esa. 55. 9.
10. 11.
Lelkének általa ez *HANGOS*
TROMBITAT fuvallya-meg;
hogy ennek *hangja* ne csak *füled-*
nek dobját verje, és ne csak *szeme-*
idnek hártyait érdekje; hanem *szí-*
vednek gyüikerére hasson-bé. Az
UR az *ö ajándékút* a' mennyire *én*
velem közlenie méltóztatta, én-is
a'ból tégedet örömeft részeltetek,
kész vagyok *údővel* (ha *Isten akar-*
As *ja's*

ja s' élek többekből és nagyobakból-is
Luk. 19. ^{20.} tegedet részeltetnie. En Istentől
Matth. 5. ^{7.} vőt girátskámát el-ásni, és a' vilá-
got véka elá borítani nem örömet
2Pet. 1. ^{13.} akarnám; hanem a' mikor szavom
13. 14. 15. el-áll, akkor-is az ördög országát
rontani, a' Christus országát pedig
éppíteni, igyekezném. A' rágal-
mazók tartásák dolgokat, ha ók nem
kedvellik, könyű el-lennie nál-
la-nélkül, a' kinek kell vegye hasz-
nát, s' a' kinek nem, írja mását.
Az én hozzám jó akarattal és bará-
tságos indulattal lévő atyafiak pedig
leg yennk jó egészségben, és éllyenek
az én egy-üg yű munkátskámmal
magok éppületire, és Istennek
dicsőségére, s' engemet-is, hogy
más egyéb munkátskáiim-is láthassa-
nak világot, könyörgésekkel segít-
tsenek. Amen!

Lelked Baráttya S. I.

In

In nomine Domini laxabo rete!

Fundamentom.

Esa. 5. v 11. 12.

FAy azoknak a kik jó reggel-felkelnek, hogy részégeskedgyenek, és mulatnak a' bor mellett mind estvéig; miglen a' bor fel-gerjeszszé őket.

Kiknek lakodalmokban nagyon hegedű, (citbara) és lant (nablum) dob, és sip, és bor: a' Jehovanak pedig dolgát nem tekintik-meg, és az ökezeinek tselekedetét nem gondolják-meg.

Noha az Isten irgalmassága minden ő mun-káin felül-valónak mondatik lennie; és az Egekön felül mondatik haladnia. Solt. 108. 9. 5. s' a' bűnökön felül áradnia. Rom. 5. v 20. mind-azon által igazságának-is megkell maradnia: Ugy hogy a' mint summe misericors, irgalmasságos, a' meg-terékhöz és hívökhöz: ugy Summe justus, igazságos-is a' meg-általkodtakhoz. Solt. 5. v 5. 6. 7. Hamisságot nem akaró Isten vagy te, nem lakik te melletted a' gonosz, gyűlöled mind az igazságtalanságnak tselekedőit El-veszted az hamisság szöiokeit, a' vért-ontó és tsalárd embert gyűl'li a' Jehova. Lásd idé. Ki-jó v. 34. v 6. 7. Esa. 33. v 14. Nah. 1. v 3. 6.

El-kezo
dés.

Multus
benignitate
est Deus
sed simul ju-
stus.

Num 14
9 18.

Solt. 116.
9 5.

& 1450
9 17.

H A N G O S.

Ennek bizonyosságára tartozik è magyarázatra fel-vétetet Letzke: *7aj*, úgy mond azoknak. 's a' t.

Summájá a' Letzkének.

Részegeskedés jutalma.

R E S Z E I.

I. Vagyon á jutalom, im e' kitsiny; de *ter-
bes* igécskében bé-toglalva: *7aj*.

II. Vagyon az érdemlő ok (melly a' *Részegeskedés*) az ő tselekedő okaibá ki-adva, im ezkbē: *Azoknak kik jó reggel fel kelnek. s. a. t.*

Az holott ismét a' tselekedő okok (tudni illik a' *Részegesek*) le-irattátnak két-félé *anomiai*okról. Elsőben az ő meg-tévési *avagy tilalom* ellen való bűnökről; mellyek négyek: I. A' *Részegeskedésben* való *Serén-ség*: jó reggel kelnek fel, úgy mond.

II. A' *borban* való *zablódás*, *bor-italban* való *telhetetlenség*: mulatnak a' *bor* mellet mind *estveig*. III. A' *részegeskedésből* ő benneki-*folyo véit*ek: a' *bor fel-gerjeszt*ő két.

IV. Némelly *Szabados dolgokkal*; tudni illik a' *Musikákkal* való *abusus*, *vilza-élés*: kiknek *lakodalmokban* *vagyon heged*ő *lane. s'. a'. t.* Másodszor, le-iratnak az ő *el-bagyas* *avagy parantsolat* ellen való bűnökről, mellyek kettők: I. Hogy a' *Jeho-wának* *dolgát* nem *tekéntik-meg*. II. Hogy az ő *kezeinek* *telekedését* nem *gondolják-meg*.

Lásuk immár magyar-írástját.

T R O M B I T A.

Te pedig óh szelidségben 's világ allyaiban
gyönyörködő bölts Isten, a' kis-dednek és tse-
tsem-nék szájából vid-végben a' te dicsire-
tedet a' te ellenségédért, hogy meg szüntessed
az ellenséget, és a' magáért bőséggé állot
Amen. Amen.

Solt.
8. 7. 2.

I. Kérdes. Mit jegyez itt im e' kicsiny i-
gétské faj.

Fel. Leg-elsőben-is meg-kell itt ezt je-
gyeznünk: Az Istennek Sz. Szolgái akko-
ron szoktanak gyakrabban ez igével élni mi-
koron a' bűnért jövendő gonosszal 's vesze-
delemmel fenyegetnek; miképpen az Ur
Christus-is (ki Esaiásnál Isten Szolgájá-
nak bizonyos okokkal neveztetik) feddőz-
ván az háládatlan Galilianak városira: és az
ő kegyetlen ellenségi a' Phariseusok és Irás-
tudok ellen sok jajjal fenyegeti őket Matth.
11. 21. és 23 v. 13. Minek okáért e' Letz-
kénkben-is ez igétské: Hó! jaj, fenyegető és
az Istennek fel-gerjedet meg-émészto hara-
g it 's súlyos irilerit jó-elevé megjövendő
igécské, mellyben az Istennek Leiké minden
gonoszoknak jelen-valoknak és következendők-
nek, testieknek avagy ideig-valoknak, és lel-
kieknek avagy örökké valoknak minden ne-
meit bé-foglallya. Mintha mondaná: Bol-
dogtalan ki menetelek leszen mind e' világ-
ból 's mind pedig haláluk után örökké való-
gyötrelmek leszen a' pokolban. A' mint ezt

Esa. 42.
7. es 52.
7. 13. es
53. 7. 11.

Boldi-

H A N G O S.

adr Királyra. Dan. 5. ama hires epulo gazdág-
ra. Luk. 16. v 19. 24. és gonoszolgára.
Math. 24 v. 48. 49. 50. 51. reá-is tellye-
dék.

Jajnak neveztetnek penig a' büntetésnek
gonoszai ezokonn: Mert jajt szereznek az
emberben, ötet jajra indittyák vellé jajt
kiültatnak. Amos. 5. v. 16. 27. Meton.
efféti.

II. Kérdés. Kitesodák a' részegesek kik
nek az igaz Isten itt jajt kiált.

Fel. I. Tagadásképpen Nem azok I. kik
a' testnek erejéért egészségek meg-tartásának
okáért isznak, természetek erőtlenségének
könnyebítésére és táplálására borral ének
mert ezt az Apostol (ki egyéb iránt a' része-
geskedésnek buzgo persecutora, mint irahi
mutogattyák) az ő lelki fiának Timothe-
usnak kommandállya. 1. Tim. 5. v. 23.
Lásd idé 1 Cor. 9. v. 4. 7. Math. 11. v. 19.

II. Nem-is azok, kik Sz. vidámságnak
okáért (mellyel a' kegyes lelkek az ő külső
gondgyokat le-téven, az Urban örülnek és
a' melly Isten ajándékival való vissza éléssel
is meg nem haborittatik, mely a' Részeges-
kedéssel mint egy úrit. írs el-válthatatlanul
edgyütt-jár) bort isznak, mellyről Szol az
Istennek Lelké. Bir. 9. v. 13. Solt. 104.
v. 15.

III. Még-is nem azok, a' kik egy/zer a'

vagy

T R O M B I T A.

vagy kétszer egész éleiekben meg-részegednek; mint a' Szegény Noé és Lót. Patriárchák. Ter. 9. v. 20. 21. és 19. 33. 35.

Noha igaz meg-terésnélkül ez illyenek is kárhozatra méltok. Deut. 27. v. 26.

Lásd-meg ezt oda alá a' Tudomány okának előtte le-tőt Ellent.-vetéskere adatott második választ-tételben.

Fel. II. Allatás-képpen.

Kik gyakran avagy mindenkor Szoktanak meg-részegedni, avagy mint a' Letzkében azokat az Istennek Lelké Szörökrül le-irja.

Kik Serények a' bornak mértéketlenül való itallyára. Kik telhetetlenek a' bor italbâ

Kik a' Jehovának dolgát nem tekintik, és az ő kezeinek tselekedetét nem gondollyák-meg. Kik Szeretik a' gyakorta való jó-lakást, lakodalmozást. Esa. 5. v. 22. 22. v. 13. és 56. v. 12. Peld. 23. v. 35.

Dubium. Miképpen mondgya itt a' Proféta hogy a' Részegek jó reggel kelnek a' Részegekdedésre fel; holott az emberek nem soktak reggel meg-részegedni, mint ezt sz. Peter bizonyítja, ki, midőn a' Sz. Lélekkel bétölt Apostolok édes bortúl meg-részegedtek némely patvark ódoktól tsútképpé mondatnának, azoknak hamis vélekedéseket im-igyen tzafollyá meg: Nem részegek, úgy mond ezek a' mint ti alittyátok. Okát adgya: holott a' napnak három órája vagy ö

H A N G O S

tudni. Nap-támadattól fogva; mert így számlállyák vala az órákat a' Sidók, minden napnak 12. órákat adván, mellyről Idvezitónk szól Jan. 11. v 9. Így argumental annak-okáért az Apostol: *Nem részegesek ezek; mert még csak 3. óra, az az reggel, vagyon. Oka: mert (mint ha mondaná) nem szoktak az emberek reggel meg-részegedni. Tsel. 2. v 5. Fel. 1. E' mi Leczkénkben a' részegeskedésre reggel való fel-kelésen, értetik a' részegeskedésben való sérényiség és szorgalmatosság. ex coll. v 22. 2. Ha ki pedig a' Tóretont, a' bölös, értelmet, urgeállya a' leczkékben, annak ezt felelem; hogy a' Szent-Péternek az az ő probabile argumentuma, nem universale avagy közönséges; s' nem is erőssperpetuó, minden-ha. Mert im a' Leczkékben-is azt mondgya a' Próféta, hogy az ő idejében am a' has Istenűek 3. órakor, az az reggel kelnek vala fel a' Részegeskedésre. Ma-is nem kevesen vagynak, kik a' Disznókhoz hasonlók léven, mindgyárt álmokból a' pohárokhoz ugranak által. Szóll annak-okáért Sz. Péter. 1. a' Tiszteesség-béli szemellyekről. Mint-ha mondaná: Tiszteesség-béli szemellyek nem szoktak reggel meg-részegedni. Mi pedig azok vagyunk. Azért mi Részegesek nem vagyunk 2. Protonc szóll a' Sz. Péter, arról az üdörűb*

T R O M B I T A.

mellyben ök élnek vala. Mintha-mondaná:
 E' mi időkben a' kik meg-részegednek, estve
 fele és az éjtszakának kezdetiben szoktanak
 tobzódni: Hol-ott annak-okáért most reg-
 gel vagyok, semmi módonn Részegséggel
 méltan mi nem vádoltathatunk. Oh bezzeg
 aranyüdő vólt az, mellyben ilyen módon
 lehetett argumentálni! Mert noha hibetű,
 hogy akkor-is lokan a' Részegeskedésnek
 (a' mint hogy egyéb vétkeknek-is) adtak
 vala magokat; mind azon-által a' tisztessé-
 get annyira előttök viseltek; hogy gyalá-
 zatossnak tartatott a' Részegség töllök, és
 a' kik meg-részegednek vala (mellyet Sz. 1. Thes. 5.
7.
 Pál-is edgyütt említ) éjtszaka részegednek
 vala meg; hogy közönségesen gyalázato-
 sokká ne lennének E' máinapon nem nagy
 ereje és autoritása volna ennek az argu-
 mentomnak, a' mikor szerte-széllyel azok
 regnálvak, a, kik jó reggel kelnek a' bor-iz-
 zatra-fel; mint az Esaiás az ő ideje-béli
 erköltsökrül panaszolkodik a' mi Lecz-
 kénben.

III. Kérdés. Mire gerjeszti fel, a' bor
 az embert? fel.

1. A' bújalkodásra, paráznaságra és
 kurválkodásra; mert ugyan-is, *venter me-
 ro affluens citò despumat in libidinem.* Peld. *Pascitur li-
 bida convi-
 viu, nutrité*

23. v 31. 33. Eph. 5. v 18. Rom. 13.

v 13. Példa Lbt, kit a' Részegség vive a'

H A N G O S.

Quæ de vitis tistiztátalanságra Ter. 19. v 33. 35. Es,
vino accen- talám Dávidnak is úgy történt dolga, ki,
ditur, ebrie- dél után (talám ebéden többet ivott volt)
Bate in- fel-kelvén ágyából, más ember feleségés
flamatur. bűnre kívánta. 2 Sam. 11. v 4. Innen
Ambro. de nagy nyilván és bátran mondgya Oremus
ponit. 11. D. hogy ősoha nem hiszi; hogy a' Részé-
c 14. ges ember tiszta életülégyen. In e 1. Ep.
 ad Titum.

2. A' iobzódásra. Peld. 23. v 20.

3. Az háborgásra s' veszekedésre: Peld.
20. v 1. És 23. v 29. 30.

4. A' tsúfolásra. Peld. 30. v 2.

5. A' *Mulikkal* fajtalanul vissza-élésre,
kit az Esaiás által-is az Istennek Lelke a'
fel-vött Leczkében kárhoztat. Így Amos.

6. v 6. coll. cum v 5.

6. Am a' fajtalan, ördög tojta, ördögö
ülte, ördög-költötte *Tánczra*. Ki jöv.
32. v 6. (coll. cum 19), Sam. 30. v
16. Ugyan-is senki, még a' minden ke-
gyeslégtől üress s' mindenestül meg-hide-
gedett szivű ember-is (hanem ha a' bo-
lond) józan korában nem tántzol; mivel
a' borhajtya a' vendégségben a' dalt, a'
mint szólnak.

7. A' vért-ontásra és gyilkosságra; mert
ugyan-is a' Részegeseknek sokszor vérral
ögyeledik-meg a' borok, s' torrá változik
jó-lakások. Így lön az Hérodos, el-hi-
szem

T R O M B I T A.

szem nem szintén józan vendégségében, a'
nem szent, hanem szentségtelen, és szem-
telen pohárának itallyában a' dolog.
A. nagy sz. jámbornak a' k. János-
nak ártatlan vérével festették-meg a' bo-
rokat, annak véres fejével izapotodék ko-
esonnyájok. Matth. 14. De nem szűkség-
ezt nékem tovább-is számlálnom; mi-
vel mint egy falonn lévő igaz tiszta Chri-
stály tükörből, e' mi borban bémerült
nemzetünkül, úgy ki-nézhettyük, ez
Assis rojásából minémű mérges kígyók kel-
nek-ki. Lásd oda alá a' Tudománynak
okát Panthera, Tigres, Bacchum Satyrique
Sequntur.

Esa. 13
7. 5.

In vino feritas, Inrgia, Probra, Venus.

IV. Kérdés. *Hát ugyan egy-átalyaban né*
Szabadé Musikkal mint Hegedűvel lan-
tal. 's a' t. élni. Mert az Ur Isten a' Letz-
kebē láttatik azokat kárhozatni. Fel. Ved-e-
szédben: Istennek Szép ajándéka a' Musi-
ka, melly az embernek elméjét meg-újítja
és vidámitya; mint ezt Saulban, és az Eli-
sas Profétában-is meg-láthatni. Saul a' go-
nosz lélektül gyötretetvén, nagy környébsé-
gére lön néki mikor Dávid ő előtte hege-
dülne lantolna. 1. Sam. 16. v. 23. Elisa-
us Proféta-is a' hegedülésre meg vidúl, és az
Urnak Lelké meg-környékezi őtet és Profé-
sábi kezd Josafátnak. 2. Kir. 3. v. 15. 16.

H A N G O S.

Nem vétek annakokáért, sem a' hegedülés^o
 sem a' lantolás. 's a' t. de vétek ezekkel a'
 mértékletlenül 's rendezetlenül való vissza-
 élés és fajtalanúság; mikoron. 1. avagy
 a' tobzodo részegeskedésekben gyakoroltainak
 kit az Istennek Lelke a' mi Letzkénkben.
 kárhoztat: avagy 2. mikor ezekkel meg-til-
 tott parázna emberekiül Szereztetett pajkos
 Szerelemről irt szemérmetlen és fajtalan
 noi. ik 's énekek énekeltetnek, kik könnyen
 hajtnak a' bújaságra; ez okáért feddözik
 az Ur Isten az Amos által. c. 6. v. 5. Az
 ebusust kárhoztattya annakokáért Isten az
 mi Letzkénkben-is; mint mindgyárt az el-
 si punctumban mondám; 's nem magúss
 minden tekintet-nélkül a' Muskát, mint é-
 ből ki-tetlik; mert a' bort-is a' Muskái-
 kkal itt öszve-köti, mikor így mond: kike-
 nek lakodalmokban vagyon hegedül, lant,
 dop, sip, és bor; A' bort pedig és ezzal va-
 ló mértékletes élést az Ur Isten a' mint
 hogy nem tiltja; úgy nem-is kárhoztat-
 tya; hanem azzal való vissza-élést. Eph.
 5. v 18. Így tehát a' Musicát-is nem kar-
 hoztattya; hanem (a' mint mondám)
 azzal való vissza-élést. Lásd Amos. 6.
 v 5. 6. simul collatis. Ovasd-meg erre
 Chonrad. Pellican. in Ela. 24. v 8. seqq
 D. Pareust. in Amos. 6. v 5. Quæst. 2.

V. Kérdés. Mi a' Jehovának dolga,
 mel

T R O M B I T A.

mellyet a' Részegessek nem tekintenek-meg?
 és, Mit térszen azt meg nem tekinteni?
 Fel. A' Jehováának dolga két-féle. Mert
 1. annak méltán mondatik az ő *atyái*
gondviselése, mellyel minden teremtet
 állatokra gondot visel, és a' mellyet az i-
 rás *szerte-szellyel*; ki-váltképpen pedig
 egy-néhány *Sóltárokban* kommandál. 104.
 és 145. és 147. Kell vala nekünk en-
 nek meg-gondolásában *szorgalmatosok-*
nak lennünk; hogy *hitünkben meg-erő-*
síttetvén, ne adnánk helyt amaz ártalmas
földi dolgokról való szorgalmatoskodás-
nak, melly a' *szívet az Istentől elszokta*
vonni. Ezt a' *halznát adgya-ki Urunk az* Luk. 21. 9
Isten gondviselésének, mikor azt hadgya; 34.
 hogy *tekintsünk az égi madarakra, az* Matib. 6.
holló fiakra, és a' mezsei virágokra; hogy Luk. 12.
az élet és öltözetről való haszontalan szor-
galmatoskodással magunkat ne fárasztjuk.
 De egytzer s' mind ennek meg-gondolá-
 sa, *háladatosságot-is* szeréz mi bennünk, Ter. 32.
 hogy *Istennek az el-vett ajándékekért há-* 8. 10.
lákat adgyunk, és azockal *rutól vissza ne* Esa. 65. 98.
éllünk. Ennek felette 2. az *Isten dol-*
gaihoz tartoznak az ő itéletinek-is példái,
 mellyeket már régen az *háladatlanokom*
 és *meg-általkodattakon* végben vitt, és még
 ma-is végben vilzen. Leg elsőbe-is pe-
 dig az ő *javainak mértébleiten és részeges*

H A N G O S

pazar löin, kiknek mértékl-etlenségeket
Joel. 1. 9 néha közenségesen égi-háborúkkal és drága-
399 sággal avagy éhséggel: néha magánosan
 s' személyszerint szükséggel, nyavalyác-
 kal, bertelen-halállal, és egyéb módon
 bünteti. Ez illyen példáknek pedig em-
 lekezetben kell tartatniok; hogy arról
 gondolkodgyúnk a' mit Urünk az E-
Luc. 13. 9 vangéliomban ki-ad; tudn. hogy nem
3. 4. 5. csak azok bűnösök, kik immár büntettet-
 nek; de azont fogják szenyvedni mind-
 nyájjan, kik ugyan azonokat tselekeszik.
Hor. 4. 18. Mint hogy pedig a' bor (mint az Hóle-
 ás izóll) az ember szívét el-vészti, sem-
 mit ezekről a' Részegesek nem gondol-
 kodnak; mert ugyan is hasonlók lévén
 egy-féle állatokhoz, a' kik csak kapdossák
 a' fáról le-hullott makkokat, érzik ugyan
 hogy kúrog az hátokon; de csak fel sem
 tekintnek hogy meg-lássák, kirázza azt on-
 nan ö nékik alá: csak töltöznek és biza-
 kodnak a' Részegesek a' külömb-külömb
 féle jó eledeleckel és f'vborockal, s' csak
 fel sem emelik elméjeket azoknak adója
 felől való gondolkodásra, nem juteszek-
Jak. 1. 9 ben; hogy minden jó adomány onnan
Solt. 145. felül származeék alá, a' világosságnak Attyá-
15. 16. tól, és hogy ő adgyon minden élő-állatok-
 nak eledelt az ő idejében, ő nyissa meg az ő
 kezét, és ő elégessen meg a' bál minde-
 el.

T R O M B I T A.

élő állatok az ő akarattya szerint. Nem
 jön az nekik elméjokban, kívül veszik
 a' földnek gyümölsét, ki tart közönséges
 békefében bennünker, ki adgya a' testnek
 erejét és az okosságának hasznát minékünk.
 Mindeneckel annakokáért vissza-élnek.
 Hogy ha vagy öket; vagy másokat ő hoz-
 zájok hasonlók az Ur Isten bünteti,
 azt csak történetből itilik lenni, igen el-
 mészlek-is az argumentumoknak ki-gon-
 dolásában, mellyekkel az ő vélek edgyütt
 nyálaskodókat és dorbézlókat, kik im-
 már mértékletlenségeknék keferű izit ér-
 zik, mentegeslék. Vagyon azért Esa-
 iásnak ez ő szovaiban ki-adva e' mi üdönk-
 nek (mellyben mind azok léznek) vilá-
 gos tükre: Meg-is jövendölté Urünk;
 hogy az utolsó üdönk erkölcsé e' fogna len-
 nie. Luc. 21. v 34. Matth. 24. v 37. 38.
 49. Bezzeg méltán az homlokokra sü-
 hetnek a' Rézgegeknek tűzes bélyeggel a'
 háládatan nevet!

VI. Kérdés. *Mi az Isten kezeinek tse-
 lekedete, a' mellyet a' Rézgegek meg-
 nem gondolnak? és, Mit téstzen azokat
 meg nem gondolni? Fel. Itt az Isten ke-
 zeinek tselekedete lemmi nem egyéb; ha-
 nem az Eg és a' Föld, és valamellyek a-
 zekben vagynak. Avagy a' teremtet álla-
 sok, mellyeket Isten teremtet. Egy szö-
 val*

H A N G O S

Mundus est quasi scriptus liber, qui invisibilem Dei gloriam & maiestatem nobis declarat.

val meg-mondva: E' világnak alkotmánya, mellyből mint szép aranyas bötüccel iratott könyvből, ember az Istennek mindenható erejét, böltseséget, és jó-vóltát meg-ismérheti; (a' mi keppen a' jó és szép épületekből, az éppitőnek jósága és böltsesége meg-ismértetik) s' ennek szemléléséből az ő ditsőségének magasztalására inditathatik. Igy Dávid az Egeknek, az Hóldnak, és a' Csillagoknak szemlélgetéséből ditsiri az Istent. Solt. 8. v 4. (coll. cum 2. 3) sőt azt mondgya; hogy az Egek az az, e' világnak egész épületi, Synedochicos, höltsefégre tanitanak. 19. v 3. 4. Annak okáért e' világnak alkotmánya az Isten ditsiretinek prekoja, prédikátora, az okossággal fel-ruházott teremtetett állatnál az embernél; nem mintha a' néma teremtetett állatok szájjal tselekednék azt avagy nyelveikkel; hanem hogy azokban az Istennek tudálatos böltsesége, hatalma, és jósága láttatnak, mellyeket az emberek szemlélvén az ő ditsőségének magasztalására serkentethetnek. Solt. 148. toto. De a' Rézgeffok (a' mint hogy más egyéb hitetlenek-is) mit mivelnek? Ezekre ōk szemeket bé-hünnnyák, füleiket bé-dugják, elméjeket ezekről való elmélkedésről elfordittják, s' ezektől serkentetvén az Istent nem ditsöitik min Isten;

T R O M B I T A.

stent; sem pedig néki hálákat nem a-Rom. 1. § 22.
 dnak; hanem főv gondgyok ez egyedül
 ő nékik; hogy csak egyenek, igya-
 nak, dőföllyenek, dorbézollyanak. Fer-
 tek-el, úgy mondván, végyünk
 bort, részegedgyünk-meg borral, holnap-is
 úgy lakjunk mint ma; vagy Sokkal jobban;
 mint ezt ama' telhetetlen néma ebeknek pél-
 dájokban az Ur Isten a' Prófétánál ki-agya
 Esa. 56. v. 12. Coll. cum 10. 11.

Mint ha mondaná annakokáért. Az
 ének, földnek, és minden egyéb teremter-
 állatoknak Szemléléséből, az Istennek ismé-
 retire juthatnának, és az ő ditséretire indit-
 sathatnának; de Semmit űk arról nem gon-
 dolkodnak, Sem mire egyébre nints önékik
 gondgyok; hanem csak a' vendégeskedésre és
 a' pohárokra, és a' bor miképpen mutattya
 a' pohárban az ő Szinét. Peld. 28. v. 31.

Az Isten kezeit pedig meg-láld, hogy craf-
 sè testi modón né értsed; mint az Anthro-
 pomorphiták, mint ha ő Sz. Félségének tu-
 lajdón-képpen emberi tagai nevezet Sze-
 rint pedig kezei vólnának mondom, ne így
 értsed; mert az Isten Lélek. Ján. 4 v. 24 2.
 Cor. 3. v. 17. a' léleknek pedig húsa és
 csontya nintsen. Luk. 24. v 39. hanem
 az Istennek kezeinn, tulajdonítás képpen,
 antropopatos, itt az ő erejét és hatalmát ér-
 ted. Jer. 27. v 5. & 22. v. 17. Vide et refer

Esa. 40
 9. 12

H A N G O S

Eddig a' sz. Leczkének magyarázatya
HALELUJAH

Tudomány.

A' Részegeskedésnek Istentől jutalma
Jaj. Itt vagyon a' Leczkében; mert jays
kiált itt Isten a' Részegeseknek. Oda a-
lább-is v. 22. Jaja' nagy borihatóknak,
és a' kik serények a' részegítésre való bor-
nak rőtéséré. Es. 28. v 1. Jaj az E-
phraim részeginek. Amos. 6. v. 67. Jaj
(ex v. 1.) néktek, kik a' bort nagy pohá-
rockal iszjátok

Itt im ilyen kérdések jövnék elől:

I. Kérdés. *Mi a' Részegeskedés? Fel-
jegyezd-meg: Más a' Részegség, és más
a' Részegeskedés. Amaz állást, tseleke-
detet: E' pedig habitust, természetet,
jegyez. Így immár a' Részeg és Részeg-
ges között-is különbség vagyon. Mert
a' szók mellyek osu-bann (mint Ebri-
sus) terminálódnak, végeződnek-el, ha-
bitiót, avagy vehementiát és affectiót je-
gyeznek. Vagyon itt nékem tractám a'
Részegeskedésről és a' Részegségről; úgy
mind-azon-által; hogy a' Részeg-is ma-
ganak ebből elegendendő értelmet és tan-
núságot vehet. Minek-okáért; hogy im-
már a' kérdésre igyenessen felellyek. A'
Részegeskedés lemmi nem egyéb; hanem az
okosságának erőszak szerint gyakorita való el-
veszt,*

T R O M B I T A.

fosztása, a' szabad akaratból származott fo-
 ltebb-való itallal, gyönyörködtetésnek oki-
 ért. Négy dolog kivántatik azért a' Ré-
 szegeskedéshez. 1. Hogy az okosságtúl
 vagy értelemtúl ember erőszak szerint me-
 fosztassék. Mert mikor ember aluszik,
 nem erőszak; hanem természet szerint fosz-
 tatik meg az értelemtől. 2. Hogy az gya-
 korta legyen. Mert a' ki tellyes életében
 egyszer avagy kétszer el-tán torodik, meg-
 részegedik, az nem Részeges; mint erről
 vólt immár más utt-is szóv. 3. Hogy
 az felettebb való italból következék. Az-
 okáért a' ki a, bornak tsak a' szagától-is
 meg-zajosodik, nem véték Izerint részeg.
 4. Hogy a' toroknak gyönyörködtetéseére
 legyen Mert ha a' Doktorok tetszéséből va-
 lami hirtelen betegségben orvosságul ember
 annyi bort innék; hogy fejében menne, és
 értelmes el-fogná, annyira nem vétke-
 znék. A' hol pedig mind a' négy fel-talál-
 tatik, az a' Részegeskedés. Az-okáért
 nem menthetni azt ettől, a' ki más bárát-
 ságáért, kéréséért, tsáfolásáért, fenye-
 getéseért meg-részegül; mert akarattya
 szerint tselekeszi azt, mellyet senki nem o-
 rólthet. Es a' mint inkább kell haláls
 szenyvedni; hogy sem paráznsággal; vagy
 egyéb féle bűnei az Isten Törvényét meg-
 szegni: azonképpen inkább kell meg-hal-
 ni;

H A N G O S.

ni; hogy sem az Istenet Részegeséggel megbántani.

II. Kérdés. *Mi az a' Jaj, a' melly jutalma a' Részegeskedésnek?* Fel. E' mi legyen, oda fel a' *Magyarázatra* tamasztatott első kérdésre tölt feleletben közösen fejelesen meg-mondók; hogy tudn. az, testi avagy idő-szerint való, és lelki avagy örökké tartó büntetés, mellyeknek itt immár im *Speciefit*-is ki-adom. Annak okáért Először, testi avagy idő-szerint való büntetés jutalma a' Részegeskedésnek, minémül. 1. a *Fogság, rabság.* Eisa. 5. v. 11. (coll. cum v. 11. 12.) Amos. 6. v. 6. 7. simul collatis. 2. *Ehség és szomjuság.* Eisa. 5. v. 3. coll. cum 11. 12. 3. *Dög betegség.* Eisa. 5. v. 14. coll. cum 11. 12. Kiterjesztik a' Részegeslek szájokat, s' fel-táttják nagy-iható torkokat; hogy mentül több bort igyanak; a' kopor. fő-*is* az-okért ki-terjeszti lelkét, s' száját nagy kívánsággal ki-szélessíti; hogy egyszerű s' mind őket bé-nyelje. Lásd. Amos. 6. v. 9. cum 6. 4. *Országoknak pusztulások.* Eisa. 28. v. 1. 3. A' régi világot is edgyikért ezért borítá-el Isten vízönnel, meg-öblitvén, mint-egy meg-ferőztetett edénys, e' világot az árvizekkel. Matth. 24. v. 38. 39. Edgyiknek ennek a' büzi hatván-fel Isten eleiben mind az

Egig

T R O M B I T A.

Egig Sodoma, Gomorra városából, tüzet s' kénkőves esőt boes.íta-alá reájok, és el-süllyeszté véle őket e' világnak példájára. Luc. 17. v. 28. 29. *Babyloniát-is e' forditá-fel.* Esa. 21. v. 5. Dan. 5. 5. *Halál.* Mert néhánykor az Ur Isten a' *Részegeskedést*, melly az emberektől nem szokott meg-büntettetni, meg-bünteti a' *Részegesekben* más egyéb szarvas vétkekkel; mint *paráznasággal*, *gyilkossággal*. s. a. t. a' mellyek gyakorta a' *Részességből* származnak, mellyek az emberek között is halálos bűnök: és így a' *Részegeskedésben* eset *paráznaság* avagy *gyilkosság* meg-büntetődvén' meg-bünteti a' *Részegeskedést-is*. Másodszor, jutalma a' *Részegeskedésnek* lelki s' örökk-évaló büntetés, melly nem egyéb; hanem az örök kárhozat. A' kárranézve, a' tellyes és vég-képpen való el-hagyatás, mellyel a' *Részegesek* az Isten szinétől, jelenlététől és jó kedvétől, tellyességgel meg-válnak. Az *érzésre nézve* pedig, a' *szolgálatnak* tellyessége, mellyel a' *Részeges tellyességgel* az *örök hatalma alá vettetik*, mellyből osztán mind a' *léleknek*, mind a' *testnek* igen nagy Luk. 16. 8
23. 13.
8. 28. kínnya és fájdalma származik. Eből ismét jaygatás, és fogaknak csikorgatása. Mert ugyan-is Sz. Pál a' *Részegeseket*, a' *paráznak*, *bálvány-imádók*, *házaság-török*,

H A N G O S

rők, lopók, és egyéb iszonyú vetkések közöttben számlállya, és egy csomoba azt mondgya felőlők; hogy az Isten országát nem bírják. 1. Cor. 6. v. 10. Másutt-is a' testnek tselekedeti között számlállya a' Részegeskedést, és mind-nyájokról egyaráns mondgya; hogy a' kika' féleket tselekesznek az Isten országát nem vészik. Gal. 5. v. 19. 20. 21. ílmét lásd. Matth. 24. v. 48. 49. 50. 51.

Mondgyon valaki: *El-kárhoziké azért mindgyárt a' ki meg-részegedik?* Fel. 1. Nem szóllok a' Részegrül; hanem a' Részegesről: nem az actualis s' tselekedetirül; hanem az habitualis s' természetirül; hogy úgy szóllyak, errül szól az Apostol-is.

2. A' Részegség-is magában, bátor tsak egyszer lótt legyen-is, el-kárhoztat; holott az Isten Törvényé ellen való. 1. Jan. 3. v. 4. átkozott pedig mindē, valaki a' Törvény ellen vékezik. Deut. 27. v. 26. Solt. 119. v. 21. 's minden átkozott viszont kárhozatra meló. Matth. 25. v. 41. ha az Isten ő rajta nem Oka a' Tudománynak. (könyörül

*Chrietas
omnium vi
torum ma
ter Origeni
luta. 7 in
Leuit.*

Mert a' Részegeskedés, az Istennek egész Törvényének, 's 10. Parantsolatinak közöttéges meg-rontása.

Mert ugyan-is a' Részeges 1. alkalmatlanná téstsi őnnön magát nem tsak a' kegyességnek tisztelére. Luk. 21. v. 34. hanē egyszer-

T R O M B I T A.

egyfzer 's mind minden *tisztefegnek tselekedetire*-is. Hos. 4. v. 11. 2. Mert ő mint egy *árgyúl* télzi ki magát *mindenémű bűnöknek*; holott meg-foszttya magát attúl a' *facultas* tól, *tehetségtől*, mellyel el-távoztathatná mind azokat, mellyeket *rut bűnöknek* lenni mázszor ísmér és tud. Mert minckutánna a' *Részegség* az *okosság*nak *hasznat* el-foljtya, mindgyáralt a' *gonosz kívánságoknak* *zabálája* el-szakad, ésigy a, melly vétkektül az *okosság* tartoztattya vala, azokra a' *Részegség* által hanyat-homlok mégyen. Lásd-meg it a' *Noé* és *Lót* szomorú *Példájokat*. Ter. 9. és 19. De jer tekintsünk-bé az *Istennek-Törvényében*, és *examínállyuk* abban lévő mind a' 10. *Parantsolatokhoz*, 's vonnyuk annak *vámájára* a' *Részegeseknek tselekedeteiket*, meg-roantásokban miképpen *legyenek bűnösök*.

Tsak egy egy *szoval* mindeniket. 1. *Parantsolat: Ne legyenek zeneked en előttem idegen Istenid.* az az egyedül tsak az *Istent* *tiszteilled*, tsak ő néki-is *Szolgálly* ő benne *hidgy*, *remély*, őtet *Szeressed*, *halgassad*, *imádgyad*, az ő *nevére* avagy ő *reá* *elküldgyél*, *Sorsot* az ő *nevében* *vess*. Imnár vallyon a' *Részeges* egyedül tsak *Istennek* *szolgálé?* *Szolgál* ugyan *Istennek*, de e' *világnak-Istenének*, ki az ő *szemeit* *ki-vájta*, az az *ördögnek* *tudn*. 2. *Cor. 4 v 4. Joh. 8. 9.*

Matb. 4.
v. 10.

H A N G O S.

44. 2. Pet. 2. v. 19. Szolgál *basának* ki-is néki Istenre. Rom. 16. v 18. Phil. 2. v 19. Minekokáért batóságosan nevezhettyük a' *Részegeseket* a' mint az irás más bálványokat, Gillulimoknak az *âz ganéj Istenüvekeknek*. Ezek. 22. v 3.

II. *Ne tsinálly magadnak faragor képer.* 's a' t. az az, Istent ō Felségét, az ō tölle redeltetet *Isteni tiszteleinek eszközei* által minéműek az *Isten beszédének közönséges predikáltatása* annak *buzgo 's figyelmes balgatása*, a' *S. Sacramentomokkal való élés a' buzgo könyörgés.* 's a' t. tiszteellyed. *A' Részeges* mind ezekre *alkalmatlan.* Eph. 5. v 18. 19. simul collatis *Örömeit* ō is mulattya ō ezeket. Innen vagy on ama' ō okozalan bőfögélek, és barom kérdések: *Rövid oratio. Nem jó hosszú predikatio hosszú patsenyi jó.* El-is kell azoktól ōket ōzni 's tiltani; mint ebeket a' *Szenteiktől*, és mint *dizsnokat a' gyöngyöktől.* Math. 7. v 6. mert ugyan-is *nem dizsnonak való a' gyömbér.* *Nem-is jó a' fiaknak kenyérét el venni, és a' kölyköknek, az ebeknek, vetni.* Matt. 15. v. 26. *Ebrius, infamis* (ō reus alicujus sceleris notorii) *erroneus, atq; furens, Cum pueris Domini non debent sumere corpus,* Es bizonyára, annyira idegenek a' *pietástól* és az igaz *Isteni tisztelettől* a' *Részegesek;* hogy meg tsak *kegyes és Istenes dolgokból* való

T R O M B I T A.

való Sz. beszélgetést-is nem szenyvedhetik, az ő nékiek *unalmas* s' merő tereb. Mondok erről egy világos példát: *Rótenburg* nevű városban, egy jámbor fő-ember házához kezd egykor járni, egy frissen öltözöt bővön költő jövevény, a' ki beszélgetésben kommandálta gazdagságát sok kintsét, szolgai-is ruhások voltak.

Volt *Siposa* hegedűsé, és nagy frissen lakozot azt mondván; hogy *semmi* héjával nem volna; tsak házas-társ nélkül szükölködnek, és kérni kezdé magának a' gazda leányát házas-társúl. A' lakozás közben pedig *semmi Istenes* kegyes beszéd nem hallatott tőllé. Egykor hivattya oda a' gazda az helynek *Prédikátor*-it, és az étel közben kegyes és Istenes dolgokról kezd a' *Prédikátor* beszélgetni, mellyet a' *Vendég* únással kezd halgatni, mondván: *Multi sunt facetiae exhilarandis conviviis aptae nolite talibus radium creare.* az az Sok lakodalmokat vidámitó tréfa-beszédek vagynak, ne szerzzetek únást e' félélbeszélgetéssel. Erre felel a' gazda: *Ha néked az Isten igéjé nem kell, te sem kellesz énnékem.* Manl. in Collect. Ezt az embert (ha embernek szabad mondani) példájúl tsak azért hozám-bé; mert ő henné a' *Magyaroknak természeteket és erköltsüket*, mint egy előnkben iratot *Táblában* élőven meg-láthattjuk.

H A N G O S

III. A' te Uradnak Istenednek nevét hejő
 jában felne vegyed az az, Istennek tisztsá-
 val, mellyek: Isten, Jehova, Ur. s. a. t.
 tulajdonságival, minémük: Irgalmasság,
 Igasság, Főség. s. a. t. a' kegyességnek tisz-
 teivel, a' mellyek, az Isten igéjének hal-
 gatása, a' buzgó könyörgés, az esküvés a'
 Sors. Végezetre az Isteni tisztoletnek esz-
 közeivel, minémük: az Igének közönséges
 hirdetése, a' Sz. Sacramentomokkal való
 élés s. a. t. jó és igaz végre; tudni: az Isten
 ditsőségére, magad lelkének-is idvességére:
 olyan módon-is, melly az Isteni Felség-
 hez, és azoknak-is méltóságjokhoz és bent-
 ségjekhez illik, élly. Ez ellen-is ki vét-
 kezik ha a' Részeges nem? Nyelvét ki-
 szélesíti, meg-botfáttya minden tartózta-
 tás-nélkül, s' a z Isten sz. nevét szitokban,
 átokban, káromlásban, hivalkodó be-
 szédben, és hamis esküvésben elegyíti
 Az Isten irgalmasságát (melly tsak a' meg-
 térokkal és az álnokság el-hagyókkal közöl-
 tetik) meg-ízretetett fertelmének fedelëve,
 palástyává télzi, Irgalmas, úgy mond, az
 Isten. Ha mikor imádkozik-is, tsak báj-
 jal közelget Istenhez; innen mondgyuk
 mi Magyarok pékla-beszédben: Részeg
 ember imádsága: mintha mondanók: az
 Egeket meg nem hasogattya. Ha mikor
 az Ur Vatsoráját vélszik-is; tsak szökés-
 ból;

Es. 59.
 20. el 55.
 7.

T R O M B I T A.

ből; vagy képmutatásból tselekeznek; nem Act. 8. v. 13 különben mint *Simon Magus* megkeresztelkedek, és *Júdás-is* (némellyeknek értelmek (szerint) vette az *Ur kenyereit*; de nem a' kenyeret melly ö maga az *Ur*. Ha mi jól tselekeznek is azért nem jól tselekeznek. s. a. t.

IV. *Meg-emlekezzél a' Szombatnapról; hogy aze meg-szentelyled.* s. a. t. az az, az *Urnak napján* (mellyet a' mi régi eleink annak a' sz. napnak *abususától*, az az, külön váfároskodásra való fordittatásától vette illetlen, és méltatlan nevezettel *Vásárnapnak* neveztek vólt) minden te *dolgaidtól*, mellyek az *Istennek tiszteletit*; mint; az *Igének halgatását*; a' *buzgó könyörgést*, a' sz. *Sacramentokkal való élést.* s. a. t. meg-akadályoznák, meg-ízünnyél: és e' sz. napon ezek által; tudn. az *Igének halgatása*, a' *buzgó könyörgés*, a' sz. *Sacramentomokkal való élés*, által, az *Istent*, tiszteled. Ezt-is a' *Részeges*; mint *szentség-törő orv* hitetlenül meg-rontya; az *Urnak napját* a' *Bacchusnak* inkább; hogy nem mint az *Ur Christusnak* tiszteletire szentelvén, és azt *étel 's ital* kedveért való *le-ülésken* töltvén. Keserves szível, 's könyvező szemekkel láttuk ez gonoszságban meg-rögzött 's megaggott világnak utolsó részében. Ugyan-

H A N G O S

is elégnék itilik a' mi Magyarink; ha reggel az Ur napján prédikátiót halgatnak, annak dellyesti részét ofztán tsak merő testi dolgokban, vetkes foglalatosságokban, vendégeskedésben, ételben, italban, hajjahujjában töltik-el; holott az egészlen (reggeltől fogva más reggelig) Ur napja vólna, és mindenéftől - fogva az ő tiszteletiben, Isten igéjének halgatásában, olvasásában, könyörgésben, sz. elmélkedésekben kellene el-mulatni. Igaz ezekről ama' mondás: *Sunt boni matutini homines; sed malipomeridiani.* Ez illyenek az Ur Christus napját el-lopják, és magoknak koporittyák, melly néminémű szentség-törésnek neme. E' bezzeg merő pogányság, 's annál-is nagyobb; főtt merő Istenelenség, és örök süzszel expiáltatandó, meg-perfeltetendő *sacrilegium.* Nem meltók ez illyenek; hogy tsak embereknek-is tartassanak, nem hogy keresztényeknek.

V. Tiszteled Atyádot és Anyádot.'s a. t. az az, a' kik nállad Méltósággal és hatalommal fellyebb valók, magadot azoknak alájok vessed: (az az, az ő felsőségeket meg-ismérjed, és arról beszédedel és tselekedeteddel bizonyfágot tégy) nékik Eph. 6.v.1. engedelmes (az az, a' mi jót elődben adnak meg-tselekedgyed) hozzájok hálá-

Col. 3.v.15. dacos légy, (az az, az el-vőtt jó-téte

ményt

1. Pct 2.
v 18.

Eph. 6.v.1.

Col. 3.v.15.

T R O M B I T A.

menyt igyekezzed nekik meg-fizetni) ōket tanátsoddal és könyörgésseddel segélyed. A' kik üdövel vagy ajándékkal nálad fellyebb valók, azokat meg-böcsüllyed, a' jobban kövessed, jó-tétekért hozzájok háladatos légy. A' kik veled egyenlők, azokat a' tisztesség-tételben elővegyed, ōket barátidnak tartsad. Ehez is examináld a' Részegeseknek tselekedeteiket, miben fogyatkoznak-meg, és miben hágnak keresztyéni tisztekekhez czéllyán kívül, világosan meg-látod.

VI. Ne öly. Az az, a' te felebarátodnak tsendességét meg-ne-háborítsad: az ō leiki (melly embernek az Istennel való egygyesülése) és testi (melly a' testnek a' léleccel való egygyesülése) életet meg-ne sértsed, és elne-vészessed; hánem azt szabados eszközök által meg-tartsad: ō érette könyörögi, néki jót kívánni, ōtet meg-imszed, néki jó példa, adó, hozzá szelid, békeséges-tűrő, hoszá-tűrő, engesztelhető, edgyes, jó-akaró, légy felebarátodat gyógyítsad, táplállyad, ruházzad. A- vagy tselekesziké a' Részegesek ez iránt is tiszteket? Gonosz példa-adásokkal felebaráttyokat meg-botránkozattatják, tselekedeteikkel tsendességét meg-háborittatják, ellenek furiálnak, néhánykor agyokat, fejeket is bétörök; sőt életektől is meg-

1 Tim. 2.
 y. 1. 2.
 Lev. 19.
 y 32.
 1 Cor. 11.
 y 1.
 Ter. 45. y 9
 Rom. 12.
 y 10.

1. Ti. 2. y 1.
 Lev. 19.
 y 17.
 Tsel. 24.
 y 16.
 Num. 12.
 y 3. Luk.
 21. y 19.

H A N G O S

fosztyák, mindennel harcolnak és űstököt vonsznak, és nem tsak veres és pecse-nyés szemek vagyon a' bortól; hanem gya-korta kék szemet-is nyernek az űstök vo-vással. A' sima és igyenes föld a' Része-geknek meg-botlató czövek; mivel azon úgy esnek; hogy szárait, karjaikat, néhánykor nyakokat-is meg-törik: ma-gok lelkeiket-is meg-ölik. s. a. t. Lásd oda alá az III. Ellenv.

VII. Ne paráználkodjál az az, tisztán és szeplötelenül élly, testedet és lelkedet
1. Theff. 4. 7. 3. szentül és tisztán birjad, minden tisztáta-
1. Cor. 6. 18. lan tselekedeteket, szemérem-nélkül való
9. 20. magadviseletét, parázna beszédeket ékte-
Peld. 5. 7. telen gondolatokat. s. a. t. el-távoztass. Itt
20. 21. is a' linea mellől a' Részegek el-mennek;
Eph. 4. 29. holott testeket és lelkeket az ördög bordél-
és 5. 3. 4. lyává és pervátájává változtattják, szí-
Matth. 5. 28. vek tellyes útálatos gerjedezéssel, szemek paráználul villognak, szájak ama' tisztá-talan szerelemről paráznáktól szeretzte-tett szemtelen czikornyás, és pajkos nó-tájú verseket kintornálnak, magokat az ocsmány bordélyból költ pajkolok szá-jához illendő 's tserére való trágárfágokbá gyönyörködtetik, hunyorgatnak, ölelget-nek, ssokolódnak, tapogatnak, és né-hánykor a' tselekedetre-is erumpálnak, ki-fakadnak. Bizonyfágerre a' mi világunk, a' kik

T R O M B I T A.

a' kik józanságokban egy mosdatlan szó
sem ejtettek volna, részegségekben min- Multa faei-
unt ebrii,
gnorum post
ea sobrios
den útalatosságot meg-tselekelznek, nem
gondolván sem Istennel sem emberrel.

VIII. Ne lopj. Az az, a' te külső te- puet.
Seneca.
Epist. 48.
stijavaidat igazán szerezzed; tudn. Igaz
el-foglalással, örökséggel, ajándékkal, ju-
ralommal, alkalommal, életnek nemé-
vel; minemű a' földnek művelése, kalmár-
kodás, Szabóság s. a. t. és a' meg-mo-
dott útakon, módokon kerestett és szer-
zett javaidat igazán meg-tartsad; tudn.
Takarekossággal (mellyel csak tisztes séges Peld. 27.
§. 17:
és szükséges dologra költünk) és az ha-
sználatozással; (mellyel a' mink vagyon
csak hasznos dolgokra költyük) 's lopás-
sal (melly hamissan való el-vétele a' más
ember jószágának az Ura nem tudván és
nem akarván) ne szerezz jót magadnak:
inkább a' te felebarátodnak javait meg-tar-
tsad, azokra gondos-viselly, azokat elől-
segéllyed. Ennek meg-rontásában is bü-
nös a' *Részeges*, 's vét ez ellen *túnyasággal*,
dolgotlansággal, *tékozlással*, *lopással* (ö a'
szükölködő szegenyeket meg-lopja; holott
a' mellyeket tilzti szerint azoknak táplál-
tatásokra kellene adni, az ő maga *hasára*
tékozollya: *háza-népet-is meg-lopja*; mi-
vel a' mellyeket azoknak tápláltatásokra
kellene költeni, ő maga el-pazarollya I-

H A N G O S.

stenét-is meg-lopja, az ő lok drága javainak háládatlannya, tékozlója, és el-vesztője lévén) s. a. t.

IX. Ne mondogy a' te felebarátod ellen hamis tanúbizonyítást. Az az, az Isteni és emberi dolgokról ne hazudj; avagy külföldben ne szólly; hanem a' mint szívedben tudod: a' nyelved azt szólly tsak, a' mi a' szívedben és az elmében vagyon, és nem mást azzal ellenkezőt. E' mellett-is el-megyén a' Részeges, másoknak bizelkedvén, előttök kérkedvén, nekik hazudozván s. a. t.

X. Ne kívánnyad a' te felebarátodét. Az az, az Istentől néked ajándékozott javaiddal; mint, házaddal, feleségeddel, szolgálóddal, szolgálóddal, ökröddel, szamároddal, hivaltaloddal. s. a. t. meg-e-légedgyél, 's többet vagy a' másét hamisan ne kívánnyad. Nem de nem hágja e' ezt-is a' Részeges által? Ő a' más ember jövait az itolra, felséget bűnre, bújalkodásra kívánnya. s. a. t.

Hogy azért immár ezt bé-summállyam:
A' Részeges ember bálvány imádó Isten né tisztelő, Isten Sz. nevét motskoló, Szombat-törő Attyát 's annyát nem tisztelő, Gyilkos Parázna Lopó Hazudozó Kivánó.

Meltán kiált hát Isten nekik Jajt. Lásd Deut. 27. v. 26.

T R O M B I T A.

H A S Z N A I.

I. TANITAS. I. Tehát a' *Részegeskedés* nem olyan *kitsénybűn*, a' mint a' felől e' *Világ* itil. Tsakszokot és *vig életnek* tartják azt e' mai napon ama' *Epicureus* emberek, mint régenten a' *Juda háza*, 's nevetésre inkább mint büntetésre itilik méltónak lenni; de különben vagyón a' dolog. Hallád a' *Lezskét* és abbúl a' *Tudományt!* *Faj*, melnél soha immár büntetés nagyobb nem lehet jutalma a' *Részegeskedésnek*. Nagy a' büntetés; nagy annak okáért a' *bűn*-is mert *Ex gravitate pœnarum, pondus peccatorum agnoscimus* Olly gonoszaz, melly azok a' *bűnök közé számláltatik*, a' mellyek az *Istennek megengesztelhetetlen haragját érdemlik*. mert ugyan-is *Sz. Pál* a' *Részegeseket*, a' *paráznák*, *bálványimádók*, *házasság-török*, *lopók*, és egyéb *iszonyú véteksek* köziben számlállyá; szintén olyan nagy vétek hát a' *Részegeskedés*; mint a' *paráznaság*, a' *bálványimádás*, a' *házasság-törés*, a' *lopás*'s a' t. *I Cor. 5. v 11. és 6. v 9. 10*

II. Tehát akar melly éktelen *zegeres* vétekben élő 's heverő embernek-is az ő sorfa 's állapotja soha nem nyomorultabb 's vesztebb; mint a' *Részeges* emberé. A' *parázna*, a' *gyilkos*, az *házasság-törő*, a' *lopó*, 's a' t. nem nyavalyasabb és vesztebb sorú 's állapotú, a' *Részegesnél*; holoz ennek-

H. A N G O S

is mint szintén *amazóknak* Jaj. Esa. 5. v. 8. 11. 18. 20. 21. 22. 23. Sz. Pál *egysmában* azt mondgya felőlők; hogy *az Isten országát nem bírják.* 1 Cór. 6. v 10. Gal. 5. v. 19. 20. 21.

III. *Bezzeg el-futó bolondok! Bezzeg vakok hát a' Részegesek!* Magok fonnak ök magok hátára korbátot, magok vonszak fél emelt kézzel *az önnön fejekre, lelkekre, és testekre a' Jajt.* Jaj az ő lelkeknek, mert azok *szereznek magoknak gonoszt.* Esa. 3. v 10. Hós. 13. v. 9.

IV. A' melly *nemzetség 's nép között* annakokáért a' *Részegeskedés* szemérem nélkül uralkodik, szabadgyában 's büntetlen foly, ott ember *egyebet gonosznál 's ki-vágattatásnál* nem várhat és nem remélhet *Jaj néked föld kinek Fejedelmi reggel esznek;* azt kiáltya a' Salamon *Egyházija.* Eccl. 10. v. 14. Mennyivel *veszedelmesebb* annakokáért annak a' *földnek állapotya,* kinek *nepé közönségesen* mind *Fejedelmével edgyütt a' Részegeskedésnek* adta magát *Bűne* annak *az ajtó előtt fékűszik,* 's mindé féle *gonoszoknak* nemei tetejére *függőnek,* 's zápor-képpen nyakában omlandók

Ter. 4. 9. 7

Esa. 58.

v. 9.

Marc. 3.

v. 17.

V. Nem oknélkül vagyon tehát; hogy a' *jó lelkű 's angyali józanságot követő Tanítók* a' *Részegeskedés* ellen *torokkal kiáltnak,* ellene magokat *Beanergeseknek* *menydörgésnek*

T R O M B I T A.

gésnek fainak mutattyák mert ugyan-is ōk
 ōrállók livén láttják jōni a' fegyvert a' föld-
 re; holott mint az árnyék a' testet úgy a' bűn-
 setés követi a' vétket; meg-fúvallyák an-
 nak-okáért a' Trombitát, és azzal a' mér-
 tékletleneket meg-inzik, hogy azokat meg-
 elevenítsék avagy hanem lelkeket meg-men-
 tsék, mikor a' nép halván a' Tróbita szott,
 magára gondot nem visel, és a' fegyver el-
 jő és el veszti őtet. Ezech, 33. v 2. 3. 4.

VI. Oh bezzeg boldogok hát az Istennek
 mértékletes, 's anyagi józan életet élő 's kö-
 vető fiai és leányi. Ugyan-is ōk az ideig és
 örökké-való Jajt nem kóltollyák-meg, Ex-
 antithesi.

II. Haszon. RETTENTES. Ez a' Tudo-
 mány lelkek-ilméretiben meg-dobbantya,
 rettentí és reméti a' Részegek között őnséges-
 sen. Métszelz tehát te Részegek kedést szer-
 tő 's gyakorló, és azt ingyen vétéknek sem
 tartó akar ki, 's hogy álhatz az igazságnak
 széki előtt meg? az Istennek, e' világnak igaz-
 ítító Birájának hogy merz eleibē kerülnie?
 hogy szenvedheted-el annak haragos tekén-
 setit? Adám nyilván mihelyt a' parantsó-
 lat ellen véte; az Isten előtt ottan mind fo-
 lesegestül fartolnia és bujdosklania kezdé.
 Ter. 3. v. 8. Kain-is agyon vervén az ár-
 tatlan Abélt nem mere bezzeg az Isten el-
 őkergetnie; hanem futófélet vőn, 's el-bújdo-
 sék

H A N G O S

sék földetlen földé előtté. 4. v. 14. 'S hát
immár te mit művelsz? Oh melly rettenetes
tenéked-is a' fizető Birónak tekinteti! Té-
gedet az Ur Isten pérben bi itilő szeki elei-
ben czítál törvénekzik veled ezentől
bé-telik rajtad ama' beszéd: Rettenetes
az élő Isten kezében esni. Nintsen nyomo-
rúltabb, nintsen boldogtalanb ember; mint
a' kinek Isten ellensége. Ha tsak a' kinek
Ura pöröse-is Isten lehet orvosa; mint a'
Magyar köz-mondás tartya: A' kinek
Isten ellenkezője, ki lehet annak párttar-
tója? Illyen pedig a' részeges ember álla-
pottya. Rettenny-meg hát, kérlek az
Istenért.

Id. 10. 7 31

Ide valók azok-is, kik nem csak ma-
gok részegednek-meg; hanem meg máso-
kat-is meg-részegitenek. Ha meg-részeg-
gülni halálos bűn: mást meg-részegiteni-
is az; mert a' gonoszra okot, tanácsot,
segítséget adni, olly bűn, mint-ha ember
maga cselekedné: annyival inkább únta-
zni vagy fenyegetéssel kényszeríteni azt a'
kinek az itatra kedve nem volna. Illyen
jó fejek kötöttek im' ezek. 1. Kik kéréssel,
belébeszéléssel itatnak másokat-meg: I-
gyál, úgy mondnak, lelkem barátom,
lelkem Komám. s' a. t. az én barátság-
mért, tudod hogy régtől fogva szives 's
igaz jó akartam vagyok. s. a. t.

2. Kik-

T R O M B I T A.

2. Kik újabb újabb köszönésnek formá-
jait gondolnak-ki: Hogy Isten ezt 's ezt
N. N. Ennek a' szegény hazának, Város-
nak, Falunak javára és hasznára éltesse, Quid insa-
nius quam
pro salute
belluarii?
meg-íszom ezt (igyál ökör toó viz) mind;
de úgy hogy minden ember meg-igya. Ha
ki olztan meg-inni nem akarná, mond
annak: Ennek a' jónak fejében köszönés-
el, még-is nem akarod meg-inni. Nagy
dolog volna az; hogy én meg-ittam 's te
nem innád. s. a. t.

3. Kik sok-félé csalóka pohárokat vész-
nek-elől, kikbül e' torkosok az ő vesze-
delmekre felebarátttyokat itattják. p. o.
Midőn a' nagyobb pohárban kitsin) pohárt
résznek, azt (nem tudván amaz) meg-
töltik 's úgy köszönik-ol, kívül ugyan nagy-
de belől benne kisebb vagyon, a' bort a'
ból ki-iván, a' kisebb pohárt (amattúl
titkon) ki-vészik, 's a' nagyot fel-fordít-
ván mondanak: Látod lelkem Komám lel-
kem barátom; lelkem kenyeresem. s. a. t.
én meg-ittam: avagy az asztalra levetvén
fonéckel fordították-fel; hogy már ök a'
ból itták-ki a' bort, 's felebarátttyoknak
azt töltik vagy töltetik-meg. Ah Sátán-
nak álnok mesterlége! melly hathatósan
tsalárkodik az ő eszközeibenn.

4. Kik a' borban valami szédítő állatot
vetnek; hogy az a' borral edgyütt mún-
kálkodván-

H A N G O S.

kálkodván, felebaráttjok hamarébb meg-
bolondúllyon 's részegedgyék: avagy pedig
bertelengyomra felimledgyen. Oh vak-
merő bátortág!

5. Kik nagy boszúságnak tartván; ha-
ki az ő kívánságok szerint innia nem akar-
na, a' fenyegetéshez nyúlnak, 's erőszak-
kal kényszerítik felebaráttjokat a' feletté-
valò italra, a' Görögöknek ama' régi törvé-
nyeket meg-akarván tartani: *é pithi e' a'*
pithi, azaz, *vagyigyál; vagy menny-el-*
Nem így vólt bezzeg némelly pogányok
között a' dolog. *Atque etiam Sparta-*
mos est laudabilis ille. Ut bibat arbitrio
pocula quisque suo. Lásd. Esth. 1. v 8.
6. Illyen némelly Czéhes belyeken amaz
átalatosság; midőn tudn. a' *Társ-pohár-*
nak meg-adálának gonosz alkalmazoslá-
gával, dorbézlásra a' Czébeliek öszve-
gyűlvén, a' Társ-pohárt adó legénnyel a'
Társ-pohárt meg-itattják, bizonyos jó-
kora pohárt annak kezében adván, 's a'
menyi számú a' Mester Legény annyiszor
azt néki meg-töltvén, és velle meg-itat-
ván: és így esztől; lőt néhánykor mayd
életétül-is meg-fosztják. Ez illyen Czé-
hek *Kehal merenyim, concio malignan-*
qum. Solt. 26. v. 5.

7. Ti sem menthetitek magatokat: kik
úgy hívjátok a' *Vendégeket, mint baráti-*
sokat,

est hénans
l. 100

T R O M B I T A.

sokat, és úgy bortsáttjátok-el mint ollen-
ségeket, mennyivel jobban tselekedtél
vólná, ha borodat a' földre öntötted völ-
na? Mit gyönyörködöl másnak kárában,
magad haszna nélkül? Vigasságra kéred,
és halálra kényszerited: ebédre hivod, és
semetésre akarod vinni; étet igérlz, és
gyötrelmet készitelz: bort mutatiz, és
mérget töltelz.

Ezeknek-is; mint szintén magoknak a'
Részegeseknek, Jaj! Hab. 2. v. 15. Jaj
annak, a' ki meg-itattya az ő felebarát-
tyát, és ki reája erőssödöl; hogy meg-ré-
szegitsed ötet.

De hogy immár nyilvánbba is szollyúnk.
Jaj tehát Jaj e' Sardanapalus és Bonosua
unokáinak, ez mi seprejére szállott nyo-
morult mértékletlen 's Részeges nemze-
tünknek, kik fruges consumere nati, sem-
per *Bachanalia vivunt*; 's születtek nem
hogy éllyenek; hanem hogy tsak igyanak,
és többire a' főv boldogságot a' gyönyörű-
ségekben, ételben, italban, vendégeske-
désben helyheztetik, és hasoknak mint egy
Isteneknek, úgy keresik kedvét. Ha ez
vétek a' Sidó nép között találtatott, bi-
zonyára azt merem mondani; hogy sok-
kal fellyebb halladta a' Sidókat a' mi vi-
lágunk. Nem tartják azt most embernek,
jambornak, és jónak, a' ki mennél töb-
bot

H A N G O S

bet nem ihatik; hogy (tisztességgel
mondván) ha mindfelül 's alól a' Rézge-
gessék jutalmát ki nem adgya. Sőt annyira
jutott immár a' dolog; hogy minden
lakodalmok, vendégeskedések, izetlenek
's alá-valók, ha a' rettenetes döfölések
közöttök nem lélnék. Az ökor-is ele-
get ihatnék belőle, a' minémű pohárokkal
kezdének edgyest innya: Igyünk, úgy-
mondnak, vitézek 's itt hállyúnk. Pin-
tes Kannát ne utállýúnk. Kiknek fajta
nem ok-nélkül kiált az Amós által-is az
Ur Isten. 6. v 6. De majd még pohárt
sem találnak immár szájokhoz, a' melly
őket meg-elégithetné; ugyan-is e' izo-
kások a' tobzódóknak és Rézgegesséknek;
hogy Pohárokkal-is meg-mutattýák az ő
mértekletlenségeket, és a' Rézgegeskedés-
ben való undokságokat; mint, kik a' sze-
gény még-holt embereknek meg-afzott agy-
kaponyájokból isznak; avagy Sárkányfőből,
Czipellősből, Solyából Csizmából. Avagy a'
kik sok formájú pohárokat tsináltatnak;
mint ördög formára kivel meg-mutattýák
magokat ördög szolgainak lenni. Szemémel
láttam Dišno formára tsináltat, kinek (tiz-
teflég adassék mind az Urnak mind az hi-
veknek) a' seggiből isznak. Ezen formájut
Bakot-is láttam. Leány formára tsináltat-is
láttam, kit seggel fordítanak-fel; úgy isznak

T R O M B I T A.

a' Réfzegesek belőlle. Isten, bezzeg igen meg-verted ezeket vakságnak lelkével, igaz itiletedből! De szánd-még őket, és világo-sítsd-mog elméjeket irgalmasságodból?

Nem csak az ifflak; de még a' Vének-is, az kiknek immár féllábok a' Cháron tsólnak-jában; avagy a' koporsóban vagyon, meg-bolondúltanak immár, ezek-is a' Réfzeges-keedésben merültenek, kik nem érdemlik immár az a' bössülletet, mellyet az Ur Isté kíván; hogy meg-adassék a' Ven-emberek-nak; de ha bolondokká lóttének, és a' bor-miá tsúfokká, ismérjék bolondságoknak és tsúfokodásoknak izit. Ezeknek bezzeg nem ékes Korona az öfszég; hol-ott az ő benne nem az igazságnak útában találtsatik. Mert nem az hofzu idős vén-ség a' tiszteletes vénység; sem pedig nem az, mellyet sztondóknak száma határo-zott-meg Hanem az embereknek vénségek a' böltteség, és a' Vénység a' macula-nél-kül való élet; mint a' bölt Salomon; a-vagy akar-ki legyen annak a' könyvnek autora, amaz el-rejtesett; avagy bizony-zalan eredetű, és kéltsozes bitelű Böltse-ség könyvében c 4. v 8. 9. ki-adgya.

Lev. 19.
? 32.

Peld. 16.
? 31.

Nem-is csak a' férj-fiak; de még az Afszonyok-is bémerültek immár a' Réfze-geskeedésben, akar melly nagy bilikum vagy duska tölteslék-is számokra; de meg-i-

tattatfátúl nem igen irtóznak, nem igen vonogastják magokat előtte, nem igen mentegetik magokat tőle; sőt a' férfiakkal a' bor-italban ugyan tsatáznak, 's nagy-iható torkokkal (mint ezt fűleimmel hallottam) kérkednek: Ugy megiszom, úgy mondnak, a' bort mint a' vizet. Ah *Belial* leányi! 1 Sam. 1. v 16. coll. cum. 14. Bezzeg nem ilyen vala *Nitocris*, az *Evil Mérodák* felesége, a' *Boldisárnak* penig anyja, nem ment ő az ő fiának a' *Boldisárnak* részeges lakodalmaiban, jözanon vólt, 's úgy adhatta fiának jó tanácsot. Dan. 5. v 10. 11. 12. coil. cum. 1. 2. 3. 4. Mit mondhatunk mi a' mi időnkbeli aszonyok felől, kik örömet el-hadgyák dolgokat; tsak valami *romboló lakodalmat* kaphassanak! Ezek nem *Nitókrist*, hanem ama' *Hérodiaszt*, és annak leányát, követik. Matth. 14. Nem szükség annak-okáért e' máinapon a' Magyaroknak, feleségeket tsókkal kémleni; hogy ha ittak e' bort? mint

Plin. lib. a' *Rómaiak* szoktak vala tselekedni, nál-
 14. c 14. lok az aszonyoknak bor-itala gyalázatos lévén: mert férjeikkel edgyütt a' borba bé-merültek, 's egyenlő disznókká (böcsület a' józanoknak) lóttének. Ez is egy derék 's fő oka; hogy sokan közülök tisztaságokban hajó-sörést szennyvednek

T R O M B I T A.

Azon porázon járnak amaz Scholokban
 beverő, henyélő fucus deáktalan Deák ifiak - Gvalther.
 is, a' kik mig idejek volna a' tanú- in Amos. 3
 lásra nem tanulnak semmit, az időtt tsak ^{7 12.} Vide Jodes.
 héjjában mulattyák, az Scolában rob-
 zálnak, döfölnék, idejeket bor-italban
 sőtlik - el. (Kikért gonoszúl halnak meg
 a' jób indúls ifiak - is) Csak valami Kü-
 földi Meesterséget várnak, mellyben ha
 bé-szálhatnak, henyélnek, a' Polgárok ú-
 tán hizelkednek, azokkal isznak, része-
 geskednek, tudos és eszes embereknek ta-
 nátsokat meg-vetik, házasságra adgyák
 magokat. Mig szintén kormökre nem-
 ég, meg sem említik az Egy-házi szolgál-
 latot az után ha jobbágságra erőltetik
 őket, 's el-fogy a' mit az Egy-házi tisz-
 ten mint egy Nadályók szivtanak, örö-
 mest azon vadnak; hogy ok - is Prédi-
 katorokká lehessenek. Nem azért hogy
 az Isten házas építsék; mert annak acs-
 mesterségét nem tanúltak; hanem hogy
 a' Cséper, kapás; és a' földes Urak dol- De speratio
 gát el-kerülvén, henyélhessenek ' és ha- facit Monachum.
 lokat hizlalhassák. De Jaj leszen dol-
 gok jóvendőben; mert: Atkozor az a'
ki a' Jehovának dolgát tsalárdúl viszi - vég-
bau. Jer. 48. v. 10.

Rövideden mondván: Kiesinyrül-fog
va nagyig a' Részegeskedésnek adruk ma-
D 2
gokat.

H A N G O S.

gokat. Minden asztalok annyira meg-töl-
tek okádással és undoksággal; hogy sem mi-
üres hely nintsen azoktól. Esa. 28. v 8.
Molt a' Rézgeffek élnek, a' józanak
gyötrettetnek. A' ki mértékletességet,
józan-ságot követ itt Magyar országban,
nints annak kenyere, el-felejtse azt, hogy
ha azt akarja, hogy sok barátja, elő-me-
netele legyen. Nem szükség ma jutalom-
mal valakit ingerleni a' bor-italra; mint
régenten N. Sándor egy vendégfégében
egy ezüst Talentom jutalmat igére; ha-ki
a' Nestor pohárát el-közzönne. Lysima-
chus Király-is; mikor a' nagy Babylon-
nak királyát, három század magával
meg-vendéglette volna, mindeniknek
egy-egy nagy ezüst pohárt töltetett meg;
úgy hogy a' ki meg-inná a' borát, ma-
gának tartsa a' pohárát: Minden inger-
lés-nélkül olly kétfek ma a' bor-italra;
hogy lokan köldülésre jutnak miatta, s' a'
kupá völdyén őket Torok Bálint minden
javokból ki-fosztja.

Minden dolgunknak, végzésünknek;
tsak mind bor-ital a' vége. Ha tisztet;
mint kapitányt, Ispánt, Birót, Esküttes
teszünk, mind nyájjan olstán a' nagy
tobzódásra, részegeskedésre adgyuk ma-
gunkat. Ha az Egy-házi-szolganak újjob-
ban hivatalt adnak, nagy Teke-torjás
tesznek,

T R O M B I T A.

résznek, 's a' *Tants* az *Ecclézia* házához
 gyűlvén, boroznak, 's mértékletlenkednek.
 Ha törvény-tételre a' *Törvény-tévők* le-
 ülnek, a' *bírságra* vagyon főv gondgyok:
borz bortigyük. Amos. 4. v 1. a' *Magyar*
Tanás délig *főfajó*, *szédelő*, dél után
 részeg. Elöttök *alamúszra* ember, a' *jám-*
bor együgyű ember: *Mi hasznunk*, mond-
 nak, az ő *jám borságában*, ha *soha* nem
iharunk reá? a' *vólna* az ember, a' *ki* az
Urának-is fizet, *Biráknak-is* fizet, 's *ma-*
gának-is tud fordítani. A' *bűnösöket*;
 még az *halálra* valókat-is, többire tsak
iszom-lével büntetik. O *mores* ó *tem-*
pora! Ha *contractusok*, *szereződések*, *edá-*
sok, *vévések* léteznek, *borral* kell *confir-*
máltatniok, meg-erősítettienek. Haát
 a' *Kéz-fogások* és a' *Menyegzők*, mi-
 némü *éktelen* *dösölésekkel* mennek vég-
 hez, *világ* előtt nyilván vagyon; tsak
Tornak tartják azt; 's nem *la-*
kodalomnak, az *holott* *dosztig* nem *lakhat-*
nak, nem *dorbézolhatnak*. Ez immár *egy*
kiválsképpen-való oka, hogy az *igaz* *Isten-*
is e' *mai* *házásoknak* *házasságokat* ritkán
 áldgya-meg; hanem *borsát* *közzéjek* *gó-*
nosz *telket* *melly* *közöttök* *egyenetlenséget*,
vesztekedést, *szivodást*, *egymástól-való el-*
válást, *szerez.* Ezt az *Istennek* *itiletit* *elég-*
gő *tapaiztallyák* *magokón* az *házások* *de o-*

Bir. 9.
* 23.

Solt 69.
24.

ka mi léhyen ezekben nem vohetik, mere
 megfésétültek az ő szemeik; hogy ne lássanak
 Dea' sz. kereszttségnek Sacramentómá-
 val-is nagy bösstelenül 's minden kegyesség-
 nélkül élnek immár a' Magyarok, magzat-
 tyoknak keresztstégekből lakozásra és dö-
 sölésre való alkalmatolságot vévén; hogy a'
 kiknek a' kereszttség által a' Christusban kel-
 lene öltatniok, azzal a' Puszerikozással az
 Bacchusnak és Silenusnak láttassanak bé-
 szentelsetnie. Innen vagyon, hogy az ő
 magzattyoknak az Ur előt az ő sz. házába
 való bé-mutatását, és az Ecclesiának társ-
 ságában a' keresztstégnek rend-ízerint való
 Sacramentoma által való bé-iktatását buz-
 zák 's halaszttyák két 's három hetig, és félő
 szstendeig-is el-vonszák fő-képpen a' felső
 rendűök, nem egyebért, hanem tsak hogy
 nagyobb konyhát üshessenek, gazdagabb ve-
 digséget, avagy puszeriket szerezhesenek
 és így a' külső pompára, és a' magokhása-
 ra nagyobb gondgyok vagyon, mint az ő
 gyermeiknek lelkekre. Iszonyú nagy
 vétek! Nem így kellene nem a' sz. Sacra-
 mentómokkal; nevezet ízerint pedig a' sz.
 keresztstéggel élni; hanemkönyörgéssel; mint
 Urük az önnön példájával tanított, az ő ke-
 resztelkedése közben imádkozoto. Luk. 3,
 v. 21. Lásd Tsel. 12. v. 16.

Mi mondgyunk a' Pálcsig minkájának
 halála-

T R O M B I T A.

háládatos emlegetésére rendeltetett *Inne-*
pinapok; tudn. *Karátson, Huvét, és Pün-*
köstről? Ezeket is *profán* illyak, meg-fér-
 töztetik *éktelen Részegeskedéssel* ez időbé-
 li emberek mert ugyan-is *természetté válts*
szokás ez mi közöttünk hogy az *Innepn-*
pókat nagy részént *Részegeskedésben tob-*
zodásban mulattatják-el az emberek; mint-
 ha a' jó lakás volna az *innepi szentelésnek*
 a' *formája, valóság, és mint-ha az szabados-*
sabb és illendőbb volna az *innepekben* mint
 egyéb *kőznapokon*, a' mellyhez úgy hozzã
 szoktanak immár a' *testi emberek* hogy *in-*
nepnek sem tartanak, hanem *vendégesked-*
nenek rajta. Bezzeg nem e' volna az *innep-*
lésnek idvelséges modgya *Innepet* illyünk,
 így tanit az *Apostol*, nem régi *kovászal* sem
gonoszágnak és fajtalaságnak kovászával;
hanem tökéletességnek avagy iustitáságnak
és valóságos igazságnak kovászalankenyere-
vel *1 Cor. 5. v 8.* Így kellene *innepleni, inepet*
álni. De a' féle *illetlenségeket* mind az ör-
 dög hozta-bé az emberek közzé, az *in-*
nepnek meg-vesztegettetésekre, és az Isteni
szolgálatnak meg-motskoltatására. Sőt im-
 már még az *halottas ház*-is alig ismertet-
 hetik meg a' *menyegző háztúl*, mivel nagy
mértékletlen és Istentelen tobzodások, Ré-
szegeskedések-nélkül a' *Tor*-is immár ma
 nem lehet, a' mikor csak *sorkoknak és ha-*

H A N G O S

soknak meg-töltésére gyűlnek a' siralmas
 bázhoz, 's nem hogy a' bánatos és meg-se-
 besodott szívű sérelmes feleket vigasztal-
 nák, vigasztaló belzédekkel sebeiknek
 mérgét, és sziveknek keservét kenegetnék
 és enyhitenék, azokkal edgyütt bánkodná-
 nak, mellyet az Ur Isten kíván: *Sirjatok*
a' sirokkal. az az a' mikor siralmas embe-
 derekkel vadtok edgyütt, és szomorú ob-
 jectum eset, állapot, előtetek akkor sirja-
 sok, Rom. 12. v 15. mert a' siralomnak ide-
 jén, igen alkalmatlan volna az öröm. A'
 mi azért embernek maga meg-alázodásá-
 ra szolgálna, fordittyák azt ma tobzodásra,
 lakozásra, és testi bátorságra. Felebarátunko-
 nak halála intene minket, nem a' Készze-
 geskedésre; hanem a' készületre; és az élet-
 nek iobbitására; de vissza fordittyák ezt,
 ez utolsó üdöbéli testi emberek a' melly
 e' bül-is ki-terszik; hogy ha szegény reme-
 dű embernek vagyon halottya; tsak ko-
 porfó csinálót, Sir-ásót és testi-vivő:-is a-
 lig talál; de ha gazdagé az halott, tsu-
 portonként gyülekeznek oda; mint ama'
 régi rhythmumok-is mondgyák: *Cum mo-*
ritur dives concurrunt undiq, cives. Cums
moritur pauper vix adest unus & alter:
 mert a' gazdag háznál böndőjeket tölthetik;
 a' szegény háznál pedig nem. Méltán
 mondhattgyák annak-okáért e' mai napon
az há-

T R O M B I T A.

az halottas emberek, a' mit Dávid régen
 a' Christus képeben panaszképpen mond
 vala: *Várom vala, ha valaki én velem
 edgyütt bánkodnék; de-senki nem vala, és
 ha valaki meg-vigasztalna; de nem találék
 senkit.* Solt. 69. v 21. Kivánatos volt a'
 régi jámboroknak e' féle halotti alkalma-
 toslággal lenni szokot *torzódás és torozás*
 ellen írott 's kiadott *Canonnyok.* Can. 5.
Concil. Arelatensis, ubi hæc adduntur:
Quis n. nesciat Diabolicum esse, & non
solum à religione Christiana alienum, sed
etiam humana natura contrarium, ibi la-
tari, cantare, inebriari, & cachinnis o-
ra dissolvi, & omni pietate & affectu cha-
ritatis postposito, quasi de fraterna morte
exsultare, ubi luctus & planctus febilibus
vocibus debuerit resonare, pro amissione
chari fratris? Paires siquidem V. & N.
Testamenti, mortes sanctorum virorum
legimus multis in locis cum fetu deploras-
se, in nullo à loco de illis, qui à seculo di-
scesserant, exsultasse. Nam & Jacob Pa-
triarcham tota fleuit Ægyptus 70 diebus.
Et Joseph, & fratres ejus; cum Patrem
deferrent in terram Chanaan ad sepelien-
dum, celebrantes exequias, planctum magno
atq; vehementi impleverunt 7 dies. Tan-
tus fuit planctus; ut locum nomen inde ac-
ceperit. Et de beato Stephano legimus;

H A N G O S

quod sepelierunt eum viri timorati, & fuerunt planctum magnum super eum, & ideo talis inepta letitia, & pestifera canica, ex auctoritate interdicenda sunt. Hæc ibi. Méltó volna ezeket minékünk a' mi házainknak falaira arany bötükkel fel-ir-nunk; mellyeket hogy Magyarul is le-irjak, a' Mónétának Izák-vólta nem engedti.

- Isa. 22. 7. ¹² Hivott minket a' Seregeknek Ura és Istene e' máinapon sirásra, sajtatásra, fejünknek meg-kopasztására, és sákban való öltözetre; mert a' lelki Vö-legény, a' Mat. 9. 7. Jésus Kristus, az ő Édes lelki márkájától, ¹⁵ az Evangeliumi Anyaszentegyházról el-vétetett; avagy csak el-vétetettnek lenni láttatik, holott azt az Örög kértéro (oh Istennek Fia, könyörögi érettünk; mint Luc. 22. 31. 32. a' Péterért; hogy el ne foggyon a' mi hitünk) meg-rostálására engedte, a' kísértetnek válaszó kohában be-vetette, kegyetlen üldözö Tyrannusokat reja-eresztet-kereszt, háborúság, szám-ki-ve-és, gyalázat alá bocsátotta, és az ő rejá való hatalmas gondviselésének jeleit igen homályosan mutattya; úgy annyira, hogy mind az edgyügyü hivőknek, 's mind pedig az igazságnak ellenséginek, úgy tetszik, hogy azt a' Vö-legény Jésus Kristus esel-byeségossen meg-vetette, és el-bagysa Ur Istene

T R O M B I T A.

Isten ne ved-el a' te Sz. Lelkedet a' te gyon- Solt. 51.
 ge hiveidtől! Most volna tehát bizony 9. 13.
 egyízer magunk sanyargatásának-is kel-
 letekoran ideje; hogy a' mi testeinket úgy
 mint mi lelkeinknek ellenségét. Gal. 5. v 17.
 sanyargatnók, és úgy-mint öklözök, ron-
 gálnók, és szolgálat alá hajtanók; tudni.
 a' léleknek avagy az úja születet akarat-
 nak, avagy pedig az Isten Lelkének szol-
 gálatya alá. 1 Cor. 9. v 27. 2 sákokkal bur-
 koznánk-bé, és nagy szomorún, étlen, iz-
 lan, a' földön az Ur Jehova előtt ülnénk,
 vizet merítven öntözök-ki ő Felsége előtt. 1. Sam. 7.
 Öntözünk könnyhullatásinkal az ő bübü- 9. 6.
 lálának és bölzű-állásának lángját. De oh
 mi meg-vakúlt, 's mély álomnak lelkével bé-
 borított nemzetségünk! imé még ma, 's szi- Esa. 22.
 ten mostan-is öröm és vigasság vagyunk ö- 9. 13.
 röknek le-vágása, jühoknak meg-ölése, hús
 étel, bor-ital, sznek, isznak, vigadnak,
 részegeskednek, tántrolnak, hajja bujjálkod-
 nak, az északáából nappalt és a' nappalból
 északát tsinálnak. Ezek ezzel meg-ma-
 tattyák; hogy ők a' Christus testének az
 Anya-szentegybárnak nem tagjai mert a'
 tagok egymás nyavalyáján bánkodnak, sé-
 velmeskednek, és edgyűt szenvednek; 1 Cor.
 12. v 26. Isten-is meg-esküt hogy soba e-
 zeknek bánúságokas meg-nem borsáttya.
 Esa. 22. v 13. 14. simul collatis Lásd.

H A N G O S

Amos. 6. v 6. Méltán erigálhatnának az Magyarok minden *Városoknak* 's *Falu-
nak* piatzin *Pyrámiseket*, kikre emberi bö-
tűkkel *Symbolumúl* metfzenék-fel ézt a'
Distichont *Evacuare scyphos nostri potuere
parentes.*

Possumus & nostros evacuare scyphos.

De nem tsuda, ha mind az *ifjak* 's mind
a' *Vének*, *fijsiak* és *asszonyok* egyenlő tsü-

Capitum fők-ká löttének a' *Részegeskedés* miat; mert
in affectione a' *Föv-rendekeül?* sőt némelly helyyeken
esse est ut még *Papjaiktól*-is tanulják és láttyák,
corpus illius kiknek az ő feslet életk (ezért-is kellene
agitationis kiknek az ő feslet életk (ezért-is kellene
particeps fi- magokat igen őrizni botránkozástul) né
as Theod ad kicsiny botránkoztatás az ő alattok levők-
Etich 22. y nek és *halgatoiknak*. Ezekről azért mint

6. *fejekről*, a' *tagokra*-is reá száll a' gonosz
botránkozató élet; mert miképpen a' *föv-
nek* fájdalomra sokára a' *tagokat*-is meg-
rontya: így az *Elöl-járok*nak *tselekedetek*
a' *közönséges népre*-is reá árad. Annako-
káért ez ilyen *Elöl-járok*ról és *ország*ról
igazán szól a' bölts *Salamon*: *Jajteneked*
föld, mikor a' te Fejedelmid reggel esznek
Pred. 10. v. 14.

Ti *Fejedelmek*, *Urak*, *Birák*, *Esküt-
rek*, nem erre int a' Bölts titeket, miko-
ron így soll: *Távol légyen*, a' *Királyoktól*
ő *Lemuel*, *távol légyen* a' *Királyoktól* a'
bornak itala, és az *Uralkodoktól* e' meg-
részem

T R O M B I T A.

részegítő pohárnak kívánsága. Miért? Hogy mikor ajándik el-felelkezék az Istennek paransolatgyárúl, és el ne fordítsa valamely nyomorúltaknak igazságokát. Peld. 31. v 4. Mint erre világos példa a' Macodoknak Fülep Királyok, ki, mikor törvényt-tenni borossan űlt vala le, egy asszony méltatlannúl sententiaza-meg, a' ki fel-kiálta és móda: *Appellálom a' Törvént!* Fülep mond: *ki-vo appellárod.* Az asszony mond: *A' józan Fülep Királynak székire.* Melly mondásával a' bor-szeszt ki-üté a' fejébül, és azt nyeré; hogy a' Király az ő ügyét újjonná és szorgalmatoslabban meg-vizsgálván, nékie igazabb sententiát monda. Tsak né ügy jára egy *Maohes* nevű emberrel-is a' ki-is hasonló-képpen appellála, melly formula annak-is javára.

Ti Papok! titeket-is nem erre inte a' Pásztoroknak Fejedelme. Mat. 5. v 16. és az ő Apostola-is. 1 Pet. 5. v 3. Láthatja mire inté Isté a' Papokat, hogj mikor a' sátor-*Sinechdoco* *ba be-aharnak* menni, bort ne igyanak. Lev. 10 v 9. Halhatja is. Pált: *Dej ton episko-* *Ebristas in*
pon anepilepton einaj sofrona, me paroxon. est. in Sacro- *lajco crimen*
Szükség a' Vigyáznak fegyhetetlennek len- *dote autem*
ni, józannak nem bar mellett mulatónak. *Sacrilegiu* *per. 2. pa-*
 1 Tim. 3. v 2. 3. Elaiásnál az Istennek *truo Rarus*
 Lelke a' Részegeskedést az hamis Prófétáknak és a' néma ebeknek tulajdonítja. *nab*

H A N G O S.

e 56. v. 12. cím 10. 11. Maga-is Urunk az ő házában lévő gonosz sáfárrúd mondgya; hogy az a' Résegesekkel tobzódik és dősel. Matth. 24. v. 45. 49.

- Rom. 3. 26 Ez immár egy fűv 's kiváltsképpen való
 Sol. 14. 2. oka; hogy ez világnak igaz ítülő Birája
 Ter. 11. 5. le-tekinsett reánk az égből, le-szállott hogy
 Amos 7. látna bennünket, 's országunkat mérő az
 9. 7. 8. 9. ö lenéjének mértéke szerint, az ő mérő
 Deut. 32. ezérnáját vetette reánk: az ő nyilait mind
 23. hozzánk lövöldözte. Ezért 1. Vitettünk
 's vitettünk az idegenektől fogságra. E-
 sa. 5. v. 11. 12. 13 Oh mi szegény 's
 bűnös nemzetségünk, bezzeg fokszor
 próbáltad ezt; hogy fiaid leányid a' pogá-
 nyoknál vitettek rabságra! Im hol hát a'
 Résegeskedésnek faj jutalma. 2. Fogunk-
 Amos 4. mak tisztaságával-is gyakorta vert az Ur
 6. bennünket, nem igen szűkölködtünk,
 úgy tesz, fokszor főgvájó-nélkül; mi-
 dőn hazánkban még az holt dögnék-is
 meg-öttek az búsát, a' *Maaska* és *kúnya*
hús-is jó izűn eset, *káka* gyökérrel, *Tá-*
vorjánnal, és egyéb hol-mi fűvekkel, 's
sormészet irszizeto eledelekkel tengődtek.
 Ihonfza a' Résegeskedésnek máslik faj ju-
 talma. Esa. 5. v. 23. cum 11. 12. Lásd:
 Num. 16. Joél. 1. v. 5. &c. 3. Mennyilzér jöt-ki
 46. ellenünk a' fel-gerejdet meg-emészto ba-
 rag az Urnek országja előtt? Az öldöklő-
 's vere-

T R O M B I T A.

's verokedő Angyal, hány izben pusztai-Sam. 24.
 tot a' Magyar Izraelnek minden hatá-
 rban? és az által mennyi ezer Véneket, i-
 fjakat és szűzeket, kistsinyeket és asszonyi-
 állatokat vágata-le 's ölete-meg minden
 kedvezés 's könyörületesség-nélkül közzü-
 lünk az igaz Isten avagy tsak az fellyebb
 el-múlt furalmas esztendőben? Az embe-
 rek úgycn le-omlonak, úgy hálnak va-
 la, sok helyyeken majd edgy ház-is nem
 vala mellyben halott nem vólt vólna, sok
 házak púsztán maradtanak, belőlők a' la-
 kosok mind ki-halván, temetőket-is alig
 kezdenek vala találni, kik az hóltsakat el-
 semossék. Imé az Részegeskedésnek har-
 madik 7ai jutalma! Esa. 5. v. 14. cum
 11. 12. 4. Országunk-is nem jutotté pe-
 sztaságra? Lőttünk az Júdához hason-
 lók. Esa. 1. v. 7. Lött országunk, az el-
 hullott levalú Cser-fához. 6. v. 3. a' meg-
 szedett szőlőben való kunnyóhoz, a' din-
 nyés kertben való hajlékhoz. 1. v. 8. ha-
 sonlóvá; Méltán hasonlithattyúk a' Na-
 bugodonozor fájához, a' mellynek magos-
 sága az Egig hat vala; de le-vagdaltá-
 ték, és tsak a' tökéje marada. Imé ba-
 ragjoknak meg-győzetésére erőtlen elméjü
 és magókkal birhatatlan elől-költ Pápišta
 emberek, addig mondgyák; hogy jobb
 Magyar Országunk pusztán maradni, és
Daa 4.
annak

H A N G O S.

annak Rókáknak, Farkasoknak lakó-
 lyekké lenni; hogy sem mint az Evangéli-
 cus keresztyének lakják; hogy majd ked-
 vek telhetik benne; ha Isten az ő vég-
 hetetlen jó vóltából rajtunk nem könyö-
 rül. Im-hol hát a' Részegeskedésnek ne-
 gyedik faj jutalma. Efa. 28. v 1. 3. De
 hol a' ki ezek felül értene? a' ki az ő szí-
 vében a' osapást érzené? a' ki az Isten ke-
 resné? a' ki az ő haragját engesztelné? a'
 ki az ő kegyelmének ajtaját zárgetné?
 Mind njájjan el-vetemedtenek, az ő gonosz
 úttjokra tértenek, edgyül-edgyik mind
 baszontalanokká löttének, és az Isten ha-
 ragjának tüzet olajjal öntözik. S' mit vár-
 hatunk tehát egyebet tovább-is; hanem
 hogy meg-emésztesünk tőlle; hogy raj-
 tunk tellyék az Istennek ama' rettenetes
 fenyegetőzése? Deut. 28. v 15. 16. 18.
 19. 22. 25. 26. Küldők reátok fegyvert,
 éhséget, dög-halált, miglen el-emésztes-
 setek e' földről, meg részegitom az én fegy-
 veremet a' ti véretekben, megvendéglem a'
 vadakat, madarakat a' testeitekkel. s. a. r.
 Adnyetek-ki előlem, a' ki az halálra, halál-
 ra a' ki a' fegyverre, fegyverre, a' ki az éh-
 ségre, éhségre, a' ki a' rabságra, rabsá-
 gra. Négy nemzetségeket támasztok reát-
 ok: a' fegyvert, hogy meg-ölyön, az e-
 beket hogy el-szaggassanak, az Egi ma-
 darakat

T R O M B I T a.

darakat és a' fene vadakat; hogy meg-
 gyenek. Jer. 15. v. 2. 3. a' mi meg-marad
 a' dögül, a' fegyver emészti-meg, a' mi
 a' fegyvertül meg-marad, rabságra vite-
 tik. Lásd. Esa. 5. v 25. 27. &c. Jer. 11.
 v 11. Jaj ki rettenetes büntetések ezek!
 hát még a' lelkiek sokkal szörnyebbek, e'
 még mind csak semmi volna, hogy ha a'
 meny-országból, a' választattaknak szá-
 mok közzül a' Részegesek ki nem vet-
 tetnének, és az ördögökkel edgyütt po-
 kolban nem kínlódnának; de bizony még
 mind az a' hagy-d-el hagy-d-el. Annak-
 okáért 5. Amaz Evangelyom-béli bolond Luk. 12.
 gazdaggal, 's hires bársonyos Epulóval; † 19. 20.
 és gonosz részeges szolgálóval edgyütt, menyi ics 16. † 19.
 ezerni-ezeren szállottanak pokolra alá? 23.
 kik nem kivánnák immár az Assvermnek Matth. 24.
 180. napokig tartó gazdag lakodalmát 's † 49. 50.
 friss vendégeskedését; csak egy esöpp víz- 51.
 zel is meg elégednének, kiknek nagy-i Luk. 16.
 hasó sorkok az ólíhatatlan szomjúság miatt 2.
 ugyan ég, és ezt a' kelerves threnódiát Esa. 65. †
 vég-nélkül kiáltják! Jaj! Jaj! Jaj! 13.
 Jaj! Jaj! Jaj! Jaj! Jaj! nekem
 és Jaj! Jaj! el-kárboztam, 's el-vesztetem
 testbe lélekbe.

Oh szomorú metamorphosis! oh szörnyű
 büntetés. Bóldog ember a' ki ezt meg nem
 kóstollja, bóldogtalan a' ki meg-kóstollja!

H A N G O S.

Jobb lőtt volna ennek soha nem születetnie; mint a' Júdás felől mondgya Christus Urunk; avagy jobb lőtt volna kövé, bálványá avagy oktalan állattá lennie. Meg-

Joël. 2. 31. láttyák ezek az Urnak nagy és rettenetes napján az igaz Birot; de nem őket megigazitót; hanem meg-sententiázót, meg-láttyák a' meg-áldoztatott bárányt; de minden orozzlánnál kegyetlenb ábrázatús, mellytül való feltekben bűvő helyet keresnek, és hogy őket el-rejtsék, a' hegyeknek és kőszikláknak reménkednek:

Apoc. 6. 7
15. 16.

Matth. 25. Meg-hallyák az utolsó definitiva sententiát; de nem azt hogy, Fertek. s. a. t. hanem azt hogy; Eredgyetek. s. a. t. Oh meg-vakúlt! oh meg-keményedett nyakú, szívű ember; hogy nem emeled-fel fejedet; hogy mind ezeket nézned! hogy nem szánod szegény lelkedet; hogy ezeken meg-rettenvén meg-térnél?

Laért. lib.
1. c 5.

Jó volt a' Pittacus Mytilanewnak e' télek ellen való törvénye, ki azt rendelte volt, hogy valamely ember mértéketlen életéből, Részegeskedéséből, valami gonoszságot tselekednék, az kéiszerre inkább büntetettének. Solon ilyen törvényt írt; hogy a' Fejedelem (tilzt) ha részegen találtatik, halállal büntetették. Most is a' Spanyolok, Olaszok, Lusitánusok hazájokban semmi bősületes tilztre nem válaz-

J. Patritius
l. 6. de Re-
gn. c 26.

T R O M B I T A.

válaszgyák, a' ki csak egyszer Részeg volt-
is: Iőt bizonyságúl sem veszik-bé, és
mindgyárt excipiálnak ellene; hogy nem
mélto hitelre a' ki meg-itta eszét.

Jó volt a' régi jámboroknak a' Részeg-
es, 's kortsomára járkáló Egy házi ren-
dek ellen irott 's ki-adott Törvények, dist.
35. in Canon. Apostolorum, in Con-

cil. Agathensi citatur: Episcopus a. Pres- Ehok egész.
byter; aut Diaconus, ebrietati deserviens, szen öro-
aut desinat; aut certe damnetur. ismet: mest, 's jó
Ante omnia Cléris vitetur ebrietas, qua szivel sub
omnium vitiorum fomes acnutrix est. scribalnek.

I-
tag, cum, quem ebrium esse constitierit, us
ordo patitur; 30. dierum spatio a' com-
munione statuimus submovendum; à cor-
porali subdéndum supplicio. Concil. Caro-
thagin. III. Can. 27. habetur: Clerici e-
dendi à bibendi causa tabernas non ingre-
diantur; nisi peregrinationis necessitate com-
puls. Adná Isten; hogy a' mi Orizá-
günkban-is mind a' két rend; tudn. Po-
lit és Eccles. olyan Törvénnel élne-
nek, így talám szünnék valamit az em-
berek között ez undok élet és Részeges-
kedés.

Hasznos, és Istennek kedves articulus
vólna, mikor az Ország articulusi köze
bé-férne a' Részegesek és egyéb mérték-
letlenek ellen való articulus-is, nevezet

H A N G O S

szerint; mert úgy ez Isteni boszontó, 's e' világot restestül, lelkestül fajra vivő anya véteknék folyamattyának eleiben gát töltö- nek. s. a. t.

Vagynak, úgy vagyon, a' mi Ecclesiastica Politiánkban nevezetes Canonok e' fele mértékletlen 's részeges Egy-házi emberek ellen; mert ilyen. Can. 37. és 39. im Maj. de a' Törvény exequutio, az az, a' ki-szolgáltatás-nélkültsak olyan, mint a' Harang az ütője-nélkül. Mert mit használ valakit a' benne tapasztaltatott gonoszságért meg-sententiázni, 's meg nem büntetni?

III. Hazson. EL-INTES. Iszonyodgyatok, Istenért kérlek, több vétkek között, a' Részegeskedestül. Ne tartsd ember semminek; vagy, a' mint szólnak, kókónak, ne vegyd tréfára, sikességre, az Isten haragjával való fenyegetőzést. Jer kérlek tessék néked az én sanátsom, és Részegeskedésedet szakaszd-el, 's józan- sággal váltsd-meg, hogy ezt mondhasd a' Sz. Pállal: Elek pedig többé nem én, hanem él én bennem a' Christus. Es ő vizsont te róllad ezt mondhasd: Valitok régen szerétség; mostan pedig világosság az Urban. Eph. 3. v 8.

Dan. 4
9 24.

Gal. 2.
9 20.

Nóditsanak és indítsanak tégedet im e' Audias. következők. 1. Mert Isten siltya a' Részeg-

T R O M B I T A.

Részegeskedést. Peld. 23. v 20. 31. Luc vocem Chri-
sti, Cavete.
ne audias
Va
Propheta.
21. v. 34. Eph. 5. v. 28. ki az ő szavához
való engedelmesléget örök átok alatt had-
gya az embereknek. Deut. 27. v 26.

2. Mert a' Részegeskedés az embert o-
kosságától és értelmétől meg-fofztya, bolö-
dái és oktalán állattá tétzi, hogy sem testi
sem lelki állapotjáról nem tud igazán el-
mélkedni és gondolkodni; a' vezede-
lemtül-is nem tudgya magát óvni. Hos.
4. v 11. Peld. 23. v 34. 35.

3. Mert a' Részeges, nem igaz tagja
az Ecclesiának; hanem tsak olyan, a'
minémű tagja az ember testének a' faláb;
az Ecclesiában vagyon ugyan; de nem a'
ból való; tudni. mint ama' meg-bűszköde-
rosz nedvesség, genetség, a' testben vagyon
ugyan; de nem a'ból és nem-is ahoz va-
ló. 1 Cor. 5 v. 11. Es igy, nem Anyja a'
Részeges embernek az Ecclesia. A' ki-
nek pedig az Ecclesia e' földön nem An-
nya, nints annak a' mennyekben Atya.
Gal. 4. v. 26.

4. Mert a' Részeges emberben nints la-
kása a' Sz. Léleknek. Mert a' mint a'
Galambok a' bűzzel, a' Méhek el-űzet-
nek a' füsttel: úgy a' Sz. Lélek-is el-ide-
genítettik és el-űzetik a' tisztátalan clettel.
1 Thes. 5. v. 19. A' miképpen a' Szél
ki-űzetik az edényekből a' beléjek önte-
Ut summa.
per: sic e-
brietas &
crapula su-
gat spiri-
tum Sanctum

H A N G O S

Sou gratias tere medvefféggel (vészed eszedben, mi-
Spirituales. kor az horádót vagy a' korsót töltöd, mint
Basil. Con megyen nagy süvöltéssel a' szél ki belöle)
c. 2. de Je úgy a' Sz. Lélek-is ki-öntetik az ember-
jun. böl a' Rézgefféggel, a' borral való mér-

Hoc loco tékletlen vissza-éléffel. Eph. 5. v. 18. a'
obfervabis: Száraz, az az, a' mértéktelen 's józan
Spiritu sziveket szereti ő, a' mellyeken a' tiszt-
vino opponi; tátalan Lélek tsak által megyen, és nem
ut offenda: talál benne nyugodalmot; mint Christus
no vino si- Urünk bizoyittya. Luk. 11. v. 24. a' bor-
mul & spi- tul meg-ázott, 's mocsáros és nedves szí-
ritu in veket pedig nem kedvelli; hanem a' go-
pleri non nosz Léleknek az ki-fogó helye. Jaj pedig
posse. az embernek, a' kiben nincsen a' Christus
 Lelke; mert az nem övé. Rom. 8. v. 9.

5. Mert a' Rézgefféggel az újá-szü-
 letlen embernek bizonyos meg-ismérte-
 tö béllyege. 1 Thes. 5. v. 7. Valaki, pedig
 újá-születés-nélkül e' világból ki-múlik,
 annak lehetetlen dolog idvezülnie, és az
 Isten országának örökiségét bírnia, holott,
 a' mint sz. János mondgya, abban semmi
 fertelmes, semmi tisztátalan, bé-nem
 mehet. Jel. 21. v. 27.

6. Mert a' Rézgefféggel a' testet, melly
 a' léleknek eszköze és minden jóra tár-
 sa, erőtlené, betegessé, útálatossá és sem-
 mire-kellővé teszi: A' Rézgefféggel ugyan
 meg-omészásra születtek; mint a' búza,
 gabona;

T R O M B I T A.

gabona; holott a' bor miatt annyira meg-
 emésztetnek, még embereknek-is útála-
 tos reájok neznie, kiknek undokságjokat
 ám szépen és úgy-mint *graphice de-pin-*
gállya, bőrüson ki-rajszollja az Isten Lel-
 ke, mikoron így szól: Kinek jaja? Ki-
 nek obajtás? Kinek háborgás? Kinek bűn-
 bölváló sebek? Kinek szemeknek vereffége?
 Meg teled: A' bornál mulatóknak, a' kékna,
 mennek a' jó bor kortsomájának keresésé-
 re. Peld. 23. v. 29. 30. Lásd. Hos. 7. v.
 5. E' bölv az emberre sok különb különb
 féle nyavalya, betegség és nyomosúság báll;
 mert ugyan-is a' Részegségtől származik
 a' csipás 's peccenyés sem, a' dohos száj,
 a' taknyos orr, (Piha! undokságtsak mon-
 dani-is; hallani pedig merő csömör) a'
 reszkedő tagok, a' szédelő fő a' horut és
 zúrba, a' guta-ötés, a' Kólika, a' Kórság,
 a' kö, a' köszvény, és egyéb nyavalyák,
 mellyeknek az Orvosok, sem neveket nem
 tudgyák, sem orvosságát nem talállyák.
 Egy Izóval: Sem feje, sem keze, sem
 lába, sem szeme, sem gyomra nem jó
 a' Részegesnek. Igaz ez iránt ama' köz-
 mondás: *Gula plus noxa quam celer enfi-*
habet. Minek-okáért, hogy ha a' Pokol
 nem volna-is, ezekért a' gonoszokért mel-
 tó volna a' Részegeskedést el-tvoztatni.
 Merészen mondom, több üdös és eleme-
Ebrietas vi- tam, loculos- vim, lumi- mortem. Terminat, exhaurit, do- fruit, or- bat, inis.

tris & gut-dett embereket láthatnánk ma az emberi-
 turis, non társaságban, ha üdö előtt a' bor miatt
 modo minu-életeket el-nem fogyatnák. De hanyar-
 itatatem; homlok kergetik-ki e' világból egymást a'
 hominibus; képtelen döséssel.
 sed etiam
 aufert Cic.
 pro. Cal.

7. Mert a' Részegesek az Isten orszá-
 gának örököszi nem lesznek. Az italtól
 meg-fogod 's tartóztatod magadat; ha
 izintén igen meg-izomjúhoztál-is; ha
 hallod hogy abban maszlag vagy méreg
 vagyon, 's hát nem tartóztatnádé a' Részegeskedéstül meg magadat, holott ot-
 tan ottan hallod; hogy tenéked Részegesnek örök halál kézzittetett? *Mors est in amphora, in poculo, in lagena &c.* 1 Cor. 6. v. 10. Gal. 5. v. 21. Matth. 24 v. 48. 49. 50. 51.

8. Jövjön ezek melle segítő társúl a' te életednek bizonytalan volta. Ez-is nagy és hegyes ösztön lehet a' te oldaladban a' Részegeskedéstül való el-távozásra. Bizonytalan a' te életed, márol bölnapot magadnak nem ígérhetsz, hatvan beiven esztendőkrül adatott privilégiumját Istennek nem mutathatod. Akar ifjú, a' kar vén légy, koszu' élettel magadnak nem dicsekedhetel; mert lehetséges az ifjúnak meg-halnia, mint a' naponként való példák mutattyák: a' Vénnek pedig lehetetlen sokáig élnie. De a' mi a' te életedet bizonytalanbá

Mors in venibus in infidiis. Senibus in janu- is
 Boenhard.

T R O M B I T A.

talánbá télszi, nem tudod sem életednek, /
 sem az üdönek mellyik részében múltsz-ki,
 gyermekségedben-é, ifúságodban-é, vén-
 ségedben-é? reggel-é, délbe-é, estvé-é
 őj félkor-é? Ugy-annyira, hogy vala-
 mely bizonyos, hogy meg kell halnod, izin-
 tén olly bizonytalan, mikor kell meg hal-
 nod. Ha most élsz, holnap ilyen korig
 valami reménielen casus miatt meg-halhatz
 valamiben pedig találatol, abban itélte-
 tel. Annak-okaért szűkség mindēkor a' te
 utolsó órádat is készületeit, penitencia-tar-
 rással, józansággal várnod; hogy a' te ke-
 resztyéni tisztédnek és hivatalodnak pallyá-
 jában találatlál. Matth. 24. v. 46. ad 51.
Mors est certa, incerta dies, incertior hora.
Extremam idcirco quam libes esse puta.

Inditson-fel a' Sz. Lélek tégedet; hogy
 többé már ne adgyad magadat a' Részeg-
 sekhez enni's innya; hogy valamiképpen
 a' te Urad egy órában az halált utánnad ne-
 küldgye, a' melly napon nem-is várnád,
 és a' melly órában nem gondolnád, és el-sa-
 kasza a' te életedet, és a' kép-mutatók köz-
 zé számtallyon, az holott léfzen sírás és
 fog-sikorgatás. Matth. 1. c.

9 Földi tsudákkal-is, mellyek a' követ-
 kezendő kárhozatnak izeneti, fenyegeti I-
 sten a' Részegesseket, 's jegyekkel-is inti ő-
 ket a' penitentiára; mert ám némelly he-

Pred. 9.

† 14:

Nescis quid

seruus vesper

velat.

Prov. 27.

† 1.

Ecel. 21.

† 3.

Omnem

crede diem

tibi dilucis-

se Supremis

H A N G O S

lyekenn szakallos Szőlő gerezdek, a' kiknek szeméből sűrű szörök nőttenek-ki, nagy álmelkodással láttattak, mellyek-is a' Részregek kedést exproballják 's nekik a' meg-rérést kiáltyák, predikállják.

Elég okok ezek, mellyek indithatnak tégedet a' Részregek kedéstől való el távozás-ra; hogy az átiok helyett áldásokat vonj fejedre; hogy a' testi 's lelki Jajt el-kerül-hessed, és az Istennek lelki 's testi ajándék-jaiban részesülhess.

Méltó bizonyára ezt az intést minden vendeknek meg-fogadniok, és életeknek minden idejében, józan életet élniök. Méltó

Doct. Eccl. a' Papoknak leg-elsőben-is példa helyett
 alesia recte docendo & bene vivendo edificat
 Ecclesiam. avagy tsak annak kellene lenniök; mert má-
 Chrys. in c. 25. Matth. sok-is ő nállok; vagy az ő világoknál látnak;
 Bir. 7. v. 16. avagy tsak kellene látniök. A' lelki Mád-
 ánitákat, az az, az ördögöt és a' világos
 azok győzik-meg, kik egyik kezében
 hangos Trombitát tartanak, a' másokban
 égő lámpást. Lásd. 2 Par. 29. v. 5. Neh.
 12. v. 30. Elsőben a' Papok és Leviták
 szentek, innen a' nép, kit különben meg-
 nem szentelnek; hanem-ha először magok
 szenteltettek-meg. Minékünk azért Tan-
 sóknak, e' világi Epicureus embereknek
 kíván

T R O M B I T A.

kivánságoknak (kiknek ez leg-első gondogyok, hogy leg-először-is Papiokas boldondítsák-meg; hogy hozzájok alkalmaztatott helytelen *aszali beszélgetéseket* nagy bahorával kaczaghassák) nem kell engednünk, magukat nem kell hozzájok alkalmaztattunk; hanem a' mi sz. tisztünknek és hivatalunknak méltóságát meg kell viselnünk. Jobb az emberekkel való nyájaskodásban minékünk *in defectu*, mint *in excessu* vétkeznünk: jobb kedveleneknek és komoroknak; mint tsalfáknak és nyalkáknak hallatnunk; egyébként, ha ez ilyen világ fiaival és bor emberekkel ki-té-
szünk, és az ő akarattyok alá ereszkedünk; mind a' Christusnak tisztességét, 's mind az ő tőlle rendeltetett Egy-házi tisztet meg-mocskollyuk: gonosz példát-is adunk: és tisztünkben meg-fogyatkozunk. Mert *Non bene tractabit vinosum sacra Sacerdos*. Nem jól forgódik a' sz. dolgoknak tractáltatásokban a' bor-iszák Pap.

Amos. 2.
7 12.

Nullus est habendus donecus Doctor, qui sit crapule deus.

Méltó a' Véneknek, mind férfiaknak 's mind asszonyoknak. Tit. 2. v. 2. 3. Mond-meg, úgy mond, Tité; hogy a' Vének józanok és mértékletesek legyenek, a' vén asszonyok sok borban ne zabállyanak. Mert a' mértékletlen étel ital, kivált-képpen pedig az ital, a' Vénekből gyermekeket csinál, és tsufokat téssen mint a' Noeból. Ter. 9. v. 21. 22.

H A N G O S.

Az ifiaknak-is méltó mind a' két ágakon lévőeknek. Tit. 2. v. 5. 6. Tanítsák, úgy mond a' Vén szülék az ifjú asszonyokat; hogy mértékletesek legyenek. Az ifjú legényeket-is azonra hadgya inteni; hogy józanok legyenek.

Vinum & adolescentia, duplex in cendium voluptatis. Mert az ifjúság, holott a' nélkül-is természet szerint a' bujaságra és vácendium sorságra hajlandó, a' mértékletlenséggel és Reszegekedéssel mind inkább gerjesztetik. Hieron. E. *Mert Vinum est lac veneris.* A' bor a' Vénusnak teje; avagy a' tunyaságnak táplálófeiv. Virginia; avagy a' fel-gyúladott testi kívánságnak olajja.

Az Asszonyoknak közönségesen méltó; mert az asszonyi nem a' nélkül-is erőtelen; a' bor pedig ötet (a' mint hogy a' férjfiatis; kiaz asszony nál erősebb) annál-is erőtelenbé és a' gonoszra hajlandóbbá teszi. Annak felette a' Sátán-is ötet singuláriter gyűlöli, tudván azt; hogy az asszonyoknak magva törte meg az ő fejét; annak-okáért igyekezi-is ötet inkább el-ejteni s' vesztetni, a' mellyre a' mértékletlenség és Reszegekedés igen lejtős 's görgős út.

Gen. 3.
v 15.

Ne szóllyak itta' Tisztekről, Birákról. s. a. t. kiktől ki-vált-képpen való módon tilalmaztatik a' Reszegekedés; még pedig zerhes okokkal. Pekl. 31. v. 4.

Kérded. Mit tselekedgyem, hogy a' Reszegekedést el-hagy-hassam? Fel. Bezecg

T R O M B I T A.

zeg ha úgy kérdenéd hogy mit tselekedgyél, mint amazok. Tsel. 2. v 37. Ize-
retnem. Hallod-e' azért. 1. *Netársal-*
kodgyál a' Részegesekkel. Mert a' jó erkü-
tsöt meg vesztegetik a' gonosz társaságok.
1 Cor. 15. v 33. Ugy vagyon a' rossz életben
a' dolog; hogy valamikor a' jó a' gonoszal
egyben tárlalkodik, nem a' gonoszból lé-
lzen jó; hanem a' jóból gonosz. Peld. 13.
v 20. A' vendégségektől annakokáért, és
valahol a' sok itatra alkalmatoslag lehet, té-
vul-járj, a' Salomon intése Szerint. Peld.
23. v 20.

*Te bona namq, boni, si una versare,
docebunt.*

*Pravi sed periment quod fuit ingenium.
Si iungare bonis disces bona, rursus iniquis.
iunctus, & id perdes, quod tibi mentis
in est.*

2. A' mi a' te tiszted és hivatalod, járj-
el aban szorgalmatosan. Ha Prédikátor
vagy, az Istennek sz. könyvét izünetlenül
olvassad. 1 Tim. 4. v 13. Izünetlenül vi-
gyázz, éjjel és nappal ne aludgyál. Esa 26.
v 6. Izünetlenül a' törésen állj, és könyö-
rögi. v 7. Ha külső Mester ember; tudn.
Szabó, Varga, Szűcs. s. a. t. vagy, mún-
kálkodgyál, szabj's varj erősten. Rom.
12. v. 6. 7. 8. 1 Thes. 4. v. 11. Te-is
szonyom, ily házadban csak, kapd elő a'
rokk.

vokkát, 's erőssen rágiad a' repett csőpüs,
 tartsd a' mosólat, higyd-el meg-tarthadd
 a' józanfágot. Peld. 31. v. 10. 12. leqq.

3. Ne keress az italban gyönyörűséget;
 hanem csak azért igy l; életedet és erődöt
 az Isten szolgálattjára meg-tartsd és táp-
 lállyad. Azért parancsollya Sz: Paál Ti-
 mosheusnak a' bor italt. 1 Tim. 5. v. 23.

4. Ha meg gondolod; hogy a' Sátán
 ellen szüntelenül vigyázni kell. Vigyáz ő
 szüntelenül a' mi veszedelmünkre, vigyáz-
 zunk hát mi-is és szüntelenül strását ál-
 lyunk ő ellene; mert ő éjjel nappal intselke-
 dik a' mi lelkeink után, ordító éb Oroszlán
 módgyára alá 's fel keresztiül-kosúl koslat-
 ván, folyván közöttünk, keresvén kit köz-
 zülünk bé-nyelhessen; mint a' Sz. Péter hi-
 rúnké adgya. 1 Pét. 5. v. 8. intvén egy-
 szer s' mind; hogy józanok legyünk, és vi-
 gyázzunk ellene.

5. Gondolkodgyál arról-is hogy isle-
 kedett az Ur Isten a' Részegekkel régen-
 ten-is, és bizonyára e' mostaniak-is nem
 menekedhetnek attól-meg: Boldog a' ki
 más nyavalyáián tanól. Ugy forgyassd hát
 a' pohárokat, hogy az Urnak kezében levő
 pohárról, és abban lévő veress (zavaros)
 borról-is el ne felekezzeél, mellynek a' söp-
 rejét-is meg-isszák, és ugyan ki-szopják
 ő földnek minden kegyesteleni. Sólt. 75. v. 9.

T R O M B I T A.

Itt elő-szóll a' Rézgeges 's mond: *Ha én nem iszom, barátim sem lesznek úgy nekem?* Fel. Ugy vagyon az, hogy a' Rézgeges azt akarná, hogy mindenek ő véllé edgyütt olyan *bor-töltéserek, bor-csi-szárok, nyálasok, maszlagosok* volnának, mivel ők a' rézgegeskedésnek undok fertőjében *heverkeztenek, örömet másokat is mind utánok rángatnának,* követvén abban az ördögök az ő mestereket: vagy ama, *tsordabéli zöldel festetett ünöt, a' ki bogá-rozva széllyel futkározván, a' tisztákhoz is törlézkedik, és farka hegyivel hig paréjját reájok tsapkedgya.* De halládé! 1. Nem lesznek ugyan rézgeges barátid; de józan barátid lesznek. 2. Barátid legyenek tsak a' jóban, s' ne a' gonoszban. Péld. 14. v. 9. Solt. 119. v. 63. 3. Ha az emberek barátid nem lesznek, barátod lélzen önnön maga-az Úr Isten: barátid lesznek az ő Sz. Angyali-is. Jak. 4. v. 4. Esa. 41. v. 8. Ján. 15. v. 14. Solt 34 v. 8. Sid. 1. v. 14. 4. A' Rézgegesek nem tenéked; hanem az erszényednek baráti. Fodgyon-el tsak a' pénzed, úresüllyön erszényed, meg-ládd mint jársz. Tudodé a' rékozló fiú mint jára? Luk. 15. v. 13. 14. 15. 16. 5. Semmi barátságot nem kedvell s' javall Isten; hanem tsak a' melly a' tisztességes és Sz. dolgok-bá kegyessé és törvényesen, lélzen. Solt. 50. v. 18. coll.

cum

H A N G O S

cum 16. 17. 6. Hamar el-múló barátság az, melly illy bizonytalan s' erőtelen fundamentomon áll. Hordhatnád ide azoknak példájokat, kik a' bor mellett való mulatás 's bor-ital közben, barátokból egy-másnak ellenségivé lóttanak, egy-más ellen fegyvert fogtanak: hogy itt az öldöklestről ne szollyak, melly a' Részegesektől gyakorta ered és származik. 7. Végezetre; ha a' Christuban, és ő benne az idveffégekben, részesülni akarsz; nem csak e'

Job. 6. 7. féle tsalárd barátidról (kik el-lopják a' te

15. idveffégedet) kell meg-válnod; hanem

szemedet is ki kell vájnod, jobb kezedet és

Matth. 5. lábaddal el-kell vágnod: minden szerelmest-

7. 29. 30. és 18. x. 89. det; lőt a' magad lelkét is, meg-kell útál-

nod. Matth. 10. v 37. Luk. 14. v 26 a'

Lévit kell követnek. Deut. 33. v 9. lásd

Matth. 16. v 24. Ha Ruth szony el-hagyá

az ő Attyát és Annyát, és saját édes f'k-

dét, és Naomit az ő Napáját követe;

hogy el-menne és edgyütt laknék ő velle

Canaán földében (melly jöllehet a' meny-

országnak csak ábrázattya vala) noha az

Izraél Istenét csak birrel hallotta vala:

Hogy ne kellene néked mindē szerelmest

lőt mindeneket, el-hagynod; és a' te Jz-

Anyádot, az Ekklesiát, követned; hogy

a' mannyei Canaánban juthass a' Christushoz?

Oh ne gátollyon-meg e' földi bűnös'kek

T R O M B I T A.

társaságok a' mennyei sz. Angyalokkal,
 és az üdvözült 's üdvözülendő emberek-
 kel való társalkodásoktól! Olyan ez a'
 Világ mint Sodoma, melyet minden ben- Ter. 19.
 ne-valókkal egyben el-kell annak hagyni, * 17.
 a' ki Isten fiáva és leányává akar lenni. 2 Luc. 17.
 Cor. 6. v. 17. 18. mert a' kik e' világi é- * 32.
 des-kesereü gyönyörüségeknek párhagymáit Num. 11.
 ohajtyák, 's a' Lót feleségével Sodomára * 5.
 vissza néznek, mind azok e' világnak pu- Gen. 19.
 száján el-veznek, és a' Meny-ország * 26.
 mellől el-esnek. No annak-okaért va-
 nissime munde valeo. Mennyetek-el én
 töllem mindnyájján hamisságnak munkái.
 Solt. 6. v. 9. távozzatok-el én töllem go-
 noszok. 119. v. 115. 8. Végezetre: Melius
 est dissidium pietatis ortum causa; quam
 vitiosa concordia. Nazianzén. Orat. 1.
 de pace.

II. Forgattya ezt: Hiszem, úgy mond,
 azért teremtette Isten a' bort, hogy meg-
 igyák! Fel. Oh húnyor-nélkül izákoló-
 kődő szédült fejek! Mint ha erre nem
 volna mit felelni tsak egy gyermeknek-
 is. Mert igaz, hogy a' bor Istennek te-
 remtett állattya a' mi testünknek táplálá-
 sára. De más meg-innya a' bort, más
 ísmét a' borral meg-részegülni. A' bor-
 italtól senkit az Isten nem tilt: de a' bor-
 ral való meg-részegülestől tilt mindene-
 ket.

H A N G O S.

præter men-
suram bibe-
re. Chrys. in
Rom 12.
7. 13.

ket. Eph. 5. v. 18. Továbbá, a' bora
meg-innya nem Készegség; de a' borban
teletőbb dízno' módra bele-zabálódni
mondatik Készegségnek, 's ezt tiltya az
Ur Isten.

III. Illyen mentséggel él: *En ha iszom
is, lám senkit nem bántok, sem szidok,
sem verek, se vágok. Sem pedig az útzán
sárban nem heverek?* Fel. Ezek-is héa-
ban hízkelnek magoknak illyen módon;
mert a' Készegeskedés ugyan tsak ö ma-
gában-is bűn az Istennek előtte; bátor
senkit akkor meg ne bánts is. Sőt még
az-is nem igaz; hogy senkit nem bánta-
nál; mert noha senkinek agyát, fejét, bé-
nem töröd; de elég bántás mikor Istenedet
bántod és haragra gerjeszted. Másodszor,
mikor lelkedet bántod; hogy semmi Isteni
dologban: Prédikáció halgatásban, bálá-
adásban, imádságban, magát ne foglal-
hassa, és végre az örök kárhozatnak rab-
ságában essék, hová lehet nagyobb bán-
tás ennél? Végezetre bántod keresztyén
felebarátodat-is; mikor gonosz példa-ada-
soddal meg-botránkoztatod, és a' te go-
noszságodnak társaságára ingerled.

Holott pedig azt veted: hogy senki se-
gedet nem látott; hogy az útzákon hever-
vől volna: vagy hogy két felől fogva vitte-
nek vőlna hara: Ez-is semmi; mert nem
tsak

T R O M B I T A.

tsak az mondatik *Részegnek*, a' *kit a' lába el nem bir*; hanem a' *ki a' borbantöbbet iszik*, hogy sem mint a' *természet kívánnya*. Bátor azért mind *nyelved*, 's mind *kezed, lábad*, tisztiben el-járhaszol; de ha *többet ittál kellesinel*, ugyan *Részeg* voltál, és így Isten előtt *menthetetlen* vagy.

IV. Ezt-is rebesgetik: *Ha iszom-ís nem iszom senkiét; hanem az én keresztemet iszom?* Fel. Ez ellen-vetés úgy volna erőss, hogy ha a' *Részeges embernek tsak az emberekkel* volna ügye, és tsak *azoktól* kárhoztatnék. De hogy te *bor-csiszár* meg-értsed, nem *emberrel* vagy on ám tenéked főképpen *pöröd*; hanem az *Istennel*, ö *fedd*, ő *kárhoztat* tégedet a' *Részegeskedésért*. Immár, hiszem nem mondhatod az *Istennek* hogy *nem az övét iszod*; holott tenéked te *magadtól* 's az te *erődtől* soha tsak *egy pénzéd* sem lehetne, ha az *Isten* nem adna. *Az Isten* pedig *nem* azért adgya, hogy *Részegségre* és *tobzódásra* költsed az ő *adományát*; hanem hogy *jámhorúl*, *józanon* és *keresztényenül* ély *azzal*, a' te *életednek* 's *háza-d-népének* táplálására, és a' *szükölködőknek* segítségére. *Azért* az *Istennek* ajándékát *veszrogeted*, *bálídatlan*, *Istentelen* vagy, valaki *Részegeskedel*; ha nem tudom ki *vólnál-is*

H A N G O S

Ama' háládatlan 's az Istennek jó és szép
ajándékival maga tulajdon gonosz kíván-
ságára gonoszúl 's vissza-élő Izraëllel
edgyütt, néked-is tudgyad mondatottnak
lenni a' Felleéges Istentől a' Próféta által.
Hoz. 2. v. 10. 11. aliás. 7. 8. Vide sodes.

V. Mondogattyák ezt-is: *Az az e-
nyim a' kit meg-ésem 's meg-iszom?* Fel.
Ha ezt a' *Részegessek* jó értelemmel mon-
danák, e' mellől én halgatással; sőt jóvá-
hagyással, mulnám-el; de, meg-vallom,
én ebben *kétos* vagyok, minek-okáért vá-
lasztadok reá. Mivel pedig ez mondás-
nak két különböző; sőt ellenkező értelme
lehet, ehhez képest én erre meg-különböz-
tetéssel felelek: Ezzel annak-okáért. I. a-
vagy azt akarják a' *Sárdanapálussal* edgyütt
jelenteni; hogy *csak az övök, a' mit e'
világon és ez életben meg-észnek, isznak,*
a' más világon pedig nem lesznek semmiyek;
tehát egyenek, igyanak, gyönyörködgye-
nek, a' míg élnek; mert ha meg-halnak,
nem lesznek semmi gyönyörűségiek. Ha kik
ezzel ilyen értelemben élnek, azok nyil-
va ki-jelentik; hogy *üdvességjék felől nin-*
tsen semmi reménységjék; hanem a' főv böl-
dogs.ígot a' gyönyörűségekben, ételben, ital-
ban, vendégeskedésben, helyheztek, és
basoknak; mint-egy Isteneknek, úgy kere-
sik kedvét. Phil. 3. v. 19. Avagy pedig
II. az

Theologia
Epicureia-
xioma:
Ede; bibe lu-
de, post mor-
tem nulla
voluptas.

T R O M B I T A.

II. az Isten féltő, józan életű keresztyénekkel edgyütt ebben a' mondásbá mást nezek; ezt tudni: Elsőben; hogy a' mit meg-észnek és isznak az ő keres-ményekből, azt tudgyák; hogy valóságosan övék Préd. 5.
 és sajáttyok, és immár azt senki el nem veheti ö tollök; de azon kívül minden egyéb jóvaik még más kézre juthatnak, holtok után másokra maradhatnak; sőt még életekben - is azoktól meg-fosztathatnak. v. 18. 19.
 Másodszer pedig ezt; hogy a' mit meg-észnek s' meg-isznak, az ő benne in suocum & sanguinem convertáltatik, a' mint szólnak, az az, ő benne tápláló nedves-séggé és vérré változik; sőt ugyan önnön testekké-és állattyokká lesznek; mivel a' mi a' naponként való munka, mozgás, és egyéb okok miatt az embernek testéből, véreből el-apad, az viszont az eledel, étel, ital, által ízokott helyre állania. Ha kik immár ez mondással ilyen értelemben élnek, azok jól és helyessen szólnak ez iránt. Mer ugyan-is, niints az embernek semmi olly sajáttya és tulajdona, mint a' mit meg-észik's meg-iszik; mert egybe semmije testévé, vérévé, és állattyává nem válik. Eöve ugyan a' ládában rekesztetett kintse-is, övé jószága, öröksége; mert ő birtokában vagy on ideig mindenik, övé az ő testét fedezgető és éhesge-

10 rubázattya-is; mert ám mikor valami-
 hez jussokat, proprietásokat, tulajdonság-
 jokat, akarják az emberek jelentenie, ru-
 hájokat illetvén azt szoktak mondania.
*Szintén olly sajátom, mint ez a' rajtam lé-
 vő köntös.* De inkább övé az eledel, a'
 mit meg-észik, meg-iszik; mert sem a'
 pénz, sem az örökség, sem pedig a' ruha,
 soha úgy önnön testvé, vérévé nem válto-
 zik, mint a' meg-rágatott és el-nyeletett é-
 tel, ital. Amazok tölle mind el-veszhet-
 nek; vagy egy vagy más módon; de az
 a' mit el-nyél, annak virtusa, ereje, hasz-
 na, ő benne marad. En inkább hiszem;
 hogy ez bűdös ezapok, a' Részegessék a'
 Sárdanapálussal edgyütt, e' köz-mondást
 az első gonosz értelemben usurpállyák, mint
 praxisokkal mutattyák. De jay nékik!
 mert el-szakasztatnak, és a' kép-mutató
 szolgák közé számláltatnak, ott leszen
 sírás és fogaknak tsikorgatása. Matth. 24.
 v. 51. coll. cum 49. Lásd. Luk. 12. v. 19.
 20. és 16. v. 19. 23. simul collatis.

VI. Illyen csavargást gondol: Régi és
 szokott vig élet a' Részegeskedés, s' nem
*Vetus error most kezdeteit? Fel. I. Ugy vagyon, ré-
 errantes non gi meg-rögött, Isten ellen való gonosz u-
 excusat; sed Dei patien- gyan; de sem mi bünt mellyet Isten kár-
 tiam Com-hoztat és vilalmaz, a' régiséggel nem pa-
 mendat. lástolhatsz; holott nem a' mi régi; hanem
 a' mi*

T R O M B I T A.

a' mi az Isten igéjével és szerzésével egygyez, Act. 17.
 az az igaz és meg-tartatandó s' követendő. 30.
 Milyen régeb a' gyilkosságnál? Mivel Kain,
 az ördög után második gyilkos, a' teremtés
 után csak hamar hitetlenül az ő vér-szerint
 való atyafiás, az ártatlan Abelt, meg-öle.
 Ter. 4. v. 8. S' hát immár te-is a' te atyád-
 fiát s' felebarátodat meg-öle-d-é? Régi az
 házasságnak baromi bújálkodással egyben-
 való egyeledése. 6. v. 1. 2. Hát ez okon
 te-is Isten fia lévén, avagy magadat annak
 tartván, az embereknek leányit feleségül
 veszed-é? Régi amaz undok testi forróság-
 ból, és tisztátalan vérnek gyúladozásából
 eredett pogányi fertelmesség, mellyel égnek
 és gerjedeznek vala a' Sodoma-béliek. Ter-
 19. v. 4. 5. Hát immár te-is, ez keresz-
 tyén embertől ingyen sem neveztetendő,
 földet meg-fertelmesítő, ferteztető, általa-
 rosságot tselekszedé? Lev. 18. v. 22, 27,
 28, 29. és 20. v. 13. II. A' Szokást-is
 héában hányod; mert nem a' szokás a' mi
 életünknek regulája, nem ahoz kell szabnunk
 életünket: hanem az igazság, az Istennek
 Törvénye, és a' mi azzal egygyez, avagy
 azzal nem ellenkezik, a' szerint kell visel-
 ned magadat és tselekedetidet. Esa. 8. v.
 20. Ezéch. 20. v. 19. A' Christus sem
 mondotta hogy: En vagyok a' szokás; ha-
 nem hogy: En vagyok az igazság. Ján.

Consuetudo 14. v. 6. Akar melly régi legyen annak-
sine veritate, vetustas erroris est.
okért a' szokás; de az igazságnak cedálni
kell, és ha azzal ellenkezik, tsak lobbantsd
Cypria: ad hátad-megé.

Pomp

VII. Szinlenie akarja vét két ilyen mo-

don: Hiszem nem csak én iszom meg a'
bort, s' nem tsak én részegedem attól-meg;
hanem többire az emberek mind szeretik 's
követik-is ezt a' vig életet s' nyájaskodást?
Fel. 1. Sokan vagynak az hivatalosok; de
kevésen a' választottak. Matth 22. v. 14.

Multitudo
errantium,
non facit er-
rori patro-
cinium.

Hieron.

2. A' tévelygőknek s' vétkezőknek soksága,
a' tévelygesnek és vétkeknek semmi gyá-
mola. Exod. 23. v. 2. 3. A' bűnösök-

nek sok valóik, nem kitsinyíti, hanem in-
kább nehozza a' bünt, mint a' régi világban.

Ter. 6. v. 12. 13. és Sodomában. 13. v.

13. és 19. v. 4. Jobb tehát a' kevéssel meg-

tartatni a' Bárkában; hogy nem mint az

egész világgal el-merülni a' Víz özönben.

Jobb menni a' kevés jókkal a' Sz. Irásnak

és kegyességnek keskeny ösvenyén az Eg

Vive ut paucis
ut cum
paucis in ve-
niri merea-
nis in regno

Dei.
Cassian in
Epist.

felé; hogy nem mint az Istenelen sokaság-

gal a' veszedelemnek tágas áttján pokolban.

Matth. 7. v. 13. 4. Lám Enoch és Noé

nem követték az ő idejebéli sok gonoszok-

nak vezett erkölcsöket s' rendeletlen csele-

kedeteket. Ter. 5. v. 22. es 6. v. 9. mint

Josaphát: 2 Chron. 17. v. 4. Job. c. 1. v. 1.

s' Dávid-is, Solt. 17. v. 4, 5. Amaz Iste-

T R O M B I T A.

nes erős férjű pedig a' Jósue, ugyan tudomonyt tőn az egész nép hallottára; hogy ha ők mindnyájan el-szakadnak-is az igaz Istentől, ő mindazáltal háza népeستül az Urnak szolgálna. Jos. 24. v. 15. Ezeket köveld hát te-is. Solt. 119. v. 63. s' ne a' gonoszokat. ibid. v. 115. 5. Nem a' más embernek tselekedete a' te életednek régulálája; hanem az Istennek Törvénye, ehez kell szabnod és rendelned életedet és cselekedetidet. Esa. 8. v. 20. Ezech. 20. v. 19.

VIII. Vetik magok mentségekre ezt is ellenünk: *Hiszem nem lehetünk ördögökké; hogysoha semmi jó kedvet ne mutassunk hanem mindenkor komorodgyunk; Quid iurave* *avagy évődgyünk, s' soha ne vigadgyunk?* *in momento* Fel. 7. Nem lehetsz ugyan ördöggé; úgy *gaudere, si* *in aeternum* *cogaris lu-* *gere* *Gerh.* *Joh. 6.* *v. 70.* *Jan. 3.* *v. 8. 9.* *az ördögtől vagyon, az az, az ördögöt követi, úgy mint lator fiú az agab attyát, és annak lelkétől birattatik, abban tudn, hogy vétkezik, mint a' Sz. János mondgya. Nem akkor leszen azért ember ördöggé, a' mikor sz. kegyes Isten szeréni való*

H A N G O S

józan életet követ; minde Rézeges vétke-
 len itiled: hanem a' mikor a' bűnnek öv
 kovászában ugyan beléragad, és soha ab-
 ból ki-kendőzni nem akar, s' csak az ő te-
 stének keresi kedvét, annak kívánságit bé-
 töltvén, mint te-is akarod. 2. Nem igaz
 az is; hogy az Istenes s' józan életnek gya-
 korlása komorrá tenné az embert. Mert
 senki nem vigadhat jobban, s' nints-is na-
 gyobb oka senkinek az örvendezésre;
 mint a' kegyes és Istenes keresztyénnek.
 Mert mihelyen ez ilyen ember hit által-
 igazúl, mindgyáráft békeffége vagyon I-
 stennel, mellynél semmi nagyobb öröm
 nem lehet. Ezen kívül, a' kegyelem Or-
 szága-is készen mindgyárt szívében száll,
 mint tsalhatatlan bizodalmasfág; hogy
 (alkalmatos időben) a' Ditsősségnek or-
 szágában ő-is fel-megyén. Minn lehet
 nagyobb öröm ennél? 3. Jó kedvet's vi-
 gasságot a' Rézegeskedésben keresz-e?
 Balgatag vagy! mert az a' te örömed tsak
 merő héába-valóság és bolondság; mint
 Salomon szól. Pred. 2. v. 2. 3. 's min-
 den e' féle örömödnek vége tsak Jaj, azt
 mondgya Idvezitőnk. Luk. 6. v. 25.
 lásd Peld. 14. v. 13.

IX. Vagynak a' kik magokat így-is
 mentik: Hiszem nekem se fiam se leá-
 nyom, a' kiknek gyűjtenek; jobb azért hogy
 magam

Rom. 5.
 v. 1.

T R O M B I T A,

magam meg-íszom a' mit keresek; hogy
sem mint holtom után más bitangra ma-
radgyon; a' ki még meg-szídna felül reá?
Fel. Előszőr. Nintsené se fiad se leányod?
Behalizontalan meg-száradott fa vagy Efa.
56. v. 3. Nem szaporodik hát te általad az
Isten magva? Mal. 2. v. 15. Nints né-
ked ama' jó és szép áldásban részed,
mellyet a' teremtés után mindgyárt az
Ur Isten ki-ada. Ter. 1. v. 28. és a' víz-
özön után meg-újita. 9. v. 1. Esa' Tör-
vényben igéré. Ki-jöv. 23. v. 26. Deut.
7. v. 14. Nintsen a' kegyességnek ama' drá-
ga jutalmában részed. Solt. 12. 8. v. 3.
4. Talám annak-okáért te-is ama' búja-
ságban telhetetlen embereknek számok kö-
zül való vagy, kik minden ember fele-
ségével abutálni akarnak; mellyért Isten-
is őket magtalanokká télti. Ez az hitet-
lenségnek jutalma Istentül. Job. 24. v. 21.
Vóltanak, mond valaki, nékem fiaim
's leányim; de mind meg-hóltanak? Fel.
Ugyé? mert talám azok-is gonoszok vól-
tanak az Ur szemei előtt, azért ölte őket
meg; mint a' Júda két fiai Hért és O-
nánt. Ter. 38. v. 7. 10. és az Eli fiai
Hofnit és Fineást. 1. Sam. 2. & 4. avagy
pedig; hogy ha jók vóltanak 's meg-hól-
tanak, azért hívta Isten őket ki; hogy a'
te gonoszságodat esztendejekkel edgyütt meg

Hos. 4.
y. 11.

H A N G O S

ne tanulják, és ne kövessék. Es így azoknak halálok, nékik idvességekre; tenéked pedig büntetésedre lőtt; 's talám Isten valamelly nagy gonoszt szánt ellened; mint régenten Jeroboám ellen, 's az előtt ragadta-ki fiaidat és leányidat, mint *Abiát Jeroboámnak fiát.* 1. Kir. 14. v. 13.

*In sania da-
mnae sunt,
qui tam mul-
ta tam an-
xie conge-
runt.
Vives.*

Másodszer; nem-is e' világi kintsnek gyűjtésében (mellyel te álmodsz) áll a' *virtus*, a' keresztyén embernek főv gondgya és tiszti; hogy ember Istennek ő nálla le tött javait el-rekcentse, rakásra verje s' maradékinak izámára le tegye; mert az e' világ fainak fő-képen tulajdonok. Solt. 49. v. 12. Urunk intése ellen. Matth. 6. v. 19. 20. Es ki tudgya; hogy ha bölts lészéné avagy bolond, kinek kinek az ő maradéka? ha bölts lészén keres a' magának; ha pedig bolond, tsak el-tékozollya. Préd. 2. v. 20. Ugy tselekedgyék hát ki-ki, hogy valamiképpen néki-is ne mondalsék, a' mi irva vagyon. Jak. 5. v. 2. 3. Harmadszer: Jobnak itéledé; hogy ha az Istennek nállad lévő javait fel-sípolod s' Részegeskedésre költöd? Tébolygasz; mert úgy azok tenéked tör, éteső maszlag gyanánt léznek. Solt. 69. v. 23. Negyedszer: Félszé attól; hogy keresményed más bitangra maradna? Bizónytalan az; mert ember rakásta gyűjt; *de nem*

T R O M B I T A.

de nam tudgya kitsoda éli-meg azokat. Solt.
 39. v. 7. noha mindazonáltal, a' mit az
 Istentelen ember készített, az igaz ruházza
 gyakorta magára, és az ő ezüstével az ár-
 tatlan osztozik. Job. 27. v. 17. Láfd. Péld.
 13. v. 22. Préd. 2. v. 27. Hátszor Tar-
 talse attól; hogy felől meg-szidnának reá?
 Azt én nem tudom; de e' felől bizonyos
 vagyok; hogy az hitetleneknek emlékeze-
 tek meg-rothadt. Péld. 10. v. 7. s' az ba-
 muhoz hasonlatos. Job. 13. v. 12. és hogy
 badgyák az ő neveket átokra az Isten válaszá-
 tottának. Esa. 65. v. 15. Hátszor és u-
 tollzor: Ha annak-okáért se fiad se léá-
 nyod, vagynak keresztényen szegények te ve-
 led az Ecklésiában, vagynak özvegyek, ár-
 vák, jövevények, és egyéb nyomorultak, e-
 zeknek számokra tötte Isten nállad ie az
 ő javait; hogy sáfárokodgyál azokból néki-
 ek, s' nem hogy azockal hasadnak áldoz-
 zál, s' itilet nélkül azokat rekozzollyad, és
 hogy Reszégskédsre és tobzodásra költsed
 az ő adományát. Ezeket kellene azért az
 Istennek nállad lévő javaiból táplálnod,
 meg-ehült Christusodat kellene szükülködő
 tagaiban segitened. Esa. 56. v. 7. 10. Deut.
 15. v. 7. 8. Péld. 5. v. 16. Láfd. ennek
 ditsiretes példáját a' Jobban. c. 31. v. 16.
 és 20. A' kúr-fő úgy lehet tisztá, ha min-
 denkor ki-folydogál; de ha a' folyása bé-
 zárolta-

Matt. 26.
 7. 11.

H A N G O S.

zároltatik, a' víze bűdös léfzen: így a' kerelztyén embernek *marhája tisztá*; ha a' szegények táplálására annak valami része ki-fármazik. Ezekén kívül, kellene azokból *Isten tisztességére is* adakoznod, az igének hirdetéséért a' *Profáták fiait* az *Abdiással* egygyütt és az *Egy-házi Tanítókat*, segitened és táplálnod. Mert ugyan is, *Istené* mind az a' *mivel bírsz*, *ővé* az *ezüst*, *ővé* az *arany*, Hag. 2. v. 8. *ővé* a' *buzza*, a' *bor*, az *olaj*, a' *gyapjú*, a' *len*, és minden. Hos. 2. v. 7. 8. az *ő kezéből vőtted* mind azokat. I Chron. 29. v. 14. I Cor. 4. v. 7. Hos. 2. v. 7. te pedig csak *Sáfár* vagy azokon. IPét. 4. v. 10. Luk. 16. v. 1. és tsak úgy vagy; mint a' *Tisztá* a' *Király* vagy *Fejedelem* jószágában; ha a' *Király* vagy a' *Fejedelem* akarja; *ma* kivér, *holnap* mást állit helyedben: így *ma* meg-halhatsz, *holnap* az *Isté* más embert állat helyedbē, *az-is* meg-hal s' *mást* állatnak helyében, és így egygyiteknek sem *örökös jószága*. Luk. 16. v. 2. Ne *oda s' arra* fordítsd annak okáért, meg-láld, a' *mi* reád bizatott, az *hová* és a' *mire* a' *test* (a' *léleknek ellensége*. Gal. 5. v. 17.) *di-ctállya* s' *kivánnya*; hanem az *hová* és a' *mire* az *Isten* a' *föv biró akarja* s' *parantsol-lya*; másként az *Isten* javaiból *álnok* és *hamis sáfár* léfz. Luk. 26. v. 1.

T R O M B I T A.

X. Tsellengesznek és haboznak így-is:
Kételem vagyok sokszor velle; mert oly helyen s' oly emberek között vagyok? Fel. 1. Heába vész az időre, az helyre; mert gonosz elméd és indulatid vilznek a' Részeskedésre. Lám Daniel a' Király udvarában sem hizlalta magát, sem részeseskedett. Dan. 1. mint Néhemiás-is az Artaxerxes udvarában. Neh. 1. 2. El-
 Peccata vil-
 lene távoztatnod az alkalmazosságot; hogy tarc, ést vi-
 közöttök lételeddel ne rélszülnél mások-
 nak vétkekben, Követvén a' Davidot, a' ^{onare occasi-} ones pecca-
 ki egy napot jobbnak tartta az Urnak Torná-
 ezában, mint másutt ezeret, inkább akart
 az Urnak házának küszöbjén ülni; mint
 az hitetleneknek sátorokban lakozni. Solt.
 84. v. 11. a' mellyre ám ugyan internetek;
 sőt kényszergetteinek-is mindenek. Apoc.
 18. v. 4. 2 Cor. 6. v. 17. 3. Ha pedig
 tellyességgel meg nem vonhatod magadat,
 tellyességgel el-t^e kelljed magadban; hogy
 senki kérésére vagy untatásáért a' józan-
 batárát által ne hágyad Solt. 119. v. 106.
 Diogenes felől olvalom; hogy egy vendégségben;
 mikor kellettinel több bort ad-
 nának neki hogy meg-igya, azt ki öntötte,
 mellyért mikor ötet néinellyek feddenék,
 nekik mond: *Si e bibero, non solum ip-
 sum perit; sed me quoq; perdis.*

XI. Illyen hébérrel emelik ügyöket: *Nem tehetek rólla; mert úgy hozta természetem?* Fel. A' természetet heába hantorgattya az ember; mert *oktalan állatok* azok, mellyek tsak a' természetnek *indultattya*tól vezetnek, azt mondgya Sz. Péter az illyetének felől. 2 Pét. 2. v. 12. Holótt azért tégedet az Isten *okos lélekkel, értelemmel és akarattal* ruházott-fel, nem kell tenéked tsak a' természetnek *indultattya* és *kívánsága* után járnod *barom módra* mindenkor; hanem a' természetet a' *leleknek okossága* alá vetned, és magadat megtartóztatnod: másként még az *oktalan állatoknál-is* alább való lész; hogy ha *mértékletlenkedel*; mert a' miképpen az embernek egy tselekedeté az *oktalan állatokhoz* őtet annyira hasonlóvá nem télzi; mint az *ézés és ivás*: ekképpen az *ételbē, italban* való *mértékletlenség* a' *töltözödéstre; részegeskedésre és tobzódásra*, az *oktalan állatoknál* sokkal alább valóvá télzi az embert. Innen mondgya Oremus D. *Jobb a' Szamár a' Részeges embernél, és az Eb bötsületeseb: mivel-hogy az oktalan állatok természetek felett nem isznak, ha nem tudom ki erőltetné-is őket.* Hom. 58. in Matt.

XII. Tsavarognak továbbá ekképpen-is: *Hatalmas szemilly*; mint Kapitány.

T R O M B I T A.

's a' t erőltet hogy többet igyam, egyebet né
tselekedhetem, holott ha kívánságának nem
engednek, előtá nagy disgratiában ésném?
Fel. 1 Ez a' mentség hamis. Mert ha szin-
tén arra kelne-is a' dolog, hogy néked azt
mondanak: *Vagy igyál, vagy meg-balsz.*
Jobb volna hogy a' tested jorzanon meg-ö-
lertetnék; hogy sem lelked meg-halna a'
Részegség által. Matth. 10. v. 28. Dan.
3. 17. 18. Lásd ide. Tsel. 4. v 19. és 5. v.
29. 2. *A' ki a' Részegségnek ellene áll, ha
az Istennek segítségével alhatatos lesz, és
azért valami háborúságot szenved, azt az
Isten a' Mártýromságának koronájára tud-
gya neki.* August. Serm. 232. de Temp.
3. *Az emberek gratiáját az Istenen-is fel-
lyebb félted-é; hogy e' világi méltóságok
előtt való gratiádat, Isten ellen való vé-
tekekkel akarod oltalmazni! Balgatag vagy.
Meg-maratz ugyan talám az embereknek
gratiájokban; még az-is ketség ha mind
végiglené, vagy csak ideig; mivel e' világi
méltóságok gratiája nyúl-háton jár, a' kik-
nek egy kis boszuságból minden jo ked-
vek el-vez: de ki-csel a' mennyei nagy
Monárchának, az Istennek gratiájából, és
a' gratia mellett, gratia-nélkül maradtz, 's
el-kárhozol.* Jobb azért e' világi méltóság;
mint az Isten ellen véteni; mert a' ki az Iste
ellen vét, e' világi méltóságnak gratiáját-

H A N G O S

is el-vezetheti; mint *Pilátus*: de a' ki e' világi méltóság ellen vét, s' az Istenhez megtartya a' hűséget, e' világi méltóságot is hozzája engedtelheti; mint *Faraót* a' *Jósef*hez, *Dariust* a' *Daniel*hez, *Abásuerust* a' *Márdocheushoz*; és többeket többekhez; mert Isten a' főv o'k a' kedvesség találásra, ő hajtya a' méltóságoknak szíveket a' kikhez akarja, azok előtt való kedvességet ő, a' ki adgya. Ter. 39. v. 21. 1. Kir. 8. v. 50. Esd. 1. v. 1. és 6. v. 22. és 7. v. 28. Peld. 21. v. 1.

XIII. A ma' magoknak igen tetsző, a' bűnökért magokat Izerető, és azokban gyönyörködő bolond ifiak, elébb mennek még-is az agyban, s' Résztegeskedéseket im ilyen *praesidium*mal legitek. *Isfus* legény vagyok; most élem világotat, s' hozzáim illik a' vigasság? Fel. Bolond! Hát életednek virágát az *Ürdög*nek adod-e, és az Istennek a' te teremtednek csak venségednek koróját hagyod-e? Véled-e te azt; hogy midőn első esztendeidet a' *Sátány* szolgálattjában akarod tölteni, az Isten venségednek seprejével elégednék-meg? Tébolygalz. Mert az Isten a' maga szolgálattjában az első sengét, s' még pedig haladék-nélkül, kívánnya. Ki-jöv. 22. v. 29. ifjúságodnak virágzó, zöldellő sengéjét kellene annak-okáért néked-is

T R O M B I T A.

ked-is mindgyárt Istennek szentelned, & elötte mindgyárt ifjúságodban tisztá, józan, kegyes életet kellene élned, ifjúságodnak idejében kellene a' te Teremtőtől meg-emlekezned. Pred. 12. v. 1. a-
liás; *Maledictus omnis, qui fragrantis-
simam vernantis juventutis florem diabolus
fœtidus verò de crepita senectutis faces Deo
conscerat & reservat.* August.

*Dum mihi totius pars labitur optima vita
Jam Venus & vinum sint mea cura,
refers?*

*Tum satis est cùm canus ero me dedere
sacris.*

*Tunc pius & tremulo vertice sanctus
ero.*

Quid facis in sanus nitido cum flore juventus.

*Num Satana & Senii fex erit apta Deo?
Sit procul hoc: primis potiùs te sedulus annis.*

*Da Christo & precibus cum pietate
vaca.*

*Cui rosa dulce micans primo cum vere
negatur*

Arida non illi spinas placere potest.

XIV. Midõn valamelly edgyügyü, 's sze-
lid s' mértékletességet követõ józan ember-
nek javaiban, annak hõlta után; vagy
még éltében valamelly úton, é bor tõl-
tsérek a' Részegecsék bé-szállonak, azok-
ból nagy excessust tévén, tobzódásra, Ré-

H A N G O S.

Szegeskedésre azokat költvén, nagy festummal s' nagy begyre im ilyen kérkednek, ditselekednek: Nem tudott ő belőle élni; de tudok én? Fel. Oh lelki hályogtól el-borított szemű vakok! Oh földalatt járkáló két lábú Vakondakok! Azért nem tud-é a' józan ember az Istennek ő nálla lévő jovaiból élni; hogy azokat a' Balra nem költi? Hogy azokkal idegen Istennek nem áldozik? Hogy a' Bacchusnak nem szolgál? Hogy nem részegeskedik, nem torkoskodik, nem tobzódik? Hogy nem él; hogy csak igyék; (mint te) hanem iszik hogy éllyen? Hogy a' józan-ság határát által nem hágja? Scilicet! De bezzeg! Nagy kár benne hogy eze nem tselekedzi. Inkább úgy nem élne azokból; hanem vissza-élné azokkal, ha azokat tselekedné, az Isten adományinak vesztegetőie, pazarlója és tékozlója lévén. Ezzel annak-okáért elégge-el-árulod te magadat, s' ezéért tész magadnak, ki azokat tselekedvén, úgy élsz mint a' Disznó, úgy halsz-meg mint az Eb, és úgy remettetel-el mint a' Szamár.

XV. Mond még is a' Részeges: Akar melly jámborok legyünk; csak ugyan megkell halnunk? Fel. Igaz, úgy vagyon; mivel el-végeztetett a' mennvei széken, hogy minden ember egyszer meg-hallyon. Sid 9.

T R O M B I T A.

v. 27. Ez egész földnek úta az halál. 1 Kir. 2. v. 2. minden élő embernek készítettete ház a' koporsó. Job. 30. v. 23. nintsen Istennél ebben személyly válagatás. 2 Sam. 13. v. 14. De bezzeg, a' Christus itilő széki eleiben is mindnyájan elő állatunk; hogy minden ember el vegye jutalmát annak a' mit a' testben tselekedett, vágy jót vagy gonoszt. Ekkor oztán, a' ki most vet az ő testének; a' testből arat veszedelmet. Rom. 14. v. 10. 2 Cor. 5. v. 10. Gal. 6. v. 8. Sőt inkább annakokáért tsak ez-is; hogy meg-kellettik halnod, nagy zabola volna a' Részegeskedéstől és egyéb bűnökötül való el távozásra; mert a' ki meg-hal a' bűnnek minnek előtte a' testben meg-halna, meg-halván örökké nem hal meg. Iszonyit és idegenit a' vétkezéstől az halál felől való elmélkedés, mint bölts Syrách, amaz ő emberi lélek által iratott könyvében c. 7. v. ult. ezt velem együtt tartya: Minden te mondaszádban és cselekedetedben meg-emlekezzél a' te utólsóidról, és soha nem vétkezel.

*Nibil sic re-
vocat homi-
nes a' pecca-
tis, quem ad
modum im-
minetis mor-
tus cogitatio*
August.

Admonetis mortis Deus extremiq³ dici. Solt. 90.

Mortales cecos ut sapienter agant. 7. 12.

XVI. Folyamodnak a' Szenteknek példájokhoz: A' Szentek-is meg-Részegedtek, úgy mondnak. Lám Nőc Pátriárka-is úgy meg-itta a' bort, hogy tölle meg-

részegült. Ter. 9. v. 21. Lót-is azonkép-
pen. 19. v. 33. 35. Nekem-is hát szabad
meg részegülnöm? Fel. Szegények melly
bolondul szólnak. Mit használta Noé-is
véllé, hogy meg-részegüle? Nem hasz-
nálta semmit; sőt igen-is írta, mert mint
elze-veztett ruháit fel-fosztván, saját fiá-
tól-is a' Chámtól meg-tsufoltaték. Ter. 9.
v. 21. 22. Sőt ezt-is mondhatom: Noé
is véllé, hogy meg-részegüle, Nem ha-
sználta semmit; sőt igen-is írta; mert
mint elze-veztett ruháit felfosztván, saját
fiától-is a' Chámtól meg-tsúfoltatik. Ter.
9. v. 21. 22. Sőt ezt-is mondhatom: Noé
életében csak egyszer részegedett-meg, ki-
vel te nem mentheted a' te undoktoborzódása-
dat; mertte naponkent gyakorlod és köve-

Quem Sodo. ted. Lót-is nemnyere az ő Részegsével;
ma non vice ötet-is a' Részegség ugyan meg-lúte a' fer-
rat, vina rat, vina
vicerunt. telmeskedésnek tűzével. Az ő históriá-

Hieron. ad *Occan.* ját az irás úgy adgya-ki; mint rettenetes
szörnyű irtóztató példár. Meg-bünteté Isté
elégge az ő Részegséget; mert saját leányi-
val fertelmeskedék, fogadánaktölle, a' do-
log nem tiukoltathaték-el, születének a'
vér illetésből lótt fiak Ammon és Moáb,
a' kiktül származának amaz Isté ellótt gyü-
lölséges, és az Izraélre fenekedő, nemzét-
ségek, Ammoniták és Moábiták Lót ő
maga, el kell hidnunk, meg-tselekedett
vétő

T R O M B I T A.

vétkeért tellette igen és mindenkor bánko-
dott, az emberek között példa-beszédben
ment. Es mivel erről a' sz. irás tizen
tanú-bizonyságot, (melly világ végeig
meg-marad) valamenyiszert az olvastatik,
ő mind annyiszert meg-jegyeztetik és gya-
lázattal illeltetik. Hogy ha Isten néki,
más-képpen sz. embernek, *Abrahám at-
yafiának, Angyalok gazdájának*, nem
kedvezett: miut fog tselekedni a' zabáló-
doknak és dísznőknek, kik éjel, nappal,
részezen vagy fekszenek vagy ülnek? a' mit
Lót egyszer vagy kétszer tselekedett, ők
minden-nap tselekelzik. Osztan a' sz.
embereken-is, akár melly szentek legye-
nek-is, nem kell a' gonoszt ditsirni, an-
nál-is inkább követni, ő benne-is a' mi
nem jó, ugyan nem jó. Nem szabad hogy
minden embernek két felesége legyen, mint-
egy *Lámechnek. Ter. 4. v. 19.* Nem sza-
bad hogy a' kinek magtalan felesége va-
gyon, azonban hogy gyermeket támaszt-
hasson, a' szolgáló leányt ragadgya elő;
mint-egy *Abrahám tselekedék. 16. v. 2.*
3. 4. Nem jó hogy egyszer s' mind *Leah*
és *Ráchel* feleségünk legyen; mint-egy
Jakobnak 29. v. 28. seqq. Mert ezek-is
ebbenn vétkeztenek, bünt tselekedtenek,
és az *Istennek* az ő előbbeni szerzésétül
távolbmentenek, ki tsak egy férjfiat és

*Turpia san-
ctoru facta
con. memo-
rantur in
Scriptura.
ad evita-
dum, non ad
mitandum.*

aszonyt kívána az házasságban. 2. v. 22.
 24. Így néked sem szabad a' Noé és Lóth
 példájokkal meg-részegedned; mert ők-is
 ebben is vétkeztenek. Annyiban kell a-
 zért tsak a' szenteket követnünk, a' men-
 nyiben ők-is Istennek követői. 1. Cor. 11.
 v. 1. Végezetré, ez ellen a' gyermeki
 okoskodás ellen mi-is okoskodhatnánk;
 ha példákkal játszani akarnánk: Mert sem
 Abrahámot, sem Isákot, sem Jákóbot.
 3. a. 1. nem olvassuk, hogy valaha meg-
 részegedtenek volna. Azért nekünk sem
 szabad.

XVII. Szidalomra fakad immár-ki, s'
 mond: Arratartják az Ebet hogy ugasson:
 ám eléggé moriskol a' hitván rossz Pap-is
 bor-italomért; de bizony tsak meg-szok-
 tam már én a' jó emberekkel való nyájasko-
 dást, s' nehezen avagy még nem-is hagyha-
 som immár-el? Fel. 1. Hálá Istennek!
 Pedig hogy meg-vallod, hogy ugat a'
 Tanító; a' kit te tsüfolódva ugató ebnek
 mondasz; mert úgy nem számláltatik I-
 stentől a' béres Papok közzé, kik, az hi-
 tetleneknek hatalmuktól felvén; avagy a-
 zoknak tetsszeni igyekeztvén, nem tudnak
 ugatni, az az, a' bűnösöknek hizelked-
 nek, a' bünt azokban nem feddik. Esa.
 56. v. 10. aliás. 57. v. 2. Ez annak-okáért
 nem kárhoztatás, hanem commendálás,
 és

T R O M B I T A.

és egy annyi, mint a' kik *Prédikátorjo-*
kat azzal vádolták; hogy örökké csak a'
Iesus Christust prédikállyá. Altalan fog-
 va az Isten te általad, mint a' *Bileám Sza-*
mára; avagy a' *Kajafás Fő-Pap* által, e-
szednélkül mondatta ezt. Bezzeg gyö-
 nyűrséges vád! Bezzeg szép bizonyság-
 tétel a' *Tanítód tisztiben való hűségéről!*
 Akar minémű indulatból tőtted legyen,
 az Isten tétetett az igazságról veled bi-
 zonytságot; mint a' *Kajafással*-is. 2. *U-*
gat, (az az, fedd) a' *Tanító*; de *haszon-*
talán soha nem ugat ő; mert ha szintén
 többet ezzel nem nyerhet-is; ha több ha-
 szna feddésének nem léssen-is, elég ha-
 szon léssen; midőn ő *az ő lelkét meg-*
menti, idvezíti, Isten előtt menté-tészi,
 és jövendőben az *Euge bone servét a' Chri-*
stustól el vészti. Ezech. 3. v. 19. Matth.
 25. v. 21. 23. de teneked *haj!* mert a' te
 álnokságodban *meg-halsz.* Ezech. 3.
 v. 19.

II. *Mocsoknak s' gyalázatnak tartodé*
 a' *Lelki Pásztoroknak kegyes atyai dorgá-*
sokat? Bezzeg el-futó bolondvagy. A'
bolondoknak tulajdonságjok az; hogy a'
feddélen meg-haragudgyanak; az észeseké
pedig, hogy azért a' feddökost szeressék,
 és nekik *jót mondgyanak.* Peld. 9. v. 7. 8.
 Nyilva te a' magad idvességét irégyled

H A N G O S

mert a' feddés, dorgálás, igen idvessége
 a' bűnösnek, olyan mint a' szózás az hús-
 Reprehensionak a' büszködség és rothadás ellen, meg-
 est *vet-uti* büszködnék az ember a' bűnben, s' el-ve-
 Chirurgia *affectionum* (szne testében s' lelkében; ha a' Tanító őtet
 seu passio- ottan-ottan nem érdekne a' beszéddel, és
 num. nem lözná a' feddással. Mint jár vala a'
 Clem. Izegény Dávid, ha Nábán őtet bűnéből
 Alex. 11. a' feddással fel nem ebreszti vala? Innen
 c 8. olztán a' feddésnek izit s' hasznát meg-é-
 Padag. rezvén, ugyan kívánnya vala; hogy ő-
 tet az igaz pörölyvel verje (mert a' kűtfő-
 ben lévő ízóv *Halam*, tulajdon-képpen
 azt téfzi) az az, minden ki milles és ked-
 vezés-nékül fedgye: a' mi képpen a' ko-
 vácsok ízokták az ő pörölyökkel a' vasat
 verni. Solt. 141. v. 5. A' te jódat és
 idvességedet keresi annak-okáért a' Tanító
 a' feddésben, s' még-is szidalmazod eret-
 te. *Asztal-főre vonná a' te fejedet, s'
 te asztalalá vonszod*; mint az ebek fel' l pél-
 da-belzedben mondgyák. Hasonló vagy
 ama' vad húsos sebű emberhez, kinek
 mikor a' borbély sebéet porozza; vagy a'
 rothadt feneötte kűstől tisztítja, morog
 erősen s' szidgya érette. Jobb azért s'
 idvességelebb a' feddés az biz'kedésnél;
 s' te is inkább izereszed azt, a' ki teged
 bűneidért érdemlett-képpen meg-fedd; mint
 a' ki *hunyorit a' te veikednek*, és adgya
erőssers

T R O M B I T A.

öröfssen a' te kezédre, s' ditsiri még a' vét-
 ket-is benned; mert amaz orvos a' te lelked-
 nek; de ez hóhérja és gyilkosa. Peld. 27.
 v. 6. Meg-hald azért örömeft *örz* éleiben
 a' Tanitónak feddését, és meg-fogadd an-
 nak intését; mert hanem, egyűd meg-fogod
 a' fel-támadás után az utolsó napon kén-
 telen-is hallani a' Biró szavát és végső
 kemény sententiáját: meg-kelletik fo-
 gadnod kedved ellen-is ama' pokol tü-
 zére küldő parantsolattyát; *Mennyel A-*
tyámtól átkoztatott az örökké-való tűzre.
 Matth. 25. v. 41.

III. Hogy pedig azt mondod; hogy te
 meg-szoktad a' jó emberekkel való nyájas-
 kodást? Vallyon s' mitsoda jó emberek a-
 zok, a' kikkel olyan igen tzeretsz nyá-
 jaskodni? A' *Babylonnak fia*, a' kegyes
 életnek fővellen ségi, és a' jó indulatoknak
 meg-fojtói, lelkednek hóhéri, és a' te fog-
 csikorgató el-kárhozott s' kárhozandó (ha-
 nem-ha jó idejen meg-térték) felekezo-
 tidnek társai. Luk. 12. v. 19. 20. és 16.
 v. 19. 23. Matth. 24. v. 48. 49. 50. A-
 vagy az *Urnak gyűlöit* kellene-e' szeret-
 ned? Ezért te reád az *Urnak* nagy haragja
 vagon. 2. Chron. 19. v. 2. Bezzeg Dávid
 nem szerette ám ez ilyen jó (scil.) em-
 berekkel való nyájaskodást. Solt. 6. v. 9. és
 119. v. 115. lásd. 26. v. 4. 5. és 139. v. 21. 22.

*Hic non tan-
 tum vere di-
 xeris: Ami-
 ci sunt fures
 temporis, sed
 etiam sunt
 fures salu-
 tis.*

IV. Hát a' te te nyájaskodásod, melyet olyan igen meg-izelitetél, mitsoda? Peld. 20. Nyálaskodás. Szabad akarat szerint való 2. 1. bolondság. Lélek vesztő vigasság, kit ha gyakorlálz, rélzed az ördöggel és az ő Angyalivelléfen. 1 Cor. 6. v. 10. Gal. 5. v. 21.

V. Nehezen; avagy ugyan nem is, hagyhatodé immár ezt az nyájaskodást (mint te a' Részegeskedést nevezed) el? Oh siralmas s' veszedelmes állapot! Bezzeg főv, igen nagy és kárhozatos gonosz is a' Részegeskedésben az, hogy ha ki őtet meg-szokja, néminémű - képpen gyógyúlhatatlan léfzen. Mert ritkán és alig térítettetik ember a' Részegeskedésből meg. Holott 1. az emberi állatnak főv része, honnan mind élete s' mind idvessége függ (szive tudn.) el-vétetett. Hos. 4. v. 11. 2. Mert annak orvossága inkább neveli a' nyavalyát, és a' bor-italtól inkább nevededik a' szomjuság; mivel a' bor az embernek szokását és természet meg-változtattya; mert a' májját meg-melegiti és gyulasztya a' torkát száraztya és szomjuhoztattya; abból pedig következik, hogy mentől többet iszik az ember, annál inkább szomjuhozik, a' torka hová tovább inkább száradván. 3. Mert az egyéb féle bűnösök, látván hogy ők halálnak fiai; minthogy az okosságtól meg nem foszlatnak, meg-szánhattyak, bánhattyak bűnő-

T R O M B I T A.

bűnöket, penitentiát (szivekben meg-
szúraltatv m) tarthatnak és egyéb szentsé-
gekkel élhetnek; de a' *Részeges* semmit
azokban nem cselekedhetik. 4. Mert a' *Frustra vto*
Részeges ember a' jó *intést-is*, melly a' *lé-ba sunt vē-*
leknek orvossága, tsak meg-*veti* és meg-*benxi aures.*
úállya. Jer. 2. v. 25. Annyit használ a' Cato.
Részegesnél a' jó intés, mint a' meg-*hólt*
ember fülében való éneklés. Es bizonyára, Sen.
ugyan meg-*is hólt* a' *Részeges* a' bűnben; Basilius.
tsak szintén az ő bűne él, ez okért kiált
nagyszóval (mint idvezítő Urunk a' meg- Jan. 11.
hólt és meg-szagosodott Lázárnak kiálta) 2. 43.
Isten ő néki: *Serkennyetek-fel részegesek.*
Joel. 1 v. 5. de *ők e' kiáltásra* nem *terken-*
nek-fel; holott nem tsak *alusz*nak; hanem
néminémű-képpen *el-temettetteknek-is*
lenni láttatnak. Innen *apposité* mondotta
a' *Poëta*: ama városról. *Somno vinoq₃ se-*
pultám. 5. *Magok-is* a' *Részegesek* azt
bizonyították; mivel *némellyek* közöttük
fogadgyák, hogy *soba*, avagy tsak *ideig*
bort nem *isznak*, azonban tsak *mig-is* meg
nem *álhattyák s' állják*; hanem *fogadálók-*
ban tsalárdkodnak. Mert ha szintén *po-*
hárokból, polaszkokból, korsókból. s' a' r.
bort nem *isznak-is*, fogadálokat hogy már
meg-akarván *tellyesíteni*; de a' *bort* a'
Tálban töltik, s' abból *kalínnal hörpölik*,
meltől-is szintén úgy *meg-bolondulnak*;
mint

H A N G O S

mint a' Pohárból, és más egyéb ivó edény-
 bül ivott bortól, s' ezzel ôk fogadásokat,
 azt mondgyák, fel nem bontyák; mert
 az nem ital; hanem étel. Ah ezer csalárd-
 sagoknak mesterének álnok hitegetése, és
 meg-bolondító maszlagja! Avagy; ha
 szintén nyers bort tellyeliséggel nem ilz-
 nak-
 is; de Egett borral és Tatár lörével min-
 den nap dorbézolnak; részegeskednek. Méltán
 hasonlitatik annakokáért a' Részeges-
kedés az Aspisnak gyógyulhatatlan mérgé
hez; mert az egyéb kígyóknak mérgéből kí-
 gyógyúl az ember; de abból nem így. e-
 gyéb bűnökből könnyebben ki-térhet az
 ember; de a' Részegeskedéstől Senki meg
 nem gyógyúlhat. A' honnan Agoston D.
 méltán hasonlittya a' Részegeskedést a' po-
kolnak kútyához, mellybül senkinek kijö-
velete felöl reménség nem lehet. Ember!
 Jer mennyünk-bé az Istennek Sántuariu-
mában az Asáffal; 's nezzük-meg a' meg-
 tért külömb-bülömb-fele bűnösöknek
 példájokat. Találunk majd midden-féle
czégéres vétkekből Istenhez meg-tértettek;
 mert ugyan-is (hogy itt sokat ne számlál-
 lyak) ki volt Manasses? Artatlan vért-
ontó, bálvánt-imádo, ördögösök és varás-
lók után járó. 2 Kir. 21. v. 16. 2 Chron.
 33. v 2 ki volt Dávid? Házasság-törő
 és gyilkos. 2 Sam. 11. v. 4. 15. Solt. 51.

T R O M B I T A.

V. 2-16. Ki volt Saulus vagy Paulus? Isten - káromló, háborgató és bosszontó. 1. Tim. 1. v 13. Phil. 3. v. 6. Ki volt Zachaus? Patvarkodással másokat nyomorgató. Luk. 19 v 8. Kik voltak amazok kik az ökönyveket elől-hozván mindenek láttára meg-égetik vala? Ördögösök (tudom hogy a' börtüben tágassab jegyzésű szöveg, perierga, vagyon) I sel. 19. v. 19. De mind ezek meg-tértenek. De az egész Sz. Irásban csak egygyet--is (hogy tudgyam) nem találhatsz, ki a' Réfzegek kedéből valaha ki-tért volna. Noét és Lótot gondolnád: Ők nem voltak Réfzegek; hanem csak Réfzegek. Lald oda-fel. Igazán mondd annak-okáért; hogy a' Réfzegek kedelt; avagy (a' mint te nevezed) a' jó emberekkel való nyájaskodást, nehezen avagy ugyan nem-u hagyhatod immár-el. Félő azért; hogy úgy tselekedgyék Isten veled, a' miképpen Jeremiás által fenyegeti a' Babyloniaiakat. Jer. 51. v. 39. lásd meg. Es talám az vagyon csak hátra; hogy lelked Daykának is azt mondgya, a' te eléggé soha meg nem siratható veszedelmedre: Hadgy békét néki Hósea, ne bajolly velle. Hos. 4. v. 17.

XVIII. Hántorgattyák ezt-is; még pedig majd leg-inkább és leg-gyskrabban: Lám a' Papók-u meg-iszák a' felől a' bort, s' meg

H A N G O S.

s' meg-is részegednek. *Nekem-is szabad hát inni s' meg-is részegedni?* Fel. Megvallom; hogy ez igen nagy és *palmare argumentumjok* a' *Részegeseknek*, sokszor is lobbantották szemem közzé, midőn barczolnék a' *fene bestiákkal Ephesusban*. De hallod-e' te nagy-ihato s' dorbező! Tölled elől-járóban azt kérdem: *Kitso-dák azok a' Papok, kiket életednek régulájaúl vájasztottál s' töttel?* Mert edgyetlen-egy az *Uj Testamentomi Pap*; tudn. a' *Christus*, mint nyilván meg-bizonyosodik. Sid. 7. v. 22. 24. az hol az *Uj Testamentomi Papot*, a' *Christust*, ezzel különbözteti az Apostol meg az *O Testamentomiaktól*; hogy azok *sokan voltak*; de az *Uj Testamentomi tsak egy mind örökke*, melly a' *Christus*: mert ugyan is a' *Papi tiszté tsak szintén az ô Testamentomhoz tartozó Ceremoniás és ábrázoló hivatal vala*, a' *külső áldozat tételre*; mint im az Apostol állattya: *Minden Fő-Pap az áldozatoknak fel-vitetésekre rendeltetik*, úgy-mond. Mellyek a' *Christus áldozattában meg-szűnven*, a' *külső áldozó Papoknak-is*; úgy-mint a' *Christus Papságát árnyékozoknak*, meg-kellett szűnniek.

Sid. 8.

§. 3.

Vagynak ugyan az *Uj Testamantomban is Papok*; de *Lelki Papok*, a' kik nem *külső, ha-*

T R O M B I T A.

ső, hanem *belső* áldozatokat téznek. Ez
 ilyen *Papok* felől szólta Sz. János. Jel. 1.
 v. 6. Ez ilyenekről szólának ama' 24.
 vének-is. c. 5. 10. Nézték az Istennek
 amaz *igéretire*, melly vagyon. Ki-jöv.
 19. v. 6. melly mi légyen, ám meg ma-
 gyarazza a' Szent Péter. 1. epist. 2. v. 5.
 Alább-is v. 9. illik meg-látnod. *Mind*
Pap te tehát immár, *valaki lelki módon*
áldozik, könyörög, Istent dicsíri, az ő *je*
voltát hála-adással hirdeti, alamisnálko-
dik, és az ő testét; mint-egy áldozatra
 rendeltetett állatot, az *Istennek szenteli*.
 Rom. 12. v. 1. *mind Pap*, mondom, akar
Tanító s' akar tanítvány: akar *férjfi s' akar*
aszonyi nem légyen, valaki ezeket tsele-
 kelzi. Lásse' *lelki áldozatokról*. Solt. 50.
 v. 14. 25. és 51. v. 19. és 141. v. 2. Jel.
 5. v. 8. és 8. v. 3. Sid. 13. v. 15. 16. Il-
 lyen *lelki módon* áldozó *Papok*, az *Új Te-*
stamentomi Egyházi szolgák-is, s' nem
külső és tulajdon-képpen való Papok Im-
 már, te *lurco*, a' te undok *tobzódásodban*
 és *Részegeskedésében*, nem veheted pél-
 dájul az *Új Testamentomi tulajdonképpen*
való Papot, a' *Christust*; (hanem-ha azon
 lélektől *vileltetvén* mondanád őtet *ojo-*
poros-nek, a' mellytől az ő régalmazói
vileltetnek vala. *Matth. 11. v. 19*) mert *Soli Filio*
 ő *bűn-nélkül fogantatott, bűn-nélkül szü-* *Dei serva-*
letett,

H A N G O S

batur sine delicto manere:
 Tertul.

letett, bűn-nélkül élt, büntelen holt-meg-
 is, úgy hogy nem csak a' tselekedett; de
 még az eredett bűntől-is, üress és tisztá
 volt, bűnt nem ismért. 2. Cor. 5. v. 21.
 annál inkább nem tőtt; sőt még szájában-
 is semmi álnokság nem találtatott. 1. Pet.
 2. v. 22. Szent, minden gonosztól elvált,
 macula-nélkül való, ártatlan, vétetlen.
 Sid. 7. v. 26. úgy-hogy ellenségi közzül
 (noha eléggé vóltak rajta) csak egy-is a'
 bűnről őtet meg nem fedheté. Jan. 8. v. 46.
 A' lelki Papokat sem vehed abban pél-
 dájúl: nem azokat, kik immár a' tzelet
 el-érték; mertők bé-menvén az ő nyugo-
 dalmokban, meg-nyugodtak az ő tseleke-
 detektől. Sid. 4. v. 10. és az Istennek szé-
 ki előtt ártatlanok. Jel. 14. v. 5. Eph. 5.
 v. 27. azokat sem, kik még a' tzelet in-
 nét futnak és tusakodnak; holott azok-is
 az ő testeiket nyomorgatják, és úgy-mint
 öklözik, rongállják, és szolgálat alá haj-
 tyák. 1. Cor. 9. v. 27. s' meg-feszítik
 mindennemő gonosz kívánságival edgyütt.
 Gal. 5. v. 24. Hol vagynak hát a' Pa-
 pok, kik néked a' Részegeskedésben gonosz
 példájokkal patrocínálnak? Az Egy-házi-
 szolgálókat érted, jól tudom a' Papokon,
 s' azokat nevezed illy nével; de mi nem
 vagyunk Papok; tudn. Külső és tulajdon-
 képpen való; hanem igazán és tulajdon-
 képpen

T R O M B I T A.

képpen mi Pásztorok vagyunk, lelki Pásztudn. mert az Urnak nyáját és juhait, az Ekklesiát, és annak igaz élő tagjait legeltetjük az Istennek üdvességes igéjével. Mert minékünk-is mondatot a' Christus-tól az sz. Péterrel: Legeltessétek az én juhaimat. Jan. 21. v. 16. a' sz. Paáltól az Efesus-béli lelki őrállokkal: Vigyázzatok a' nyájra s. a. t. Tsel. 20. v. 28. s' a' sz. Pétertől: Legeltessétek az Urnak nyáját. s' a. t. 1. Pet. 5. v. 3. De azért a' Prédikátori nevet-is örömet fel-vétzük; mert az a' mi isztünk; hogy prédikállyunk, Christus Urunknak ama' parantsolatya szerint: Prédikállyatok az Evangelioron. Mark. 16. v. 15. az Apostolok-is mind Prédikátorok voltak. Keresztelő sz. János. Matth. 3. v. 1. sőt ő maga Christus Urunk-is. Matth. 4. v. 17. Edgyez ezzel a' Törsön név, a' mellyet-is igazán viselünk; mert tanítunk, Christus Urunk parantsolatya szerint. Mark. 28. v. 19. Méltatlanul, és egyszer-s' mind eszedelmül-is kegyünk és akaratunk ellen ragasztották tehát reánk a' Papi nevet, (hanem-ha azt értük lelki áldozat sevirül, az Apostolok értelme szerint) melly, el-hiszem, onnan vött eredetet, az honnan a' Keresztés, Püspök, Vásárnap. s' a. t. nevek vöttek eredeteket; de mi ezt a' nevet azok-

H A N G O S

nak hadgyuk, kik gőgöskédnek, majmos-
 kodván és Sidórván, a' Papi nevezettel,
 mi meg-elégzünk a' Prédikátori, Tani-
 tói. s. a. t. nevezetekkel. A' mi immár
 Ellen vetélednek első ágát illeti; hogy tu-
 dn. a' Prédikátorok (avagy a' mint te a'
 bé-vött illetlen szokás szerint nevezed, a'
 Papok is meg-iszák a' bort, arra tsak ezt
 felelem; hogy a' bort meg-inni tsak, nem
 vétek. Lásd erre oda-fel a' III. Ellenvé-
 téstre tött választe. A' mi pedig a' másikat
 nézi; hogy tudn. meg-is részegednek. Oh
 bár hazudnának a' Részegessek ebben! Ed-
 gyet semmit inkább nem kívánnék, mint-
 hogy ez így ne vólna. Vajha énnék nem
 vólna helye a' Christus szolgálban, kik
 (de jure) éfoldnek savai, évilágnak vi-
 lágossági, és az Isten nyájának példái.
 Matth. 5. v. 13. 14. 1. Pet. 5. v. De (prob
 dolor!) a' mint-hogy a 12. Apostoloknak
 Collegiumában, benn vala az áruló és lopó
 Júdás-is így azoknak successorinak, a' tilz-
 ta tudományú és 12. életű Tanítóknak szá-
 mok között-is vagynak e' féle botránkoz-
 dor: quo tato életűek; holott lokan tévelgenek a'
 excidimus Részegségbenn. Esa. 28. v. 7. Láttjuk
 Episcopi ut minden napon az ő erköltsöket, tsak (cum
 ne umbram quidem adeo protestatione és köverve izóllok) lakás, has-
 moderata hizlalás, részegeskedés némellyeknek köz-
 virtutis in zülünk dolgok, a' mértékletes itallal meg
 nobis depre- nem

T R O M B I T A.

nem elégedvén; úgy bé-merülnek az ital-hendliceat-
 tan; hogy ugyan meg-döglönek, büdös-^{O parce no-}
 sülnek a' bortul (Non est meum dedeco-^{bis Christe}
 rare nostrum ordinem; sed nec vitiis no-^{Domine.}
 stris parcere meum est) Vagynak kik ma-in Tim. 3.
 gokat az ő undok tobrzódo és Részeges Hal-^{1. 2 &c.}
 gatóikhoz conformállják, azokkal edgyütt ^{Carvets ne}
 isznak, edgyütt vellek nyálaskodnak, kö-^{tales vetres}
 zösleg vellek toborzikolnak, mellyért-is a-^{in exemplū}
 zoktól igen szeretternek, ditsirtetnek-is: ^{vita propo-}
 Bejeles ember, úgy mondnak, tréfás em-
 ber, jó nyájias asztali ember. Nem kevé-
 ly. Nem komor; mint némellyek, a' kiket
 mint ha az ördög marta volna meg, mind-
 kor csak feddőznek, az embereknek semmi
 világot nem engednek. Koma el nebotsás-
 suk hóltig ezt a' Papot; mert ha ezt el szá-
 lasztjuk, nem tudom bizony mikor talál-
 lyuk-fel; mert találunk ugyan Papot; de
 ilyen hozzánk valót nem minden bokorban
 találunk, s. a. t. O cecitatem! A' közön-^{Facilius est}
 séges nép, is annak-okáért töllök példát ^{n. imitari}
 vévén, azon hajóban, azon gonolzságnak ^{facientem;}
 tselekedetiben (mint a' pokolnak egy fer-^{quam obe-}
 döjében) ül; mert ugyan-is a' Község ^{dire jubenti.}
 arra hajol könnyebben, a' melyre láttya ^{Carm.}
 hogy a' Vezére megyen, mayma az ő Ve-^{Validior o-}
 zérének, és tselekedetit mindenben majom ^{peris; quam}
 módra ahoz alkalmasztattya. Afféle Ta-^{oris, vox.}
 nitók mondják (de vajha inkább még ^{Bern.}
 tsak ^{Serm. 54.}
 tsak ^{supra Cant.}

H A N G O S

Tales non csak módának-is) ugya; de nem tselekeszik.
Pastores sed Zengedő érczek és pengő Czimbalmok; sőt
de pastores merő bálványok. Szemek vagyon, és nem
sunt. látnak Lábok vagyon; de nem járnak.

Sz. ijokkal ugyan (talám) szólnak; de
 lábokkal az igazságnak után nem járnak
 Orrok vagyon; de az halálnak, és nem
 életnek illattyára. A' szavok ugyan já-

Ter. 27. köbb szava; de a' kezeik Esau kezei: az
 9. 22. az, szép és jó a' tanítások; de rút es go-

Sunt mon- nosz a' tselekedetek. Ez ilyenekről
stra, majorē mondgya Urünk: *Nehéz és el-bordozha-*
habentes li- *gram;* *quā-* *manum.* *at* *tan* *ter* *het* *k* *ő* *r* *nek* *egy* *be,* *és* *az* *okat* *ve-*
rik *az* *embereknek* *bátokra,* *vállookra;* *de*
ők *azokat* *ijokkal* *sem* *akarják* *illetni.*

Matth. 23. v. 4. Mert a' ki nem tselekeszik
 tanítása szerint, két terhel terheli Hal-
 gatóját; tudn. a' parantsolainak és az el-
 lenkező példának terhével. Sz. Pál-is
 feddi azt, a' ki mást tanít s' magát nem

Ego odi ho-tanította: tiltya a' lopást és paráznaságot,
mines igna- maga pedig lop és paráználkodik; tiltya a'
wa opera *Philosophia* Részegeskedést, maga-is pedig részeges-
sententia. kedik Rom. 2. v. 21. 22. 23. De még
Pacuvius. ama' természet világánál pislogó Cato-is

Benedocere; ama' természet világánál pislogó Cato-is
malevi- pirongattyá e' féleket, a' mikor így szól:
vere, nihil Turpe est Doctóri cum culpa redarguit ip-
aliud est quā sum, az az, Illetlen dolog, mikor ugyan
sua se voce azon vétek találtatik a' feddőben, a' miről
clamare. mást meg-fedd. Ezek bolond sók, ki-

Aug. mást meg-fedd. Ezek bolond sók, ki-
 vultit-

T R O M B I T A.

vettetnek és meg-tapodiatnak. Matth. 5.
v. 13. Nyilván e' féleknek fogja mon-
dania az Ur. Luk. 19. v. 22. mert. 12.
v. 47.

Halládé azért ember! Tudod hiszem
amaz közönséges belzédet: *Vétkes példá-
ról nem kell himet varrani.* Fogadd-meg
te ez iránt-is az Ur Christusnak intését: *Non vita
Pastorū ma-
lorum; sed
Móses székiben ülnek, úgy mond, az Irtást tudók és a' Phariseusok* *Mindeneket
verba attē-
denda.
Chrys. ad
meg-tartsátok, meg-tartsátok, és a' tse-
y. 17. c 13.
lekedgyetek; de az ö tselekedetek szerint ne
epist. ad
tselekedgyetek; mért ők mondgyak; de nem
Hebr.
tselekesztek.* Matth. 23. v. 2. 3. az holott
Idvezitők arra tanit bennünket; hogy *Confer.
Helvet. c. 2.
balgatnunk kell a' fesslet életű tanitókát-is, ha
p. mihi. 20.
az Isten igéjéből bennünket tanitnak; de
21.
az ö életeket nem kell követnünk.* Ugyan-
*Si aliter vi-
is, vajki fok gonosz életű érköltstelen Papok* *vam quāto
doceo, va
jól tanítanak; tsak hogy hasonlók a' Me-
mihi, quā
dicusokhoz, az orvos Doktorokhoz, a' kik
ore meo iam
mátoknak jó diatát prescribálnak, s' ma
sum damna-
tus.
gok pedig nem követik és nem tartják-meg; Calvinde
mindazonáltal a' betegeknek meg-kell sza-
vitand. Su-
vokat fogadniok. Hasonlók ezek azok-
per sūt. p.
hoz, a' kik mások előtt lámpás bordingnak,
mih. 621.
s' magok setétségben járnak. Hasonlók a'
Mercurius statujához, mutató oslopához,
a' melly másoknak útát mutat ő pedig*

Sohová se megyen. Ollanok, mint a' Nő

Qui bene dobárkájának éppitői, a' kik másoknak csiná-
 cet & mal-lának bárkát, s' magok ki-rekedének be-
 vivit, is au-
 aiores suos
 servat, & másokat vezetvén a' menyországban, ōk
 animam su-
 am perdit.

Stres.

azok. Matth. 7. v. 22. 23. Avagy pedig
 azon történik rajtok, a' mi Biléámon; a'
 ki igazán profétála ugyan az Izraélnek a'
 pogány nemzetsegeken való győzedelme, az
 igértetett Chanaán földére való bé-menetele;
 s' a' Szabadító Messiásnak abból való szár-
 mazása és annak országglása felől. Szám. 24.
 v. v. 7. 8. 9. 17. 18. 19. de ō edgyiknek-
 is lemmi hasznát nem vévé; mert hamisság-
 nak cselekedője vala. Jos. 13. v. 22. Igy lok
 gonosz életű Tanitók igazat tanítanak az Isten
 igéjéből (mivel úgy hajtogattya Isten a' go-
 nosz embernek-is nyelvét; hogy tsak azt
 szóllya a' mit az Isten akar; mint erre vilá-
 gos példa ugyan Biléám. Szám. 23. &c.
 Deut. 23. v. 5.) és mások üdvözülnek az ő
 beszédek által; ha szintén ōk-elkárhoznak-
 is. Vedd-el hát te-is a' jót a' Tanitótól, 's
 ha feslett életű, ne kövesd őtet abban. Ō
 magáról számot ad, te viselly gondot ma-
 gadról. A' kívül meg-bomlott kútból-is
 szép tiszta vizet merühet az ember: így
 meg-lehet az; hogy a' Tanító tiszátalan
 és

Gal. 6.
 v. 5.

T R O M B I T A.

és gansz életül legyen; de azért a' tanítá-
sa ugyan igaz és meg-tartásra méltó.

XIX. Takargattyák az ő poklofságo-
kat im ilyen burokkal-is: *Hát, úgy mond-
nak, hanem innánk, el sem fogyna úgy a'
bor?* Fel. Ostoba? Ha ez nem gyermeki
góbétkodás, semmi nem az. Bezzeg hogy
ha a' bort csak úgyá egy, általlýába senki nem
inná, mint a' *Manichæusok* tseketznek, kik
a' bort, s' azzal való élet utállýák, velvén
azt a' sötétség Fejedelmének epéjének lenni.
Igaz hogy úgy a' bor el nem fogyna; de az
Ur Isten a' bor-italtól az embert el-nem til-
tya; holott az ő Feleségének jó teremtet-
állattya, mint a' mellyel embernek el-olta-
rik szomjusága, a' melly jóllehet vízzel-is
még-lehetne; de nem őlly alkalmatossan;
mert a' bor a' szomjuságot el-óltván
az embert meg-erőssíti, spiritusokat szerez,
mellyekkel a' természet igen meg-újítatik.
Az után, mind a' gyomornak, s' mind pe-
pedig egyéb facultásoknak (mellyek az em-
ber életének szolgálnak) hidegségét és e-
rőtleniséget meg-orvosollya. 1 Tim. 5. v.
23. Külső-képpen-is a' *sebekre* néha nem
haszontalanól tétetik. Luk. 10 v. 34. An-
felette *vidámit*-is a' bor, és fokot használ
a' szívnek szomorúságának és bánattyának
el-űzésére. Péld. 31. v. 6. és Solt. 104. v.

*Non est quic-
quam aliud
vino modice
sumpt. uti-
tus. Plinius.*

15. Ha kivél azért Isten azt a' külső jót-
közli;

- Peld. 3. közli; hogy *mustal az ő sajtojának valói*
 y. 10. *büvölködgyenek, az, az ő természeti erő-*
telenségének könnyebbitésére és táplálására,
- Deut. 32. *a' szőlőnek tiszta véreét Izabadoson ihattya,*
 y. 14. *és a' borral, hogy éllyen, szabadolsan él-*
het, úgy mindazonáltal hogy másoktól is
 Peld. 3. *meg-emlekezék, és ne csak maga éllyen*
 y. 9. *azzal; hanem abból a' zehovát-is tisztelje,*
 Neh. 8. *és a' szükölködő szomjuzókat legéilye.*
 y. 10. Némelly részét pedig igaz árron el-adhat-
 12. *tya, és azt eledelére öltöztire, és egyéb*
szükségére fordithattya. Ha kinek pedig
olly földön vagyon lakása; hogy az ő
 Ter. 49. *Szamarát a' Szülő-tőhöz nem kötheti, s'*
 y. 11. *ruháit a' borban nem moshattya, az ama-*
zoktól, a' mennyit az ő természeti erőte-
lenségének orvoslására, és az emberi szük-
ségnek könnyebbitésre elégségesnek lenni
itél, szerezhet, és abból másokat-is legit-
het. Így ofztán a' bor (ha olyan hamar
nem-is, mint a' Rézgegeskedéssel) el-fogy
és Isten áldásából el-kél; ha a' Várasoknac,
Faluknak útzái annyi Rézgegesekkel (mint
szokott lenni) nem bővölködéndenek-is.

XX. Látván immár a' *Bachus* istennek
 szolgálai; hogy *ingadozó wadszálakkal, és*
hajlandó káka buczkokkal támogatják ek-
kédiglen ez ő undokságokat, nagyobb sem-
telenségre és vakmerőségre fakadnak-ki, 's
 a' Sz. Írásban szólló Sz. Lélek Istent akar-
 ják

T R O M B I T A.

ják Részegeskedéseknek párt-tartóivá ten-
 n i. Ez párt alá fogják aakokéért elsőben-
 és veszett fejeket: *Joseph*, és az ő bátyjai-
 és meg-részegedtenek. Ter. 43. v. 34. A-
 zért nekem-is szabad meg-részegedni? Fel.
 A' mi az első ág is illeti: A' kút-főben lé-
 vő szóv *Schachar*, mind jó s' mind gonosz
 részre vétetik az irásban. Gonosz részre
 vétetik. Ter. 9. v. 21. az hol a' mondatik;
 hogy *iván Noé* abból a' borból, meg-része-
 gedék, azon *Sidó* igével. Jó részre véte-
 tik. Hag. 1. v. 6. *Esztok és nem elégesz-*
tek-meg, isztok és nem részegedtek-meg,
 (itt-is ugyan azon igével) Holott im hal-
 lod, hogy a' Részegséget úgy térszi ellené-
 ben az itálnak, mint a' meg-elégedést az
 ételnek. A' meg-elégedés pedig nem vétek,
 azért az a' Részegség sem az, mellyről ott
 vagyon szóv, mint a' melly-is nem egyéb;
 hanem tsak meg-elégedés; tudni. az itallal
 való meg-elégedés, midőn ember a' meg-
 elégedésig, a' mennyit a' természet kíván,
 iszik, s' izomjúságát el-óltya. Illyen jó
 értelemben vétetik az a' szóv az első-hozott.
 Ter. 43. v. 35. is. Nem értetik hát ott a'
 meg-részegedés, s' ama' borból való bubo-
rékolás; mintha *Joseph* és az ő bátyjai zab-
lódásig ittanak vólna: koránt sem; hanem
 értetik az a' vidámság, melly a' bornak
közép italából származik, és a' melly jozan-
sággal

sággal meg-mértékeltetik, s' a' módot fe-
lül nem haladgya; mert a' bornak tulajdon-
sága az ember szívét meg-vidámitani. Bir.
9. v. 13. Solt. 104. v. 15. Péld. 31. v. 6.
Ertetik a' meg-elégedés. Jól fordította a'
túdós Junius; az ott lévő Sidó igét; *affa-*
rim biberunt. Ott azért a' Részegeseknek
semmi mentségre való nints, kik a' bort el-
nyelik, és el-nyelettetnek a' bortól, meg-
átkoztatnak az Istenül, a' Sz. Angyalok-
tól meg-útáltatnak, az emberektől meg-ne-
vettetnek a' jószágoktól meg-fosztatnak, az
ördögöktől háborgattatnak. Es kik a' ter-
mészetet meg-háborították, a' kegyelmet el-
vesztik, a' dicsőséget el-éjtik, az örökké-
való kárhozártban mennek. Ambros.

XXI. Górditik elől az Isten Lelkének
ama' nevezetes szavait: *Az Isten borral*
meg-vidámittya az ember szívét. Avagy,
a' mint a' Rhythmusok Izerint énekellet-
nek: *Vigasságra bort adsz az embernek*.
Solt. 140. v. 15. *Nem kárhozártos hát a'*
Részegség? Fel. Bezzeg é drága igék-
kel szoktak majd leg-inkább Részegségek-
nek idején ez has istenü Epicureusok ebu-
tálni, ezeket szokták fertelmes s' kör-
nyúl-metéletlen ajakokra fel-venni s' kin-
tornálni: De lásd erre a' választ oda fel
a' II. Kérdés alatt, s' másutt-is. An-
nak fellette, meg-felel néked Syrách amaz
a' po-

T R O M B I T A.

a-pocryphus s' emberi lélek által iratott könyvben, a' mikor így ízól: Ugy-mint élet embereknek a' bor, ha azt mértékletesen ijándgyák. Mitsoda élete az embernek a' ki bor-nélkül vagyon? Mert ez vi-
 gaságokra teremtetett az embereknek, nem részegségekre. Szívnek vidámságát és élet-
 ménék örömet szerzi az; ha alkalmas időben iszja az ember, és a' mennyi csak elég. Sir. 31. v. 30. 31. 32. Ugyan-
 is a' jó Isten, mivel tudta, hogy az ember sok munkával s' fáradsággal, búval és bánattal vízzi-véghez életét, ingyen való jó-vóltából; hogy sok szorongatásinkban el-ne-csüggedgyünk, terhes munkáinkban el-ne fogyatkozzunk, élestö italt adott minékünk, mellyel enyhitenek szomorúságinkat, és éllesztenék bádgyatt tagainkat, mint valami élet fájának gyümölcsevel: de azért azt-is mondotta; hogy meg ne részegedgyetek a' bortól. Eph. 5. v. 18. mert a' ki részegeskedélré azzal vissza-él, Isten országának örökségét nem birhattya. 1. Cor. 6. v. 10.

Datum est
 vinum ad
 letitiam, nō
 ad turpitudinē nostrā.
 Chrys
 hom. 58.
 Matth.

XXII. Hozzák elől Salamonnak ama' szavait: No egyed vigassággal a' te kenyeredet; és igyad vidámsággal a' te borodat. Pred. 9. v. 9. alias 7. Nem vetek hát Részeskedni; mert ez helyen reá szabadt Salamon. Fel, Halládé! ott Salamon nem
 a' ma-

H A N G O S

a' maga értelme szerint: hanem amaz Epicureus s' testi embereknek elméjéből, izóll, kik a' főv boldogságot a' gyönyörűségekben, ételben, italban, vendégeskedésben, helyhezetik, és basognak, mint egy isteneknek úgy keresik kedvét. *Mimesis*. Így c. 2. v. 25. Illyenekről láts. Esa. 22. v. 13. Luk. 12. v. 19 és 17. v. 27. 28. Matth. 24. v. 38. Ez illyen Epicurus nyájja s' tsordája közzől való vala amaz atheus, kinek Epitaphiumjára im ez vala irva:

Mortuus est, quasi victurus post funera non sit.

Sic vixit, tanquam non moriturus erat.

Illyen vala ezeknek ag-eb apjak-is a' Sárdanapálus, ki még éltében meg-hagyta vala, hogy hólta után az ő kepersőjára im e' baromi versek irattassanak:

Cum te mortalem noris: presentibus exple.

Delitiis animum. Post mortem nulla voluptas.

*Nam q₂ ego sum pulvis: qui nuper tanta teo-
nebam.*

*Hac habeo qua edis (sub & bibi) quaeq₂
ex saturata libido*

*Hausis: & illa manent sancta & praeclara
relicta.*

*Hoc sapiens vita mortalibus est documen-
tum.*

T R O M B I T A.

Mit mondanának ezeknél külömbet ama' *risztálatlan Disznok és Ebek*; ha emberiszóv adatnék nékik? Errül mondatott olztán: *Non homo; sed porcus Sardanapulus erat.*

X X I I I. Keresnek még-szokott fertelmeknek gyámolítására istápot, a' Christusnak ama' gyönyörüléges 's örömmel tellyes serkengető szavaiban: *Igyatok és részegedgyetek - meg Szerelmesim.* Enek. 4. v. 17. aliá, 5. v. 1. *Lám* (ebbül így oktalanzkodnak) *ugyan serkengeti az őveit a' Iesus Christus ez helyen, hogy részegedgyenek meg. Jó 's szabados dolog hát meg-részegedni? Mert igen jó a' Iesus Christusnak szavát fogadni? Fel. Igen-is drága dolog az Ur Christusnak szavát fogadni; mert azzal mutattya-meg ember önnön magát az ő juhai között valónak lenni: Az énjuhaim, mond Urunk, az én szavamot halgattják. Ján. 20. v. 27. Mi immár az ő szava? Meg-öltalmazzatok, úgy mond magatokat; hogy vanikor meg-ne nehezegyenek a' ti szíveitek Rézségységnek miatta. Luk. 21. v 34. Halod! Fogad-meg hát ezt. A' mi pedig a' Christusnak előbb elől-hozatott szavait nézi: Ott a' meg-részegedésén, metaphoricos értetik, ama' mennyei örömmel való meg-elégítetések az idvezült szenteknek a' kísé-*

H A N G O S

a' ditsőffégnék országában. Esa. 25. v 6. és 67. v 13. hogy a' miképpen a' mértékletes és tisztességes vendégségben, az hivatalos vendégek az asztalt körül-ülük, és az elől tétetett eledelokkal hálá-adással élnek, a' bort szép áldással, és egymásnak való lok jó kiválágokkal köszöngetik, s' illogatják I. Sā. 9. v. 13. Tsel. 2. v. 46. 47. Joël 2. v. 26. azonképpen az Istennek országában is, a' nagy Királynak menyeközös házában, az öröktül-fogva választatott, és bizonyos időben az Evangeliom által elbivattatott, s' meg-ditsőttetett szentek, az Isten és a' Jésus Christus asztala körül, az Abrahámmal, Isaákkal, Jákóbbal, mint a' fiak az ő atyáikkal, ülvén, annak lelki eledelével, az halhatatlansággal, a' vég-nélkül való ditsőfféggel, az ő sz. színeinek nézettetésével. Solt. 17. v. 15. örvendezve. 16. v. 11. élnek, és ottan ottan fel-vendülvén, szép hálá-adásokat, és ditsireteket énekelnek, és mondanak: Szent, szent, szent, a' Seregeknek Ura Istene, tellyes az egész menny föld az ő ditsőffégével. Melto a' Bárány a' ki meg-ölelt; hogy el-vegye az hatalmat, a' gazdagságot, a' bőségséget, az erősséget, a' ditsőfféget, és az áldást. Jel 4. v. 8. és 5. v. 12. Igy éldégetnek, eddegélnék, és iddogálnak a' meg-ditsőlt szentek

id-Logat
jék 02

T R O M B I T A.

tek a' Sz. Atyákkal, és Angyalokkal, a' mennyei ditsőségnék *ambrosiájából*, és *nectarából*, az Istennek országában; mint Christus Urunk jelenti. Matth. 8. v. 11. és 26. v. 29. Luk. 22. v. 30. ezen hasonlatossággal. Ezen hasonlatosság, és lelki értelem Izerint, mondhatnak-isennie, az életnek fájának gyümölcseből, amaz földi Paraditsomi élet fájához irányzó hasonlatosság Izerint való szóllásként, és *innia az életnek két fejének vizéből* hasonló szóllás Izerint. Jel. 2. v. 7. és 21. v. 6. és 22. v. 1. 2. és &c. Ezen mennyei ditsőséges boldogság, és örök élet-béli állapot, más hasonlatossággal *Bárány menyegzőjének*-is mondatik; avagy *Bárány menyegzőjében való lakozásnak*. Jel. 19. v. 8. 9.

XXIV. Mózgattyák ama' *Jérémiás*nál való helyet-is. c 22. v 15. az holott Isten *Joákimot* az éppitelben való *luxusért* fedvén 's dorgálván, azt mondgya neki. *A' te atyád (Jósias) avagy nem ött és ivottéd* Ihon itt, mondnak, Isten az *ételt, italt*; avagy az *evést, ivást* nem hogy *kárhoztatná*; de sőt inkább azért *Jósiást kommen-dállya*. Miért kell tehát némelly *kedvetlens' maga-únt Papoknak* valakit azért *kárhoztatni* hogy *észik és iszik*? Fel. Semmivel nem *töld ez-is* inkább mellettek, és nem *segíti ügyöket*, mint a' többi; mert

H A N G O S.

az évésnek és ivásnak igéjével, a' józan és mértékletes élet kommandáltak ott Jósiasban, s' nem pedig a' tobzódás és Részeskedés a' mellyektől ő üres vólt. Igy mondgya az Apostol-is. 1. Cor. 9. v. 4. Mivel azért Joachim basilicát, nagy pompás s' fényes Vatsoráló házakat épít vala. v. 13. 14. feddi Isten őtet: a' te atyád, úgy mond, nem öste és ijutté? az az, lám elég alkalmáson és vidámon élt ő; ha színtén olyan fényes s' nagyságos házban nem lakott-u. Te-u annak-okaért, mint-ha mondaná, alkalmáson és vidámon élhetnél ez ilyen háznélkül-u. Brachilogia. Igy szoktak mi közöttünk-is, amaz kunyokban s' allyos házakban lokozó szegény emberek szóllania: Ebben-u meg-ehetnem, ihatnám én, mint mások a' ezifra palotában. Ha azért az Isten áldásával te is, mint Jósias, józanon, mértékletesen, és szentül élnél; s' ha úgy mint ő ennél, innál, sem Isten ő maga; sem az ő külső szolgái tégedet-is, mint Josiást, nem károhoztatnának s' dorgálnának. De te nem úgy észel, iszol; hanem áldosz a' béled Istennek inkább; hogy nem mint a' Babyloniaiak a' Bélisstennek; a' miképpen amaz bolond. Luk. 12. v. 19.

XXV. Szapelkednek még-is s' igen iparkodnak; hogy ez ő szerelmes Delilájokat

T R O M B I T A.

kát óltalmazhalsák, és nállok meg-ma-
 raszthalsák, mondnak azért: A' Prófétá-
 sa. Jer. 23. v. 9. sőt önnön maga az Ur
 Isten. Solt. 78. v. 65. hasonlittya magát
 a' Részeghez. Szabados tehát a' Részeg-
 geskedés? Mert másként, sem a' Próféta,
 annál inkább Isten ő maga, nem hasonli-
 taná magát ahoz, a' mi gonosz és nem jó?
 Fel. I. Az itilő Biró Ur Iésus Christus,
 az ő utolsó itiletre való el-jövetelében, ha-
 sonlittya magát a' lopóhoz. Jel. 16. v. 15.
 Szabados tehát a' lopás? Tetsziké? Ha a-
 ma tetszik, ennek-is tetznie kell: mert
 mind egy ünö fia a' két röt. Bezzeg képte-
 len elme, a' melly ilyen képtelen és oktalan
 következést ellik! Tanöld és tartsd-meg
 annak-okáért; hogy nem mindgyárt jo-
 valtattik az, az honnét az hasonlatosság vé-
 tetik. Lásd. Matth. 11. v. 16. 17. Luk.
 16. v. 8. & 18. v. 2. seqq. Meg-tartás-
 ra méltó Agoston-D-nak im-ez hasznos
 regulája: *Non, undecunq, datur similitu-
 do a' Scriptura, laudabitur ipsa res; sed
 tantum similitudo inde trahitur.* Ad Psal.
 58. v. 5. 6. illik meg-látnod ez helyet-is.

II. A' mi immár az elől-vetett locusokat
 illeti: A' Próféta Részeghez hasonlittya
 magát ezért: Mert a' miképpen a' Részeg
 nem tudja mit mivel, mit tselekeszik.
 Ter. 19. v. 33. 35. ezenképpen az ő nagy

H A N G O S

buzgóságában, Istenének és az Ő sz. befze-
 dének meg-útáltatásáért s' meg-vetteteté-
 seért való *bánattyában*, *búsulásában*, nem
 tudgya vala, mit tselekedgyek. A' sz.
Ur Isten pedig hasonlittatik az *erősbőz*, ki
 a' *bortól* kiált; hogy minket tanítson, mi-
 nemű nagy *buzgással* és *bátorsággal* támad-
 ki Ő Felségé az *hitetlenek* ellen; nevezet
 szerint pedig, az Ő *házájának* ellenségi ellen;
 hogy Őket el-vezesse; a' miképpen tudu.
 az *erős férjfiu* a' *bortól* neki *melegedvén*,
nagy kiáltással, *rikóltással*, és *bátorsággal*
megyen az ellenségre; hogy azt el-széllesze
 s' *vezesse*. Lásd. Esa. 42. v. 13. 14. A'
 miképpen annak-okáért Sz. Lukácsnál,
 amaz *hamis Oeconomusban* a' *Christus* ge-
 nuust, az az, a' *gondviselést* avagy *szorgal-*
matoságot, s' nem a' *speciést*, az az, ma-
 gát a' *lopást*, ditsiri: úgy itt-is a' *genust* no-
 tállyá, az az, a' *szivnek bátorságát*, és
ferénységét az *ellenségre* való *menetelben*,
 és a' *veszedelmeknek meg-útálásában*, a'
 minemű szokott lenni azokban, kik a'
bortól neki *melegednek*: s' nem a' *tobzódást*
magát, vagy a' *dorbézülésben* való *szokást*
 a' *mellyre néztenek az LXX. Görük bölte-*
sek, midőn így fordították: *bos kekrajpá-*
likos ek oinu. Vétkelesen.

XXVI. A' Részegeskedésnek pátronusi
 vékonyittyák annak vétkes voltát a' Chri-
 stus

T R O M B I T A.

stusnak ama' mondásával, *Nem a' mi bé* Matth. 19.
mégyen a' szájban, fertőzeti-meg az embert 7. 11.
hanē a' mi ki-jő a' szájból, a' fertőzeti-meg
az embert. A' mi az embernek száján bé-
 mégyen, nem vétek az; mert nem fertőz-
 teti-meg az embert. A' Részegség az em- Bellarmi-
 ber száján mégyen-bé. Azért a' Részeg-nus. lib. 3.
 ség nem vétek? Fel. Ez nem okoskodás; c. 8. de bon.
 hauem tsak *merő gyermeki ostobálkodás.* op.
 Mert nem a' Részegség, hanem az *ital mé-*
gyen bé, annak-utánna az *italból jöv inkább*
ki-embernek szájából a' Részegség. A'
bor ital, mint szintén a' *víz ital*, a' menyi-
 ben *ital*, és embernek száján bé *mégyen*,
 nem *bűn*; hanem az *ital után* következő
mértéktelenség, az a' Részegség, és az i-
 tallal, való gonoszúl élés, az a' *vétekesség.*

XXVII. Ki-álnak még-is s' így felelnek:
Lám a' Cínai menyegzőben-is, az hol U-
 rünk-is jelen-volt, *meg-résfegedtenek.* Jan.
 2. v. 10. *Nem bűn hát a' Részegség*, e-
 egyébiránt Urunk jelen lételével azt nem
sohonszalta, meg nem *tisztelte* volna?
 Fel. 1. Hazudtsz társ; mert az irás azt nem
 mondgya; hogy a' Cínai menyegzőben
jelen lévő vendégek részegek lőttenek légyen,
 és nem-is mondgya, *ott mi lött légyen?*
 hanem *más 's egyéb lakodalmasoknak kö-*
zönségesb szokásokat adgya s' jelenti-ki
Nyisd-fel tsak a' csipást, 's a' *teztust job-*
 ban

ban nézd-meg. 2. Nem mindgyárt *joval-*
ratik az, mint ha *jo* lőtt volna, a' mi a' Sz-
 irásban *valakirül mondatotnak* lenni jelen-
 tetik. Azért, *dato*, bár szintén azok ré-
 szegék lőttenek volna is, melly nem igaz;
 mint meg-móndok, még sem következ-
 nék; hogy a' *Részegeskedés szabados* és jó
 volna. A' *bövíben* lévő igé, *methüein* nem
borban buborékolást, a' melly közönséges-
 sen *Részegségnek* mondatik, s' kárhozza-
 tik; hanem *meg-elégedést*, *vidám ságot*,
 és *módogyával való vigasságot* jegyez, úgy-
 hogy értelmé é legyen: *hotan methüßhosi,*
postquam affatim biberint; minek-utánna
bövíen az az, *elégségest* ittanak volna. He-
 braismus. A' vagy, *sitim expleverint*;
 mint a' tudós *Béza in ann. Maj.* fordittyá.
 Nem is ok-nélkül; mert ugyan-is a' *Si-*
dóknál im ez szóv: *Schachar*, melly meg-
 felel ez Görög szóvnak *methüein*, nem
 mindenkor *gonosz részre* vétetik. Lásd
 oda-fel a' XX. *Ellenv tótt válasz.*

Ki-fogás. Ki-kapnak itt ez hasokat
 hizlaló *bor-sákok*, s' ezt görditik *instán-*
tiájul előnkbé, ha hinni való; hogy *Id-*
vezitönk abban a' *menyégzöben* e' végre a-
 jándékozott legyen olly *bövíen*, tudn. 6. ve-
 der bort; hogy a' *kik* a' bornak nem léte
 miatt (v. 3.) *meg-szomorodtak* vala, a'
 a' *bövebb* itallal *meg-újítatának*, s' tovább

T R O M B I T A.

mulatbatnának, dorbézolhatnának? De ez csak a' magok költságos agyoknak katalánában koholtatott *monda-monda*. Sőt inkább akarta ezzel Uránk azokat a' kegyes házasokat, kiktől hivattatott vala, *meg-szűkülésekben s' szorultságokban*, segíteni: és az ő mindenható Isteni erejének ki-nyilatkoztatásával (melly lőn azoknak a' veder vizeknek borra-változtatásokkal) mindeneket az *hitre* (melly minden jó tselekedeteknek *tenyésző anyja*) terkengetni.

XXVIII. Tsögetik Sz. Pálnak amaz szöveget: *Nintsene házatok az ételre és italra?* 1. Cor. II. v. 22. Lám, mondnak, Sz. Pál. a' Corinthus-bélieket rá szabadította; hogy egyenek, igyanak, részegeskedgyenek; csak hogy a' magok házoknál, a' mikor nékik azt mondgya: *Nintsene házatok az ételre és italra?* Mint-ha monddotta volna: *Vagyon házatok, az holott szabadossan ehettek, ihattok; fellyebb pedig. v. 18 21. azt mondá: Egyben gyűltek a' gyülekezésben, s' némelly Részeg: annak-okaért úgy látzik; hogy csak a' közönséges helyen lenni szokott Részegséget tilalmazza; a' magok házoknál pedig őket szabadon hadgya?* Fel. Nem segít semmit ez a' bizonyság az ő ügyök mellett. Távul legyen az a' gondolat keresztyén em-

beről; hogy sz. Pálnak ott járna és az vbl.
na elméje, ki a' *Részegeskedésnek* olly buz-
gó *persequentora*. Rom. 13. v. 13. 1. Cor.
6. v. 10. & alibi. Mit mondgyünk an-
nak-okáért az ellenünkben-vétett szovaira?
Jegyezd-meg: A' sz. Paál az *Ur Vatsorá-*
jával való vissza-élésben tok ki-vető dolgo-
kat tapasztalván meg a' Corinthus-béliek-
ben, őket érettek Apostoli *eszezséggel és*
szelidséggel meg-dorgállya, és nem *szere-*
rint négy iszonyú *abususokat* fedd-meg ben-
nek, kik között itt (hogy az irás ne ter-
jedgyen) ketteit említem tsak. *Edgyik*
illetlenség ez vala; hogy az *Ur Vatsorájá-*
ban a' *köz igazat*, avagy a' *középséget*, meg-
nem-tartják-vala; hanem az *általában*
egy-mással ellenkező dolgokban útköznek,
léledzenek vala; mert némelyek *úntig*
észnek, *isznak*, *zahállódnak*, és ugyan
meg-reszegednek vala: némelyek pedig a-
zok ellenében *éhen*, *szomjúbon* maradnak
vala: *Es im-ez éheznek* ugyan; *am az pedig*
Részeg, mond az Apostol. *Másik*; hogy
a' sz. helyet-is az ő *döslesekkel*, és az *Ur*
Vatsorájával illetlenül való élésekkel, *pro-*
fánálnak, *meg-gyaláznak*, melyről kér-
dés-képpen dorgállya őket, mondván: *A-*
vagy nintsené házatok az ételre és italtra?
Vészen ratiót ab indecoro, az illetlenségtől.
Mint-ha mondaná: *Nem illik e' féle gyo-*

T R O M B I T A.

'mor-töltő testi tobzódásoknak és zabállódásoknak a' közönséges gyülekezetben, a' sz. helyen lenniük; hanem ha ugyan e' féleben gyönyörködtek, vagyon külön házatok, ott egyetek, igyatok, inkább, még-is ott kisebb botránkozással léfzen.

XXIX. Fognak Részegeskedésnek gyámolítáért a' Sz. Pálnak ama' szavaira: *Ne igyál még-is tsak vizet; hanem borral-is élly!* Tim. 5. v. 23. Lám, módnak, Sz. Pál ugyan parantsollya Timotheusnak; hogy bort igyék. Nem színtén olyan kárhozatos vétek hát meg-részegedni, mint némelly Papok szörnyítik? Fel. Ugy de, *el-tsipél a' Sz. Pál szavaiban; mint az ag-ob apád-is a' Sz. Lélekében, ki Christus Urunk ellé vetekedvén a' XCI Soltárból, el-lopá ezt: a' te utaidban.* Mert láttya vala; hogy az ő ellene volna, a' Christustól abból meggyőzetnék. Matth. 4. v. 6. *Igy te-is, a' mi-ben a' dolognak veleje, és a, beszédnek magyarázattya 's ertelme állana, el-hagyadd, és a' mi te ellened vagyon, 's a' mellyből meg-győzetel, tsak el-mellőzted. tudni. kevés.* Hallod! kevés borral (oino oligo) javallya Sz. Pál hogy Timotheus éllyen, 's nem hogy meg-részegedgyék. Nem kell vala azért tenéked azt a' kitsiny de szükséges igétskét-is el-nyögnöd; hanem elöl kellett volna a' többivel edgyütt hoznod; de láttad,

hogy a' nyakadban keriti az Apostol velle
 a' kantárt, 's azért nem kívántad azt em-
litenie. Mivel annak okáért Timotheus bü-
dropotes, viz-ivó, bor-nem-ivó, vala,
 nem természet szerint mind-azáltal, s'
 nem is valamelly nyavalyából; hanem aka-
 rattya szerint, a' testnek meg-halálosítá-
sának okáért, minden ambitio, s' babonás
fogadás nélkül; azonban erőtlen s' beteges
 vala: Jóvallya s' kommandallya néki az A-
 postol; hogy az ő erőtlen gyomráért, és
gyakorta való betegeskedésért bort igyék;
 de nem hogy azzal (mint te szoktál tsele-
 kedni) tozodgyék. Sign. inter adgya azért
 az ő intéséhez ez igécskét: oligo pauxillo;
 hogy valakinek ez ő intésével calumniara
 okot ne adna; mert meg-eshetett s' esett
 volna az hogy az hitetlenek ez ő tanátsát
 halván, ez avagy kaszonlo szinnel meg-csu-
 folyják vala: Mitsoda tudomány ez, a'
melly az itálra izgat? Ez é az út, a' mellyen
az Eghen fel-mehetni? Hogy azért az il-
 lyan gunyolásoknak eleit vegye az Apostol,
 bizonytságot téltzen arról; hogy ő a' bort
 csak szükségre inni tanátsollya, és egyszer
 mind a' mediocritást, fél-részént való
elégseget kommandallya.

Timotheo
 dolenti sto-
 machum,
 modica vinis
 sorbitio vela-
 xata est.

Hieron. in
 h. l.

XXX. Causallyak immár fogják és ad-
 gyák okül a' bort: Ha, úgy mondak, igy
vagyon a' dolog; s' a' Részegeskedés ilyen
ártal-

T R O M B I T A.

ártalmas és kárhozatos: bár no-is teremtette volna tehát Isten a' bort? Fel. Oh píróságos balgagság! Oh meg-híúlt tök-agyak! Te vétkezel; még-is te a' te jo Istenednek nemes teremtését; vagy inkább magdt ö Felsegét, kárhoztatod. Nem a bor oka a' te veszedelmednek; mert az Istennek hasznos és jo teremtett állattya az ember testének táplálására. Solt. 104. v. 15. hanem a' te mértékletlenséged az oka, ki azzal *ob utálsz 's visla-élsz*. Hos. 13. v. 10. Ez azért ízintén annyit téfzen, mint ha mondanád: *Bár ne teremtette volna Isten a' vasat, a' gyilkosokért: az éjtzakát, a' lopokért: a' napot, a' rágalmazokért: az aszont, a' paráznaságért, és így minden teremtési Istennek tenéked el-rontatnak.* Nem a' bort annakokáért, hanem azzal való gonofsúl élést kárhoztasdad. A' bor magában igen jo; de sok rendbéli tobzodással, rés;egeskedéssel, tíf;tátalanná téfzik az emberek azt önnön magoknak, mikor a' sok bor-italból, vetemednek minden feslet fastalan tíf;tátalan életre. Innen vagy on osztán; hogy a' bor, az Istennek jo teremtett állattya gonofsúl hall: maga a' bor magában senkinek nem ártana, tsak élnének jól az emberek vélle.

XXXI. Mentegetik némelleyek magokat így-is: *En nem tudtam színténn ennyire; mint immár most tudom 's értem; hogy a' Ré-szegeskedés illy nagy gonófsz legyen: mivel ez előtt való Papjaink ritkán feddettek ezért bennünket; főt inkább bedgyest ittának velünk?* Fel. [Oh délszinben Nap világnál sem látó denevérek! Kettős büntetésre vagy méltó. Először, a' nem tudásért. Hos. 4. v. 6. holott tudnod kellett volna; mert immar a' tudatlanságnak ideje el-múlt. Tsel. 17. v. 30. Másod-szor, a' nem-a-
karás

H A N G O S.

karás, nem tudás miatt lött gonosz tselekedetedért. Deut. 27. ʒ. 26. 11. Ez te vétkeket az előtt való Tanítóid nem fedezték-é fel? Ha nem faj bizony nékik, mert az ő álnokságokért meg-hólt hitetleneknek véreket Isten az ő kezeiből kívánnyamag. Ezech. 33. ʒ. 8. számat adnak azokról. Sid. 13. ʒ. 17. De ha szintén némellyek közülök olyak voltak-is, én nem hiszem; hogy mind a' félek voltak-vólna; hogy bűnödöt meg-ettek. Hos. 4. ʒ. 8. vólna. Vóltanak, el-hiszem jó lelki ismérűek, kika' Részegeskedést elégge tiltotak; de te a' minémű a' mifeddesnkhez, azokéhoz meg-olyan vóltál mind a' te atyáiddal edgyütt keménny nyakú, körül-metéletlen szívú és fülü, a' Sz. Lélek ellen igyekező. Tsel. 7. ʒ. 51. 52.

III. Hallodé! ha az előtt szintén ennyire nem tudtad, im eléggé érted immár. Ma annak-okáért, ha az Ur szavát hallod, meg-né-keménnyítsed arra a' te szivedet. Solt. 95. ʒ. 7. 8. mert edgyüd ofztán Isten igaz itéleti-bültégedet, mint Farabót, és a' nyavalyás Sídókat, abban a' meg-keménnyedésben kagy; hogy többé soha meg-ne térhes, és ne üdvezülhes. Solt. 81. ʒ. 12. 13. simul collatis.

XXXII. El.végre a' Részegessék közül valóki, talám (mint-egy Agrippa sz. Pálnak) ʒ. 26. ʒ. 28. mond: Közelmajdugyan el-biteted velem; hogy józanná legyek? Fel. Kivánnám az Istentől hogy ʒ. 29. mind közel, mindugyan valóban; nem csak te, hanem mind azok, a' kik ez edgyűgyű kitsiny iráskámban engemet halgatnak; löttetek vólna olyanok mintémű én, az én egyéb erőtlenségimtól meg-válva; sőt szívem szerint kivánnám; hogy lennétek ifangelój. Ennek-okáért meg-is hajtsom az én térdeimet, a' mi Uránk Jésus Christusnak Attya,

T R O M B I T A.

*Atya előtt. Hogy mind azoknak, kik ekkédsz-
 len a' Reszegekedésnek szeretői s' gyakorlói volta-
 nak, és engemet ez edgyügyü Tanításomban bal-
 gatándanak, nyissa-meg-szíveiket; hogy figyel-
 mezzenek azokra, mellyek itt én töllem Jéhus
 Christus haszontalan Szolgájától mondatnak;* Tsel. 16.
hogy meg-fordúlljonak a' fetétségből a' világságra, * 14.
és az ördögnek hatalmától az Istenhez; hogy így Tsel. 26.
az utólsó napon az Arch-angyalnak kiáltására * 18.
a' ditsóségre, és az örök életre: s' nem pedig a' 1. Thes. 4.
gyalázatra, és az örök baláltra támadhassanak * 16.
fel. és az ivő Birótól azt halhassák-meg: Fer- Dan. 12.
tek. s. a. t. s' nem pedig azt: Eredyetek. s. a. t. * 2.
En ebben a' buzgó kívánságban halok-meg, a' Jan. 5.
mellyet tellyeítsen-be az Ur az Ur ért az ösz. * 29.
Fiaért a' Christus Jéhusért. AMEN! AMEN! Matth. 25.
 * 34. 41.
 Dan. 9.
 * 17

Hogy annak-okáért a' bor-italban ne vétkez-
 zál, tanúld és tartsd-meg a' bor-italban szü k-
 séges-képpen meg-tartatandó Circumstantiákat,
 a' mellyek im e' következők:

I. A' Mód. Módgával kell hát embernek a'
 bort inni: szükségre csak, csak szintén a' termé-Tantum po-
 szetnek egésségnek meg-tartatására való, és tsak tionis adhi-
 annyit, a' menyit a' természet önnön táplálta- bendum est;
 sására fordíthat és meg-emészthet, semmi su- ut refician-
 perfluitást, kelleténél fellyebb való bővölködést tur vires,
 benne nem hagyván, a' belől valami bújaság-mantur- non oppri-
 ra való materia nemzethetnék. Estsak úgy él- Cicer. in
 ly a' borral, mint a' Sóval az az, szükön, mert libr de Sen-
 a' mint-hogy az éteknék jó izi el-vész, ha sok sót necc.
 vet sz belé: úgy a' bornak-is minden haszna el-
 vész; ha a' bor-italban igen el-megy, és igen belé
 vet sz benne. Omne nimium nocet, a' mint izok-
 ták mondani, és az a' vidámság s' vigasság, mel-
 lyet a' borban keresz, igen könnyen nagy szomo-
 rúság-

H A N G O S

rúsággá válik; hogy ha a' bort mód-nélkül iján
dod; sőt ha azt részegségre ifzod, annak *baszua*
felette igen *szomorúságos* és káros. Peld. 23. v. 2.
Nevezetes és az emberek köziben igen ki-ter-
jedett; sőt ugyan köz-mondásban ment fen-
tentiája a' *Lyricus Poétának*:

Est modus in rebus, sunt certi denique fines.

Quos ultra citraque nequit, consistere verum.

Innen vöttek ne talám a' mi Magyarink-is:
*Mindennek módgya vagyon, ugy mondváni. Mó-
dot tartás tehát az italban Ter bibe. veltöties ter-
nos, sic mystica lex est. Athen. l. 10. & 11. Pri-
ma cratera ad sitim pertinet: secunda ad hilarita-
tem: tertia ad voluptatem: quarta ad insaniam.*

II. Az Idő. Pred 3. v. 4. Mert ugyan-is va-
gyon *olly idő*, mellyhez a' *vigasság*, a' *bornak nem-
zeménye*, nem illik. *Sirnúnk kell ottan-ottá meg-
tselekédett bűneinken.* Joël. 2. v. 12. Matth. 26.
v. 75. Luk. 7. v. 38. Zach. 12. v. 10. & d. Jak.
4. v. 9. és sokszor *nagy nyomorúságban* forgúnk.
Esa. 22. v. 12. 's az *Isten keze* alatt buzgóbban
kell *könyörögnünk.* Esa. 26. v. 16. Solt. 50.
v. 15. a' *mellyre a' böjt* és a' *testnek sanyargatása*
igen *jó segid.* Esth. 4. v. 16. 1. Cor. 7. v. 5. Va-
gyó *tanulásnak* ideje-is, a' *mikór a' tanulóknak;*
mint, *Predikátoroknak, Deákoknak* s. a. t. több
bort *inni* ártalmas. Léfzen ismét néhánykor;
hogy ember *szaporittya* az *Isten magvat,* 's *mag-
zator* *tamaszt.* Pred. 3. v. 5. ekkor-is nem kell
embernek *bort inni;* *quia partus gigni debet ex
moderato puroq; semine, quod vino refertus, qua-
si rabie concitatus, serere minus potest, unde filii
sæpe fatui & amentes procreantur.*

III. Az Helly: arra-is rá kell embernek vi-
gyázni, *mitsoda helyen iszik ő bort.* Vagyon
közön-

Mal. 2.
v. 15.

T R O M B I T A.

könösleges, s' nagyon magános hely-is. Kö-
 zönleges helyen inni értelmes s' okos emberhez
 nem illik. 1 Cor. 11. v. 22. Vagyon ismét tisz-
 zetesleges, és vagyon tisztetlenség hely. s' a' t.

IV. A' Gradus, avagy Hivatal. Minek oká-
 ért a' Magistratusoknak. Péld. 31. ý. 4. Példá-
 nakokáért. 1 Tim. 3. ý. 2. 3. És egyekeknek,
 kik a' Republicanak igazgatására hivatattanak,
 kevesebb bort kell inni, mint a' privatus embe-
 reknek. Mert; *Turpe est custodem custode indi-
 gere*: mellynélkülök szükölködnek; ha a'
 bor-italban igen el-mennek.

Plato de
 Legitu;

V. Az *Aetas*: mert a' gyermekeknek és léány-
 zónak; a' mint-hogy az ifiaknak-is, bort nem
 kell inniök; avagy hogy igen-igen keveset, ke-
 vesebbet mint az üdössébbeknek s' meg élemedtek-
 nek. Tit. 2. ý. 6. noha mind-azonáltal ezek-
 nek-is józanoknak, s' nem sok bornak szölgálók-
 nák kell lenniök. Tit. 2. ý. 2. 3.

VI. A' *Sexus* (nem) mert az aszonyoknak ke-
 vesebb bort kell inniök, mint a' férjsiaknak.
 Söt tellyeséggel nem völt szabad régentén a'
 Romaiaknál az aszonyoknak bort inni; hogy va-
 lami gyalázatban, melly gyakrabban a' több
 bor italból származik, ne tántorodnának. *Gra-
 zalocovini fluminis unda fuit*. Öket a' férjek sok-
 kal szökták vala meg-kémlelni, hogy ha ittaké
 bort; meg-csokolták öket, hogy így rajtok a,
 bor szagot meg-érezzek. Edgyet olvasok köz-
 zülök; hogy az bordoból csak tsövény ivott, az
 Ura rajta kapta, s' ottan meg-ölté.

Plin. lib. 14.
 c. 14.

VII. A' *Conditio* avagy állapot: mert a' Szol-
 gáknak és a' betegeknek, avagy tellyeséggel sem-
 mit; avagy csak igen keveset kell inni. A' bá-
 matos s' szomerü szívűeknek pedig kell bort inniök.

Peld.

H A N G O S.

Peld. 31. v. 6. Ismét a' meg-fáradtának, kiknek meg-szlott erejeket a' bor nevelés és öregbíti. Minémü nyavalyákban levőknek ne kellesték pedig bort inniok, olvasd-meg rólla *Plinius*. lib. 23. cap. 1.

Ha ezeket meg-tartod, valamint akarod ígyál és legy vég-hár, egyedül az Urbann. Solt. 64. v. 11. és 97. v. 12. Phil. 4. v. 4.

Caution. Ugy térj pedig-el a' Reszegekedéstől; hogy igykezzél egyszer s' mind minden bunöknek el-távoztatására közönsogéssen, s' Istennek nem tsak ez vagy amaz; hanem minden meg-értett akarattal kész légy végben-vinni ki-jöv. 19. v. 8. és 24. v. 7. Jer. 42. v. 5. 6. Solt. 11.

Quid Pro- 9. v. 106. Mert másként mit használ embernek el-távozt-eft *Vinum* ratni a' bort és a' rút Részegeseg; azonbá pedig *bofzu-á-* non bibere lassal és gonofs-ággal meg-reszegedettnek lenni? Elly azért e' jelen-való világon, magadra nézve mértékletessen; felebarátodra nézve, igazán: Istenre nézve, szentül. Tit. 2. v. 12. *Hac tria perpetuo meditare adverbium Pauli.*

Max.-

Ep.

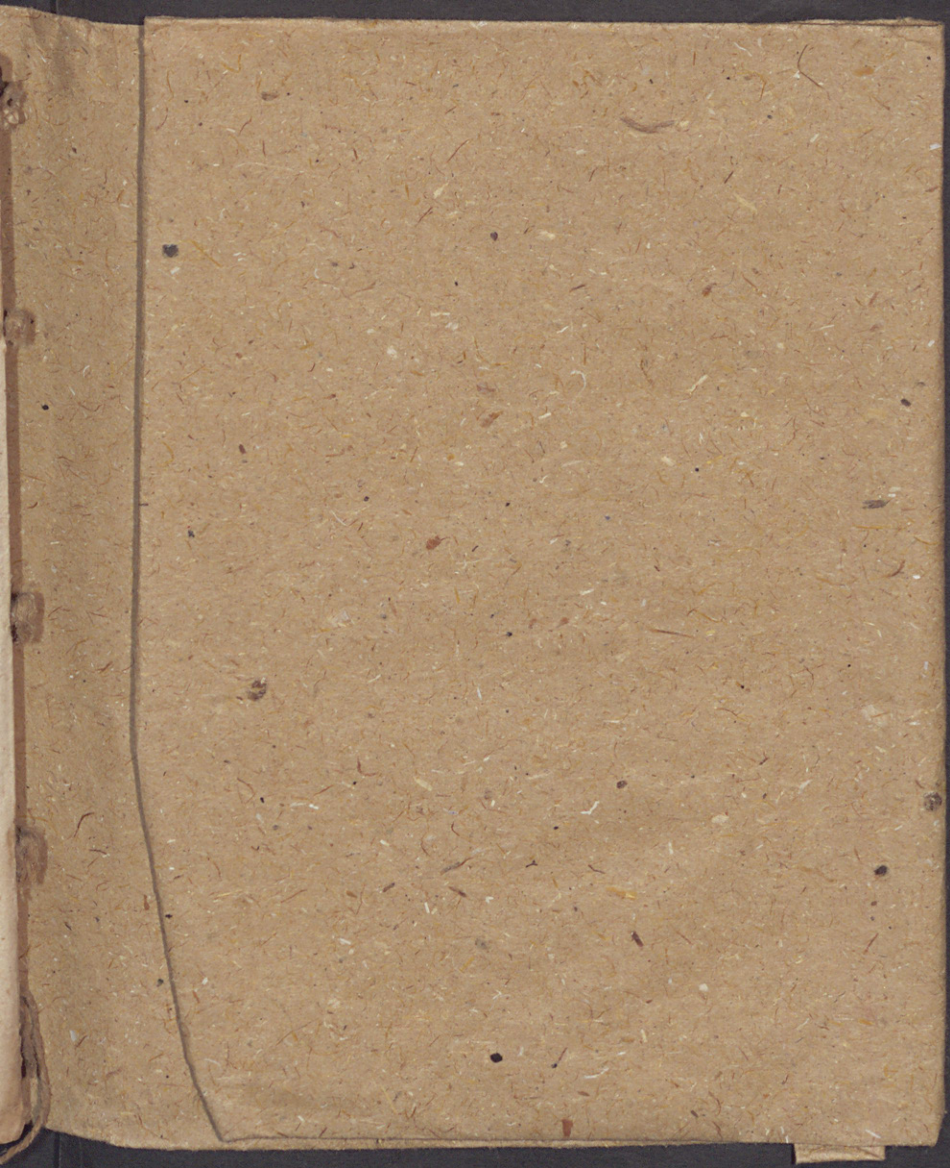
Eücke.

Hac tria sint vita regula sancta tua.
De mivel mi-magunktól; úgy-mint kik természet szerint a' bűnben meg-hóltunk, meg-nem térhetünk. Tégedet kérünk irgalomságnak Atya, könyörületességnek ki-apatthatatlan forrása, mi Uránk Jéhus Christusnak sz. Atya, ő benne minékünk-ü édes Atyánk, térít-meg minket; hogy térhesünk-meg, vonny-ki minket a' bűnnek fertőjéből, moss-ki a' mi bűneinknek szennyekből, világosítsd értelmünket, ájítsd-meg lelkünket, változtasd-meg akaratunkat; hogy a' gonofs-gyűlölhessük, és el-hagyhassuk; a' jót pedig meg-szerethessük, és el-kezdessük, világosítsd-meg a' Részegeskedésnek sárjával be-borított szívünknek fetétes és forma-nélkül való színet; hogy mind-nyájjan a' te dolgaidat meg-rekinthessük, s' a' kik-kel közziülünk immár ereket tselekedted, tartsd-meg rajtunk végiglen a' te kegyelmedet, Sz. Lelkednek ragyogo vilá-gával tündököllyél mindenkor szíveinkben; hogy a' Jozanságnak ősvenyenn minden tántorgás nélkül sathassunk a' Christusnak országáig, hogy boldogul való ki-mulassunk után a' te Sz. országodat el-vebessük, s' örökkön örökké bírassuk. Jöj-el! Uram Jéhus, jöjj-el! Amen. Ugy legyen.

Fortum hunc tenuem, per Dei gratiam concepi kevinis in Cumania. Anno Mundi creati 5620. Epocha Christiana. 1682. patientia Sanctorum in Ungaria 10. aetatis mea 27. currente. Halelujah.

DECEMBER 10 1957
1957

F I N I S.

701521